

Оиламиз меҳмони

...Бир куни уй-имизда ленинградлик бир рас-сом меҳмон бўлди. У менинг расминни чицаёт-танди, Фирдавс-жон: "Богчага бор-майман! Мен ҳам расм чизаман", - деб хархаша қила бошлади. Шунда рассом унга глас-тилин бериб, ав-вал мушукча яса-ни, сўнг ўшани ку-чукчага айланти-ришни буюрди. У бу ишни "жон" деб амалга ошир-ди. Рассом эса бо-ланинг бошини силаб: "Ўғлингиз

"Қайнона" сўзи назаримда бегонароқ ва "буйруқбардор" одамни кўз ўнгимда жонлантиради. Ўзимга эса аёл сифатида нима лозим бўлса, унга ҳам шуни раво кўраман. Масалан, Рахшонахон - шоир Хуршид Даврон-нинг қизи, кенжа келиним. Демак, шоирнинг тарбиясини олган болага менинг руҳиятим яқин. Демак, оила-да мен - она, у - фарзанд. Келиним - СамГИИ талабаси. Унга кўпроқ имко-ният керак. "Мен учун шунчаки эмас, зўр духтир бўлишингиз шарт!" - дей-ман қизимга. Фармонбардорлик ва такаббурликни ёмон кўраман. Рахшонахон ҳам менга "жони куйиб" ту-ради. Фирдавснинг Хасан-Хусан ўғилларини эса таътилга чиқиб, ижодни бир ёнга қуйиб, беш ёшга киргунча катта қилиб берганман. Раҳматли онам (қайнонам) ҳам мен-га "қаттиқ" турмасдилар. Қўлимга супурги олсам: "Боринг, ёзиш-чи-зишингизни қилинг. Сиз ишлаб, пул

ЗУЛФИЯ МУКОФОТИГА НОМЗОДЛАР

Зарнигор АХМЕДОВА — Қашқадарё вилояти, Чироқчи туманидаги 21- мактабнинг 11-синф ўқувчиси. Санъат йўналиши бўйича.

Зарнигор мумтоз ва лирик кўшиқларни маромига етказиб қўйлайди. Қарши шаҳри-нинг 2700 йиллигига бағиш-лаб ўтказилган "Бахшили эл-яхши эл" фестивали, "Умид ниҳоллари - 2006", "Аёллар спартакиадаси", "Ёшлар фести-вали" каби тадбирларда фаол иштирок этди. 2006 йилда ўтказилган "Куй-қўшиқда ҳур ватан мадҳи" танловида 1- даражали Дип-лом билан тақдирланди.

Зарнигор мактабда ўқиши билан бирга "Чироқчи чироқлари" ансамблида яққал хонанда ҳам.

Нилуфар МАЛЛАЕВА — Жizzах Давлат педагогика институтининг талабаси. Фан йўналиши бўйича.

Нилуфар биология ва уни ўқитиш услуби ка-федраси қошида ташкил этилган "Ботаника ва Зоология" тўғрагининг фаол аъзоси.

У турли илмий-амалий ан-жуманларда ўзининг маъру-залари билан иштирок эт-ган. Шунингдек, унинг ин-ститут талабалари учун "Мактабда зоология курси-ни ўқитишда умумлашти-рувчи дарс ташкил этиш технологиялари", "Аёло ўқиш сирлари", "Умуртқасиз ҳайвонлар зоологияси", "Анатомия ва физиология" услубий қўлланмалари chop этилган.

Нилуфар «Зоология фанида синфдан ташқари машғулотларни ташкил қилиш технологияси» мав-зусида илмий изланишлар олиб бормоқда.

Хилола МАҲМУДОВА — Тошкент Давлат иқти-содийёт университети магистранти. Санъат йўналиши бўйича.

Хилола олийгоҳ қошида ташкил этилган "ДИСПУТ клуб" президенти ва "Тала-баларни ҳуқуқий ҳимоя қилиш" клуби раиси. Рес-публика миқёсида ўтказил-ган "Келажақ овози" кўрик-танловида иштирок этиб, 2- даражали диплом билан тақ-дирланган. Турли илмий-амалий анжуманларда қилган маърузалари жамоатчилик-нинг эътиборини тортган.

Хилола БОТИРОВА — Ўзбекистон Давлат Кон-серваториясининг магистранти. Санъат йўналиши бўйича.

Хилола Андижонда ўтка-зилган "Наврўз", "Муста-қиллик" байрамлари учун сценарийлар ёзган. Хило-ла туман, шаҳар, вилоят миқёсида ўтказиладиган маънавий-маърифий тад-бирларнинг фаол ишти-рокчиси.

У Муҳиддин қори Ёқубов, Юнус Ражабий номи Рес-публика мақом ижрочили-ги танловларида қатна-шиб, биринчи ўрин соҳи-баси бўлган. 2004 йилда миллий чолгу асбобла-ри ижрочилиги II Республика кўрик-танловида ҳам ғолибликни қўлга киритган.

Адиба УМИРОВА тайёрлади.

Таниқли шоира ГУЛЧЕХРА ЖЎРАЕВА билан суҳбат

АЁЛ—МИЛЛАТНИНГ ҚИЁФАСИ

- Гулчеҳра опа, "бир қўлим-да болам, бир қўлимда қалам" деган сатрларингиз гўёки ўзбек аёли қиёфаси, феълу рафторининг типик образи бўлиб қолди... Албатта, бу фикр ўз-ўзидан дунёга келма-ган бўлса керак?

- Бу воқеа жуда қизиқ бўлган... 8-март—Хотин-қизлар байрами арафасида мендан газетга шеър сўрашди. Болаларим ёш... бунинг устига пишир-қуйдирдан ортиб, қоғоз қоралашим керак эди. Амаллаб, вақт топиб, энди қўлга қалам олсам, ўғлим Фирдавсжон (5 ёш эди): "Менга мушукчаннинг расминни чизиб беринг", - деб ҳол-жонимга қўймади. Ишимни бир четга қуйиб, унинг "буйруғи"-ни бажардим. Сўнг ўзимнинг ҳолатимдан ҳам таъсирланиб, ҳам завқланиб шу сатрларни қоғозга туширдим. Шеъримни шоира Рим-ма Казакова русчага таржима қил-ди. Рига шаҳрида шоирлар мушо-ирасида шу шеъримни ўқийтган-дим, 4 ёшли ўғлим Ферузбек югу-риб келиб, этакимга ёпишди. Гўё ўша пайтдаги ҳолат - шеърнинг ифодаси, исботи бўлди-қолди.

Аслида ҳам ўзбек аёли қандай вазифада ишлашдан қатъий на-зар, авваламбор, боласини ўйлайди. Қолаверса, ҷамиятда одамлар орасида ўз ўрним бўлсин деб, жонини қирқ бўлакка бўла-ди. Кимнингдир жонҳалакликлари болалари орқали юзага чиқ-са, яна бировники касби-қорида, ҷамиятдаги ўрнида аксланади.

- Демак, кичкина болача (фар-зандингиз)нинг қизиқиши Сиз-нинг "катта ишингиз"дан устун келган-да. Ҳолбуки, Сиз бу-нинг тескарисини ҳам қили-шингиз мумкин эди, тўғрими?

- Ҳа! Аммо мен ўша жойда хато қилган бўлардим. Боламнинг кўнглини синдирган ёки бугунги икболига болта урган бўлардим... Фирдавсим ҳозир таниқли рассом, чет элда ўзбекистон ҳаёти, урф-одатларини расмлари орқали ду-нёга танитатпти. Боладаги истеъ-доднинг гурқираб кетишига гоҳо битта туртки қиёфа, дейишди.

келажақда катта рассом бўлади", - дея унинг қўлига қалам-қоғоз тутқ-азди... У ўғлимнинг БУГУНИНИ ба-шорат қилган экан!

- Ёстикдошингиз Сайёр ака (охиратлари обод бўлсин!) кат-та шоир эдилар. Сизнинг бу "қуйди-пишди"лигингизга, ижодингизга улар қандай қарардилар?

- Эҳ-ҳе, кўнглимнинг энг нозик жойларини кўзгаб қўйдингиз! Сайёр акангиз Москвада ўқийтган кезлари... Эркин Воҳидов (биз курсдош эдик, СаГУда) мени Сайёр акангизга таништириб, оила қури-шимизга сабабчи бўлган. Келин-лигимнинг илк куниданок Сайёр ака: "Сизнинг биринчи ишингиз - фарзандларимизга яхши она, мен-га сирдош дўст ҳамда ҳар томон-лама тўқис бека бўлишдир. Ижо-дингиз эса мана шуларга эгизак бўлсин", - деганлар. Мен бу гапга бутун умрим давомида амал қилиб келдим. Қачнадан-қачна таржима-ларни болаларим чақалоқлик пай-тида бажарганман. Ҳатто, Сайёр ака билан таътилда дам олишга борсак ҳам болаларни олиб кетардик. Улардан кўнгил тинч бўлгани учун-ми, ишга бир папка янги шеърлар билан қайтардик. Турмуш ўртоғим билан ҳаммаслақ, ҳамфикр эдик. Қаерда бўлмасинлар, ёзган дoston, шеърларини почта орқали менга етказарди. Биринчи ўқувчи - мен эдим. Шу аснода тўрт фарзанд - Фирдавсжон (рассом), Ферузбек (тадбиркор), Шаҳинахон (адабиёт-шунос), Сарварбек (журналист) ва 20 та китобим дунёга келган. Мос-квада тўртта китобим нашр этилган.

- Оилангизда янги келин ҳам бор экан. Муборак бўлсин! Қай-ноналик санъатини ишга солаётган бўлсангиз керак?

- Қуллук! Очиғи, мен "қайноналик" қилолмайман. Оиламга аъзо бўлган аёл зотиға авваламбор, қариндо-шим, дўғонам, қизим деб қарайман.

топаётган боламсиз. Бу ёқдаги иш-ларни ўйламанг, қизим", - дерди-лар. Қайнуқаларим ҳали ёш эди. Онам (қайнонам)дан кўп яхши фази-латларни ўзлаштирганман...

Ҳаётим давомида бир ҳақиқатга амин бўлдим - оила қуришда йигит-қизлар, ота-оналар ҳамма томонни ҳисобга олганлари маъқул. Ўшанда улар тарбия олган муҳит, уларнинг руҳиятлари, қолаверса, иқтисодий жиҳатлари бир-бирига мос тушиб, оилада келишмовчилик бўлмайди.

- Менимча, ҳаётинг қирқта чи-ғиригидан ўтиб, "АЁЛ" деган номни кўтариб юрган инсонни қўтламоқ керак. Шундаймасми?

- Тўғри айтасиз! Аёл кечиримли-лиги, раҳмдиллиги ва сабр-бардош-лилиги билан эркакдан бир қадам олдинда юради. Унинг ақл-закова-ти, баркамоллиги миллатнинг қиёфасида аксланади.

...Эрининг фарзанд қуришига умид қилиб, уни бошқага уйлантирган аёл-нинг титроғи терақлар баргига ўтга-ни ҳақиқат. Рўзғори учун тонг саҳар-дан дала кезиб, минг эгилиб-буқил-ган ҳам аёл! Чорваси деб, ҳосили, заводи деб уйқуларни бедор аёл меҳнати тан олмаслик ғуноҳ. Ҳаёт-нинг калтакларидан задаланса-да, болаларини ўйлаб, ўрнидан туриш-га куч топади у! Ийллаб бевафо эри-ни кутиш учун ичда сабр дарахти-ни ўстиради Аёл! Ҳа, Аёл гулдан-да нозик, темирдан-да мустаҳкам.

- Гулчеҳра опа! "Етмишга етиш" лаҳзалари, бу кунлар сурури ҳақида нима дейсиз?

- Бахтлиман! Фарзандларим, наби-рларим, элимнинг ардоғидаман. Ақлу шуурим бутун, қаламим югурик - минг шукр! Ҳаммага ҳам буюрсин бундай кунлар.

- Сизга-да омонлик, узок умр ва яна кўп йиллар "қаламга дўст" бўлиб юришингизни тилаймиз.

Санобар ФАҲРИДДИНОВА
(Газетанинг 11-бетига шоира шеърлари chop этилган)

- Бизнинг ҳам фаол муаллим-фисмисиз, табриклаймиз. Касбонгиз муаллимлик бўлса-да, 45 йилдан буён туман, вилоят ва республика матбуотида фаол қатнашиб келар экансиз.

- 35 йилдан буён мактабдаман. Ҳозир ҳам Наманган вилояти, Чортоқ туманидаги 17-мактабда рус тили ва адабиётдан дарс бераман.

Таълим-тарбияга бағишланган мақолаларим билан "Маърифат" газетасида ҳам кўп қатнашаман. 2005 йилда шу газета танлови-

нинг меҳрибон бошлиғиман. Бир ўғил, беш қизим бор. Худого шукр, қизларим яхши хонадонларга келин бўлишган.

Келиним ва ўғлим биз билан яшайди. Набираларим бир-бирдан ширин. Аёлим Мукаррамхон иккимиз ахил яшадик.

- Армонингиз ҳам борми?

- Армоним шуки онамнинг меҳрига тўймаганман. У киши 10 ёшдагиимда вафот этиб, интернатда катта бўлганман. Демак, 50 йилдан буён кўчада, одамлар орасида эканман. Мен ўқувчила-

УЗУКЖАМОЛ

Сухбатдошимиз — истеъдодли санъаткор Узукжамол. Унинг "Кумушбиби" номли қўшиғи мухлисларнинг қалбидан тезда жой олди. Хонанданинг миллий либосига ярашган кўкони тиллақоши ҳамда сурма тортилгандек қошлари ва мафтункор холи Кумуш образини намоён эта олган. Бугунги кунда Узукжамол "Осмон" номли клипи билан қўшиқни саралаб тинглайдиган санъатсеварларга манзур бўлмоқда.

Яхшилардан сўз очдик

— Узукжамол, қаерда унинг ўсгансиз?

Қирғизистонда туғилиб-ўсганман. Тожикистондаги санъат олийгоҳида тахсил олдим. Хўжандда таниқли қўшиқчилардан санъат сирларини ўргандим. Ҳозирда Тошкент шаҳрида яшаб, фаолиятимни давом эттирмоқдаман. Чунки ўзбеклар, қирғизлар, тожиклар, қозоқлар, уйғурлар ва бошқа қардош халқларнинг тили, урф-одатлари, ота-боболари удумларини ҳурмат қилиш, ота-онани иззат қилиш борасидаги тушунчалари бир-бирига жуда ўхшаш, яъни, биз - ака-ука, опасингилмиз...

— Ижод ва оилани бирдек эллаб кетиш қийин эмасми?

— Кўпчилик санъаткорлар "қўшиқчи оилани ёки ижодни танлаши керак", деган фикрни билдиришади. Бу гапда бироз жон бор. Лекин турмуш ўртоғи санъатни севса, уни тушуна, муҳими унга ишонса бахт кулгани. Мен шундай рафиқа, севимли она бўлган қўшиқчиман.

Амирхон исмли ўғлимиз - ҳаётимиз мазмуни. Ҳар бир қўшиқнинг туғилишида клип ишлашда турмуш ўртоғимнинг ёрдамлари катта. У киши — қўшиқларимнинг илк тингловчиси, танқидчиси, камчилигимни топиб, яхши томонларимдан хурсанд бўлиб, руҳиятимни кўтариб турадиган ақин инсон.

— Ҳозир қандай қўшиқлар устида ишлаяпсиз?

— Бугунги кунда айрим эркаклар трикчилик юзасидан оиласидан узоқларга кетишмоқда. Янги қўшиқим ёрнини интизорлик, хавотир билан кутаётган бекаларга бағишланади. Бу қўшиқ ҳазил-мутойба тарзида, мусикаси ҳам шўх ёзилган. Ва-танга муҳаббатни тараннум этувчи қўшиқлар яратаялман. Шунингдек ниятимизда саҳналарда, байрамларда қатнашиш...

— Мухлисларингиз учун янги-янги кунда "Давр бекаси" ушнингизда сизга куч-қувват, омад тилаймиз.

ШУКРОНА Сўхбатлашди.

ФИДОЙИ МУАЛЛИМ, ФАОЛ МУХБИР

Яқинда фаол жамоатчи муҳбирларимиздан бири - Асқарали Маматов тахририятимизга хурсанд ҳолда кириб келди.

- Бугун мени табрикласангиз бўлади. "Ишонч" газетаси ўтказган "Инсонга наф келтириш олий бахт" мавзусидаги танловда иштирок этиб 3-ўринни олдим. Тадбир ўтказилди, устоз журналистлар ҳаммамизни табриклашди.

да 3-ўринни олдим. 2002 йилда "Эл-юрт хурмати" ордени билан мукофотландим.

- Ҳам муаллим, ҳам журналист Асқарали ака оилада қандай эа экан?

- Мактабини эмас, ажойиб отаман. Ўн бир киши истиқомат қиладиган катта ва ахил оилам-

римга аввало азизу мукаррам ота-оналарини ҳурмат қилишни, уларни қадрлашни ўргатаман.

- Қувончингизни биз билан бўлишгани келганингиз учун ташаккур, Асқарали ака! Ҳаётингиз ҳамisha шодликларга бой бўлишига тилакдошимиз. ГУЛБАШАКАР

ХИЗМАТИ ЭЛГА МАНЗУР

ган аёлларга доялик қилган. Эшигига умидвор бўлиб келган хасталарга ҳеч қачон бефарқ бўлмаган, қақиршса, узоқ-яқин, иссиқ-совуқ демай этиб борган. Тақдирнинг шафқатсиз ўйинини қарангки, унинг қизи Бозорхон ҳам йигирма тўрт ёшида, уч бола билан бева бўлиб қолади. Турдихол табиб қизи, невараларини ўз бағрига олишга мажбур бўлади. Ўша чоғда ҳали кичкина бўлган Мирзоқул шу тариқа энасининг қўлида катта бўлади. У энасини жуда яхши кўрар, ундан бир қадам ҳам ажралишни истамасди. Мирзоқул кичкина бўлишига қарамай, худди сабоқ олаётган талабадек беморни даволаётган энасининг ҳаракатларини кўрмасдан, диққат билан кузатиб ўтирарди. Мактабда ўқиб юрган кезлари синфдошларининг оғирган жойларидаги нуқталарни топиб, уқалаш йўли билан даволашга уринганларини ҳозир қўлиб эслайди. Ўн-ўн икки ёшларида энаси бандаликни бажо келтиради. Ундан шифо топган одамлар сўроқлаб-

излаб келаверишади. Онасининг ўрнига даволашни илтимос қилишиб, қизи Бозорхонни ҳоли-жонига қўйишмагач, у ҳам табибликни давом эттиради ва Турдихол табиб каби эл орасида ҳурмат-эътибор топади.

Шундай қилиб, Мирзоқул икки ажойиб табибнинг тарбиясини олиб вояга етади. ТошМИДа ўқийди. 1971 йилдан она қишлоғида тиш доктори бўлиб, сўнг туман марказидаги шифохонада ишлаб бошлайди. Бугунги кунда унинг учта фарзанди касбини давом эттирмоқда. Бундан ташқари акаси Хушвақт ақанинг ҳам икки ўғли шифокор.

Ўтган аждодларининг руҳи, эътиқодига садоқатли инсонларнинг ҳеч қачон гайрат-шижоати тарқатмаслигини олий тоифали шифокор Мирзоқул Раҳматов ҳаёти исботлаб турибди.

София РАҲМОНОВА,
Насиба РИЗАЕВА.

Тошкент вилояти, Бекобод туман марказий шифохонаси бўлим мудири Мирзоқул Раҳматовнинг шифокорлик фаолияти узоқ болалигидан бошланган десак, лоф бўлмайди. У кишининг Турдихол исмли энаси, яъни онасининг онаси машҳур табиб бўлган экан. Ўн тўққиз ёшида бир қиз билан бева қолган аёл бор умрини ёлғиз жигаргўшасини тарбиялаш ва одамлар хизматига бағишлайди. Қишлоқ кексаларининг айтишича, у жуда билимли-илмли табиб бўлган. Беморларни уқалаб, дам солиб, турли гиёҳлар билан даволаган. Синган-чиққан суякларни жойига солган, туғает-

ТАБАРРУК МОМО

Балиқчи тумани, Охунбобоев қишлоқ фуқаролар йиғини ўраминидаги "Тўда" маҳалласида Хосиятхон буви деган нуруний онахон яшайди. Табаррук момо ҳозир 103 ёшда. Ҳали бардам, бақувват.

Хосиятхон момо қирк йилдан зиёд ҳўжалик далаларида ишлади. Турмуш ўртоғи Усмонали ота билан бирга, меҳнат қилиб гўза эштарди, ипак курти парвариш қилди. 11 нафар фарзанд кўрди. Бироқ ўн нафар ўғлидан олтитаси эрта кетди. Турмуш ўртоғининг ҳам умри қисқа экан. Бирин-кетин йўқотишлар онани анчайин чўктириб қўйди. Шунда ҳам аламини меҳнатдан олди. Қолган фарзандларининг умрини тилади. Уларни камолга етказиб, қаторга қўшди. Тўрт ўғлининг орқасидан келинлар олди. Ёлғиз қизи Тоштонхонни турмушга узатиб, қуёвли бўлди.

- Биз кўрган ўша маъшум кунларни ҳозирги ёшларимиз кўришмасин, дейди Хосият момо. - Барча ишлар қўл кучи билан бажариларди. Лекин нолимадик. Узоқ умр кўришининг, ҳозиргидек дориламон кунларга етишининг сабаби шу бўлса керак.

Момонинг гапларига ўртанча ўғил Урмонали ака қўшимча қилди:

- Қўйиб берсангиз, ҳозир ҳам экин-тикин ишларини ўзлари қилиб кетаверадилар. Мана, ҳозир картошка экишга ерни тайёрлатиб қўйдилар. Эрта баҳорда қўжатлардан торттиб, қўлпўнайгача экилади. Уларни ўт-ўланлардан онамининг ўзлари тозалайди. "Қўйинг, биров кўрса нима дейди", деб келинлардан торттиб невараларгача қўлидан кетмонни олиб қўяди. Халигача иш қилмаса турулмайди.

Момо ўғлининг гапларига қулоқ солдию, бизга юзланди:

— Нима дейпти? Шу қулоқ ўлғурининг эшитмагани ёмон бўлаяпти-да. Ҳаммаёғим яхши

лаётган, ўзбек ва уйғур миллий таомларини кунт билан ўрганаётган ёшларни кўриб ҳавасингиз келади. Қизлар тажрибали муаллимлардан дарс оладилар. Янги ҳаёт сир-асрорларидан воқиф бўладилар.

Мехринисо КУРБОНОВА

ишлайди, нолимайману, аммо бировнинг галини эшитмасанг ёмон бўларкан,- дейди.

Муштдеккина бўлиб қолган бу нуруний кампирнинг гайратию, дадил одимларига ҳавас қилдик. Маънили гап-сўзлари, неварачевараларининг исмиларини айтишда адашмагани ҳам ҳайратга солди. Хатто атрофда чўғурлаб юрган эвараси Мадинани ҳам, кўпроқ бувисининг хизматини қиладиган неварачелини Юлдузхонни ҳам алқашни унутмади.

Ха, пиру бадавлат онахон истиқомат қиладиган хонадондан бугун одам аримайди. Келиб-кетувчиларнинг ниятлари бичта: момонинг дуосини олиш.

Момо ҳам уларни дуо қилиб қарчамайди.

Бу мунис, мўтабар момо айни чоқда фарзандлари, 23 неварача, 93 чевара, 14 нафар эваралари ардоғида умргузаронлик қилмоқда. Дилидаги шукроналик онахоннинг юзига нур таратади.

Зумрадхон
АБДУЛЛАЕВА

Салоҳиддин тоғанинг невараси Нурали эрталаб оқсоқолларни бир пиёла чойга таклиф қилиб қолди.

Айтилган одамлар йиғилиб бўлгач, уларга бир пиёладан иссиқ чой тутилиб, янги йилнинг файз-барокатли келиши ҳақида гурун бошланди. Бир кам юз ёшни қаршилаётган Салоҳиддин тоға гап навбати ўзига келганида, шундай деди:

— Инсоф туганмас барака, яхшилар. Сизларни бир пиёла

Андижон шаҳри билан туташ қишлоқда бир кунда иккита ибратли воқеа рўй берди.

ларни қирқ йил сақлаб, агар эгаси қайтмаса, уни биронта бечорага бериб юбориши мумкин экан.

Маматазиз урушдан қайтмади. Сонияхон кампирнинг оламдан ўтганига эса ропла-роса ўттиз тўққиз йил тўлди. Берилган ваъданинг тугашига яна бир йил вақт қолибди. Салоҳиддин тоға ўзини ёмон ҳис қила бошлагач,

Неъмат ғўланинг омади келдими, машина савдоси билан шуғулланиб анча бойиб кетди. Ўзи ҳам қўйиб, ғўладек бўлиб қолди.

Неъмат ғўланинг қўшниси Мухаммадфозилнинг қўли жиндай юпқароқ. Бечора фарзандларини уйлаб-жойлайман деб, ўзига қарамай қўйгани боис, сил касалига чалиниб қолди. Йўталгани-йўталган. Унинг йўтали қишда айниқса, кучайиб кетади. Касалхонада ётиб даволанай деса, имкон топа олмайди. Аммо унинг касали бошқаларга юкмайдиган туридан экан.

Мухаммадфозилнинг яна уйлаб-жойлайдиган бир ўғил ва бир қизи бор. Унинг уйи кўчанинг муюлишида жойлашган. Неъмат ғўланинг фикрича, шу жойни гузар қилса бўларкан. Шаҳар томонга борадиган йўловчилар

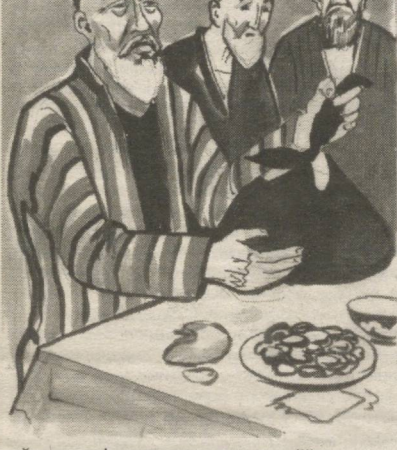
Йўталга қўшилиб, жонингиз чиқиб кетса, нима қиламиз?

Бу гап Мухаммадфозилга жуда оғир ботди. Уйга кириб: "Эй, яратган эгам, мени бунчалик қийнаш ўрнига жонимни олиб қўя қол", деб мурожаат қилди. Шу пайт дарвозадан кичик қизи Маъмура шошиб кирди-да, хурсанд кайфиятда дадасига юзланди:

— Дада, лотерея ўйнаб, ҳоло диллик ютиб олдим. Шунинг пулига сизни даволатамиз.

ИНСОФЛИ БАРАКА ТОПДИ

ўша берган ваъдасини охирига етказиш ҳақида уйлаб қолибди. Эрталабдан оқсоқолларни йиғишдан мақсад ҳам шу ишни охирига етказиб қўйиш экан. Маҳалла оқсоқоли Имомназар акадан холис гувоҳ бўлиб, тугунни ечишни ва ундаги сепларни ёзиб қўйилган рўйхатга солиштириб чиқишни илтимос қилди.

Тугун ечилиб, ундаги сеплар

чойга таклиф қилишдан мақсадим ҳам мана шу гапни айтиб қўйиш эди. Кани, Нурали, боя айтган тугунимни олиб чиқ.

Нурали дарҳол каттагина тугунчани хонтахта устига қўйди. Энди Салоҳиддин тоға оқсоқолларнинг фаоли Нажмиддин қорига юзланди.

— Қўшнимиз Сонияхон кампирнинг оламдан ўтган кунини эслайсизми, қори почча? Нажмиддин қори ёлғиз ўғлининг урушдан қайтишини кутукта оламдан ўтган бева кампирни албатта эслади. Уни йиғирма уч йил интизор кутиб, 1968 йилда оламдан ўтди. Ўшанда покиза ва муниса бу аёлнинг жанозасига бутун қишлоқ аҳли йиғилди. Салоҳиддин тоға ўртага чиқиб, шундай деганди:

— Сонияхон онамиз ҳалол, садақатли аёл эдилар. Марҳума менга васият қилиб, мана шу тугундаги нарсаларни омонат қилиб қолдирди. "Агар ўғлим тирик бўлиб, қайтиб қолса, мана шу сепга қўшимча қилиб, уйлантириб қўясиз", — дедилар. Мен Сонияхон аямизнинг васиятини бажаришга ваъда бердим.

Шундай дея Салоҳиддин тоға тугунни ечиб, ичидagi тўёналарни бирма-бир халойиққа кўрсатди. Эски урф-одатларга кўра, ваъда берган одам сеп

рўйхатга солиштирилди. — Энди гап бундай, — деди Салоҳиддин тоға. — Мен ўзимни ёмонроқ ҳис қилиб турибман. Агар бирор қорхон бўлса, сен Нурали, тугунни яна бир йил бот сақлаб, ваъдани охирига етказасан. Мабодро Маматазиздан дарак чиқса, тугунни унга топширасан. Дарак чиқмаса, маҳалла оқсоқоли билан маслаҳатлашиб, биронтасига топширасизлар.

Бундай воқеани оқсоқолларнинг ҳеч бири қутмаган экан. Бировнинг омонат сепларини ўттиз тўққиз йил сақлашнинг ўзи бўладими? Салоҳиддин тоға айтганидек, инсоф туганмас барака экан. Бу оқсоқолнинг фарзандлари, неварачеваралари бир-бири билан инсоф, тўғрисўз, ҳалол инсонлар. Улар орасида биронта ҳам ўғри, қиморбоз, ичкиликбоз, муттаҳами йўқ. Ҳаммасининг турмуши ширин, хонадонлари обод, барака ҳам шулар билан.

Ўша кун оқсоқоллар уй-ўйларига тарқалишди. Тўшликдан кейин эса ҳеч қутилмаганди Салоҳиддин тоғанинг жанозасига қақриб қолишди. Инсоф ва диёнатни муқаддас билиб, ўзидан сўнг чиройли авлод ва чиройли ном қолдирган, болаларидан барака топиб яшаган Салоҳиддин тоғанинг тобуғи олдида ҳаммамиз бош эгдик.

ИНСОФ ҚОЧГАНДАН — ИМОН ҚОЧАР

нинг ҳаммаси мана шу жойдан ўтишади-да. Неъмат ғўланинг хаёлига бир фикр келдими, тамом, уни амалга ошириш қўлини излаб бошлайди. У кунларнинг бирида қўшниси Мухаммадфозилга шундай деб қолди:

— Ҳовлини менга сотмайсизми, ошна?

— Унақа ниятим йўқ, — жавоб қилади қўшни.

— Арзонроқ ҳовли ҳам топиб бераман, — ўз фикридан қолмади Неъмат. — Баҳонада ортган пулга биронта ўғил-қизингизни турмушли қилиб оласиз.

— Ўғил-қизларимга аталган ризқ-насиба бордир, қўшни. — Касалингизни даволатмасангиз бўлмайди, йўталавериб бизга ҳам тинчлик бермаяпсиз. Агар уйингизни сотаман десангиз, майли, касалхонага кетадиган пулни мен бераман.

Мухаммадфозил қўшнисидан жиндай ранжиди. Лекин буни Неъмат ғўлага сездирмади. Унинг индамай қолганлигини қўшниси ҳар ҳолда розилик аломати деб тушунди.

Мухаммадфозил "касалимдан биронтаси жирканмасин", деб тўй-маъракаларга ҳам камроқ аралашадиган бўлиб қолди.

— Тўйга чиқинг, — деб тайинлаб айтгани учун Абдушукурнинг тўйига чиқди. Тўйдан қайтишда, худди ўчакишгандай, уни йўтал тугиб қолди. Шунда Неъмат ғўла деди:

— Майли, пул берай, касалхонага ётиб даволанинг, десаам ўзингиз унамаяпсиз.

Икки ойда Мухаммадфозил дард кўрмагандай бўлиб кетди. Қайтадан кучга кириб, далага ишга қайтди. Бир гектарли олмасорни унга ижарага беришди. Ўтган йили ҳосил шунақаям мўл бўлдики, ўғлини уйлантириб яна бир маррадан ўтиб олди.

Неъмат ғўла эса ҳалиям ўз режасидан қайтмаган экан. Энди у маҳалла оқсоқолини ишга солиб, Мухаммадфозилнинг уйи ўрнини гузар қилишга шайланди. У маҳалла оқсоқолини шу жойга бошлаб келиб, ўз мақсадини амалга ошириш учун уринаётганда, уларнинг ёнидан тасодифан маҳалла имомни ўтиб қолибди. Имом уларнинг режасини тинглаб, шундай дебди:

— Йўқ, бировнинг уйини бузманглар. Ҳу анави жойда ахлатхона бўлиб қолган жой бор. Яхшиси, ўша жойни обод қилган маъкул.

— У ер чеккароқ-да, — эътироз билдирибди Неъмат ғўла. — Биз ўтган-кетганга қўлай бўлсин, деяпмиз.

— Йўқ, бировни безовта қилсан, у дунёда жавоби бор.

— У ёғи бир гап бўлар, — маъноли жилмайди Неъмат ғўла.

— Ундай бўлса, менга узр.

Маҳалла имомни улар билан хайрлашиб, жўнаб кетди. Неъмат ғўла бўлса, янада астойдиллашиб, сотиладиган уйлари баҳога бичиб берадиган даллалнинг уйи томон

йўл олди. У йўлни қисқароқ қилиб, ахлатхона бўлиб ётган жойнинг ёнидан тиккалаб ўтмоқчи бўлди. Маҳаллалардан шиша йиғиб юрадиган лўлилар баъзида арваларини шу жойга тўхтаб, эшакларини ўтлаб олсин, деб қўйиб юборишади.

Неъмат ғўла ахлатхонани тўсиб турган деворнинг рўпарасига келганда, сирпаничка оёғи тойиб мункиб кетди. У мункиганда деворнинг ичкарасига бир қадамча ўтиб, ахлат устига чўккалаб қолди. Шу паллада деворнинг орқасида ўтлаб юрган эшак хуркиб, шаталоқ отиб тепинди. Эшакнинг тугёи Неъмат ғўланинг чаккагига тегиб, олдинга йиқилди. Буни нарироқда ўйнаб юрган болалар кўриб қолишди. Неъмат ғўла ўридан турмоқчи бўлиб интилди-ю, аммо тура олмади. Иккала қўли икки томонга тарвайиб, ётиб қолди. Эшакнинг тугёи унинг чакагидида нозик томирга теккан экан. Одамлар ёрдамга келгунча, ахлатларни қучсан ҳолатда жони узилибди. Нима ҳам дердик. Инсоф қочган одамдан имон қочар экан. Юзига чертса қон томадиган шундай одам, эшакнинг битта тепкиси билан нариги дунёга йўл олганди.

Комилжон НИШОНОВ,
Андижон шаҳри

СПЕКТАКЛДАН СЎНГ...

1962 йил 7 мартда ҳозирги Ўзбек миллий академик драма театрида "Алишер Навоий" спектакли кўрсатилиши керак эди. Севимли актёр Обид Жалилов одатдагидек аста-секин қадам ташлаб, театр томон йўл олди...

Спектакл бошланишига анчагина вақт борлигига қарамай, у гримга ўтирди-да, мураккаб роллардан бири Маждиддин қиёфасига кири бошлади. Обид Жалиловга бу роль учун Давлат

мукофоти берилган эди. Ниҳоят, томошабин уни сахнада кўрди. "Алишер Навоий" спектакли 1945 йил 1 апрелдан буён неча марта қўйилган, ҳар гап Обид Жалилов Маждиддин образини маҳорат билан ўйнаб, нечоғли жонли гавдалантирган бўлса, бу гал ҳам ўшандай даражада, балки ундан ҳам таъсирчанроқ ижро этди.

Томоша тугагач, у ўз хонасида гримини арта бошлади. Лекин

Улуғларимиз ҳаётидан

аввалгидек шошилмади. Фақат чуқур "уф" тортиб кўярди. Бошқа актёрлар шошилиш гримларни арта-арта, либос алмаштириб, уйига шайланганларида, Обид Жалилов тилга кирди. У касбдош дўстларини эртага азонда уйига таъзияга таклиф қилиб, севимли фарзанди, эндигина йиғирма баҳорни кўрган қизи Нозима бугун бир неча соат

олдин вафот этганини айтди. Театр жамоаси бу хабарни эшитиб, тошдек қотиб қолди. Обид Жалиловнинг мудири хабарни, қалбидagi оғир дардини сир сақлаганида, инсон учун оғир бир дамда Маждиддиндек мураккаб образга киришиб, ўз дардини "унутиб" сахнада қахрамонининг ҳаёти билан яшаши, кўрсатган жасорати ҳаммани хайратга солган эди. Актёрлик санъатининг ахлоқий анъанаси ана шуни тақозо этарди. Қанчалик мустаҳкам ирода!

Анвар ИНОКОВ,
санъатшунос.

ҲАЁТИМНИНГ

- Кеча уйимизга бир кўнғироқ бўлди. Аёлнинг овозини умуман танимадим. У мени сўради ва йўғлай бошлади. Бу ҳолатдан жуда чўчи кетдим. Аёлни тинчлантиришга уриниб, кимлигини сўрадим. У ўзини таништиргач юрагимда аллақандай хисни туйдим. Билмадим, бу нафратми ёки голиблик? Ё ачиниш, балки... Хуллас тонг отгунча ўйлашиб чиқдим. Бу ҳолатни сиз орқали газетхонларга ҳавола қилиш учун эрталабдан бу ерга келдим.

- Нима дейди у аёл?

- Унинг овози эсимдан чиқиб кетган экан. Ўзини танигандан кейин эсимга тушди.

Бундан етти йил илгари ҳали бу дунёда хиёнат, қабохат деган тушунчалар борлигини ҳис қила олмайдиган бегубор қиз эдим. Айни ўн саккиз ёшим. Ростини кўнглим изҳор қилган, кўлимни сўраган йигитларнинг саноғи йўқ эди. Шундай бўлсада, олий маълумотли бўлгандан кейингина турмушга чиқишни режалаштирган эдим. Ота-онам ҳам бунга қаршилик қилмай, ҳужжатларимни университетга топширишимга рухсат беришди. Тўғрироғи, оилада ёлғиз қиз бўлганим учун эрқароқ эдим. Мақсадимга эришиб, ўқишга ҳам кирдим. Учинчи курсдалигимда совчи қўйган бир йигит билан учрашувга чиқдим. У ҳаёлимда тасаввур қилиб юрган йигитнинг ўзи эди. Гап-сўзларидан мен ҳам унга ёққанлигини сездим. Шундан кейин совчилар бизнинг жавобимизни сўрашганда мен онамга розилигимни айтдим. Аммо онам бу оилага негадир кўнгли чопмаётганини айтди. Мен эса тегаман деб туриб олдим. Доим хоҳишимга қарашгани учун уйдагилар ноилжоз рози бўлишди. Ҳаш-паш дегунча тўй

ТОВОНИ

ҳам бўлиб ўтди. Билмадим, кўнглим шунчалар орзуманд эдимки, ўз бахтимга ўзим ҳавас қилиб яшай бошладим. Қайнонам, қайнотам, барча-барчасига, ҳатто шу ҳовлининг итигача юрагимда меҳр жўш уради. Улар ҳам менга худди шундай ширин муомалада эди. Ҳатто қайнонам ким келса, "Келинимга қараб завқланаман", дердилар. Аммо бу завқнинг, бахтимнинг умри жуда қисқа экан. Бор-йўғи ўн бир ой яшаб мен ота уйимга

бош эгиб қайтдим.

- Нега энди?! Ахир яхши оила, орзу қилган йигитим экан, дедингиз-ку.

- Ҳа, шундай деб ўйлагандим. Тўғри, яхши оила экан-у, аммо мен орзу қилган йигит эмаслигини тўйимдан кейин тўрт ой ўтгач аңглаб қолдим. Аслида шу тўрт ойдан кейин биз эр-хотин эмас эдик. Мен фақат "дарров қайтибди", деган гап бўлмаслиги учун яна етти ой шу хонадонда кўнглимни кўмиб яшадим.

- Бу ҳолатга нима сабаб бўлди?

- Ўша яқинда менга кўнғироқ қилган аёл. У мен бахтим деб интиланган, ўз ҳаётимни, кўнглимни ишониб топширган инсоннинг анча вақтдан бери дон олишиб юрган ҳуштори экан. Мен буни билмасдим. Агар турмуш ўртоғим у аёл билан муносабатини менга билдирмай яшаганда балки ажрашиб кетмасмидик. Лекин у шунчалар шайқатсизлик билан менинг кўнглимни чил-чил синдирди.

"Ҳаётингда менинг ҳам борлигимни хотинингга айтасан", деб эримни мажбурлабди. Ҳе йўқ, бе йўқ бир куни кечқурун хўжайиним бир муҳим гапи борлигини айтди. Мен минг бир ҳаёлга борибману аммо бу ҳолатни ҳеч ҳам ўйламабман. Кейин узоқ ўйга чўлган хўжайиним сигаретини кўлдонга ташлаб, гап бошлади. У менга ўзидан уч ёш катта, икки фарзанди бор бева аёл билан икки йилдан бери яшаб келаётганини айтди. Мақсади, у аёлни ҳам мен билан тенг қўриб, ҳаёт кечириш экан. Шунга мен кўникишимни ва ҳеч қачон қаршилик кўрсатмасликка қасам ичишимни сўради.

Бу ҳолат ҳозирги ёшимда содир бўлганда балки бошқача йўл тутган бўлармиди. Лекин ўша пайтда бу хиёнат, хўрликка ҳали ҳаётнинг зарбаларига учрамаган қалбим бардош беролмади. Бу гапларни эшитган заҳотим юрагимга синаётган орзулардан асар ҳам қолмади. Унинг ўрнини нафрат эгаллаб, "Сиз шу аёл билан яшанг, қаршилигим йўқ. Аммо мен энди сиз билан яша-

майман. Фақат битта илтимосим, уйингизда яна озгина яшаб турай. Чунки ҳозир даб-друстдан ота-онамникига қайтиб боролмайман", - дедим. Шу алфозда етти ой ўтди. Ахийри онамга ёрилдим ва уйга қайтдим.

Қаттиқ сикилганим сабаб, ҳомилиам ҳам нобуд бўлди.

Ўқишни битирдим, ишга кирдим. Вақт қалбим жароҳатини даволади. Аммо бемаъно ўтаётган умримнинг аламини касб-коримдан олдим. Елиб-югуриб ишлайман, тунлари уйқум келмай ҳаёл суришдан қўрқганим учун, чарчаб тезда ухлаб қолишга ҳаракат қиламан. Эримга бўлган нафратим туфайли турмуш қуришни ҳам ўйлаб кўрмадим.

Мана орадан етти йил ўтиб, ўша аёл менга кўнғироқ қилибди.

- Нима мақсадда кўнғироқ қилган экан?

- Унинг йиғи аралаш гаплари ҳамон қўлоғимда жаранглаб турибди. "Сен мени қаргаган экансан. Сенга қилган шайқатсизлигим туфайли қайта-қайта жазоимни олдим. Эринг мени ҳам ташлаб кетди. Ҳозир бир ўғлим жуда ёмон касалга чалинган. Шунинг учун сендан кечирим сўраб кўнғироқ қилаётгандим. Болаимни аҳоли оғир", деди у. Мен унга: "Сен менинг ҳаётимни синдирдинг. Орзуларимни, ёшлигимни ҳазон қилдинг. Тўғри, мен сени қаргаганман, лекин болангни эмас. Балки ҳаётимнинг тоvonини тўлаётгандирсан. Болада гуноҳ йўқ. У фақат сенинг гуноҳингга берилган жазодир", деб гўшакни қўйдим.

Бу воқеани юртдошларимиз қандай изоҳлашаркин? Нега ўша аёл вақтида ўз ишининг оқибатини ўйламай, бугун яна мени безовта қилди? Ахир мен ўтган у кунларни деярли унутгандим. Нима бўлганда ҳам бўлса соғайиб кетсин... Бошимдан кечган воқеалар ўз истакларини деб, ўзгалар ҳаётини барбод қилишдан тўймайдиган одамлар учун сабаб бўлар, деган мақсадда тахририятга келгандим.

- Келиб яхши қилибсиз. Айтганингиздек инсон ҳар бир қадамини ўйлаб босса, бир кун келиб афсус чекиб қолмайди. Изоҳини эса мухлислардан кутиб қоламиз.

Матлуба ШУКУРОВА

ТАШРИФЛАРИНГИЗ...

- Сиз қувониб кетгандирсиз?

- Йўқ, аксинча, хайратдан қотиб қолдим. У одам... Менинг ҳозирги ишлаётган ишхонамдаги бошлиғим эди. Мени хурмат қилар, доимо "ўғлим" деб

гапирарди. Унинг уч нафар қизи бор, ўғли йўқлигидан афсусланарди.

- У кишига айтдингизми?

- Айтолмадим. Бирмунча вақт ишлаб юрдим. У кўзимга ёмон кўрина бошлади.

га келди. Мен ўша ерда эдим.

Онамни таниди. Онам ҳам... Энди онам у билан ярашиб кетишимни, шунда хотиржам дунёни тарк этишини айтиб йўғлапти. Чунки онамдан кейин бу дунёда яқин одамин қолмайди. Аёлимни ҳисобга олмганда албатта.

Мени бир бор изламаган ота-га энди керак бўлиб қолдиммикан? Ёки қилимишдан астойдил афсусланаптимикиан?

- Отангизга нима дедингиз?

- Шундан буён у билан учрашмаслик учун ҳаракат қилаяпман.

- Отангиз билан ярашиб кетсангиз яхши эмасми?

Чиндан ҳам ҳаётда бир яқин инсонингизга суянардингиз-да.

- Суянгим келганда фақат ўзимга суянганман. Онамдан бўлак мени суягучи топилмаган. Энди ўзим оёққа туриб, ҳаётда йўлимни топиб олганимда эса... Бошим қотган, отамни рад этсам, онам ҳафа бўлиши мумкин. Унинг сўнгги орзуси ҳам отам билан топишиб олишим бўлса керак. Онам учун буни қилайми, ёки?

Бу муаммони ота-бола ярашса яхшиликча ҳал этиши мумкин. Юсуфга ҳам осон бўлмагани рост. Ҳар қалай отаси кеч бўлсада топилибди-ку! Ота ҳам ўз гуноҳига минг бор тавба қилгандир? Ҳаётда нималар бўлмайди, ахир? Сиз нима дейсиз?

ГУЛБАШАҚАР

Эшикдан кириб келган йигит ҳаммамиз билан сўрашди-да, бир зум туриб қолди. Унинг иккиланаётгани кўриниб турарди.

- Бир муаммо билан келгандим, - деди у мен кўрсатган тулға ўтиргач. - Исим Юсуф. Ички ишларда ишлайман. Оилалиман. Фарзандларим бор. Аслида кўнглим ҳам эмасман. Аммо ҳаётимда бир воқеа содир бўлганки, сира ўзимни қўлга ололмайман.

- Жиддий ва масъул вазифада ишларкансиз, бу сизга унчалик қийин эмасдир?

- Агар хизматимга доир бўлганида эди, бу ерга келиб ҳам ўтирмасдим. Ваҳоланки бу дунёда на опа-синглим, на ака-укам бор. Ёлғиз ўсган инсонга жуда қийин экан-да...

- Бизни қора тортиб келган экансиз, муаммонгизни ҳал этишда бирор ёрдамимиз тегиб қолар...

- Отамни кўрмаганман. Онам бечора эрта кетиб кеч келиб ишлаб пул топарди. У мени ҳеч нарсага зориктирмади. Аммо эрқалаб ҳам қўймади. Уйда онам йўғида ҳамма ишларни ўзим қилиб, овқатнинг масаллиқларини тайёрлаб қўярдим. Қир ҳам ювардим. Институтни битирганимда онам турмуш ташвишларидан анча чарчаб қолганди.

Кейин яхши бир жойга ишга кирдим. Онам топган қизга ўйлангандим. Ўйланганимдан сўнг бир йил ўтиб қизчамиз Дило-ро туғилди. Бу онамнинг онаси, бувимнинг исми эди. Онам

суйиб-суйиб қизалоғимни шунан билан атади. Лекин дилимда бир армоним бор эди. Онам бу ҳақда гапиришимни сира истамасди. Охири пайтларда хасталаниб ётиб қолгач ўзи бу ҳақда сўз очди. Шундан сўнг

кўнглимдаги осойишталик барҳам топди.

- Онангиз сизга нима-ни гапириб берди?

- Отамни кўрмаганман, дедим. Чиндан ҳам болалигимда ҳамма тенгдошларимга ўхшаб отамни кўргим, у билан мақтангим келарди.

Лекин у бир пайтлар бизни ташлаб кетган экан. Ушанда ҳали бир ёшга ҳам тўлмаган эканман. Онамнинг қорнида оқ доғлар пайдо бўлгани учун жирканиб отам уни ташлаб кетган... Онам не-не қийинчиликларни бошидан кечирди.

- Хуллас, касал онангиз сизга нима деди?

- Отамнинг тирикчилигини ва уни топишим кераклигини айтди. Исми-шарифи ёзилган қоғозни ва суратини қўлимга тутқазди.

КЕЛИН КЎЙЛАК КАСОФАТИ

Хозирги "Никох оқшом"ларида келинлар киядиган ярим яланғоч кўйлаklar ўзбек халқининг урф-одатларига, турмуш тарзига, ахлоқ-одобига тўғри келмаётганлиги ҳақида газета-журналларда, теле ва радио баҳсларида кўпдан бери гапиряпти. Лекин натижа самарасиз бўлаяпти. "Бечора Зулайхо..." мақоласини ўқиб чиққандан кейин бир нарсани ўйлаб қолдим.

Европада бундай кийимларни ишлаб чиқаришнинг замирида асосан аёлларнинг бадан бозорини қиздириш, уларнинг эътиборли аъзоларини эркакларга кўз-кўз қилиш фалсафаси ётади. Мода ижодкорлари ана шу фалсафа асосида ҳар хил янги дизайнларни ўйлаб топишади. Ҳозир бели очик, орқаси йўқ сийнабанддан сагал энлироқ кўйлаklar ёшларимиз орасида урф бўлмоқда. Айримлар очик киндигига зираklar тақиб кўйишмоқда. Бейхитёр шундай мисралар дилга келади:

**Орқаси йўқ, бели очик лахтак кўйлаklar,
Киндик устида бирланд кўзли зираklar.
Шер бўлиб кетмас тагин кўчадаги эркаклар...**

Шунақа беҳаё модалар ҳаёли ўзбек қизларига тўғри келадики? Бир томондан қараганда "ҳа, бу замонавий мода-да", деб кўйишимиз мумкин. Лекин бу беҳаёликлар қанча-қанча нохушлиқларга, фожеларга сабаб бўлиши мумкин. "Бечора Зулайхо..." номли мақолада келтирилган воқеа бунга мисол бўла олади. Орномусли, ҳаё-андишали хонадонда ўсган қиз "замонавий" хонадонга келин бўлиб тушади. Тўй кунини ўй соҳиб қайнота Элёр Қудратович ўзининг жундор ва бақувват билаклари билан ўғлини бир томонига, келинини бир томонига олиб, эркалаб, ярим яланғоч куракларини силаб, пешонасидан ўпиб кўйганида, бахту-содатлар тилаб, бағрига босганида ҳали эркак қўли тегмаган ёш келин-чакнинг баданида қандайдир ёввойи ҳиссиёт

уйғониб галати бўлиб кетади. Покликни юрак гавҳари қилиб олган, ҳаромдан жирканадиган келинчақ бу асов ҳиссиётдан ўзини жиялашга киришади. Унга бу даҳшат, иснод. Айтса тили куядиган, айтмаса дили ёнадиган ҳолат. Гарчанд эри яхши кўриб эркалар, қайнона парвона, гўзал келин олганидан қувончи ичга сиғмай, тўй-ҳашамларга кўғир-қокдек қилиб ясантириб олиб борарди. Қайнота ҳам ота сифатида меҳрини дариг тутмасди. Зулайхо охири бу азобли туйғу иснодга айланмаслиги учун, бошларни ҳам қилмаслиги учун дарадини ичига ютиб хонадонни ташлаб кетади. Кетиш сирини на қайнона, на эр, на қайнота ва на ўзининг ота-онаси биларди. Сўраганларга "ажрашишдан бошқа иложим қолмади", деб йиғлайди. Шу билан бир оила барбод бўлди. Бу-

"Бечора Зулайхо", 52-сон

ЭСЛАТМА: Биз қадриятларимиз асоси бўлмиш—одоё-ахлоқ қоидаларидан, ўзлатимиздан узоқлашмаслигимиз керак. Акс ҳола... Яхши оилада ўсиб узатилган Зулайхо янги хонадонда «европалашган» муҳимга дуч келади. Елкалари очик келинлик кўйлағида янги ҳаёт оstonасига қалам қўйarkan, қайнотанинг жунаор кўлларида вужуд энтикиб, ихтиёрсиз равишда бунгача ҳеч хис этмаган туйғуларни бошидан кечиради. Куёвдан кўра қайнотасига интилаётганини сезади ва бу хонадонни тарк этади.

Муаллиф: Насиба Ризаева

Баъзи бир оталар фақат пул топиб, оила, бола-чака-сига ҳамма нарсани муҳайё қилиб беришни ўйлашади. Тўғри, бу ҳам оталик бурчи. Лекин, нега улар муқаддас ҳадисларимизда айтилганидек, ота-онадан фарзандга қоладиган энг катта мерос - бу тарбия, ахлоқ эканлигини ўқиб, ўйлаб кўришмайди? Ўзи улар китоб ўқийдими? Йўқ. Очик айтаманки, йўқ. Лоқал бир кунда бир-бир ярим соатлаб китоб ўқиши билан уларнинг ишбилармонлиги, топиш-тутиши ўлда-жўлда қолиб кетмайди-ку. Ота - бу ҳукм. Ҳукм даражасида сўзламоғи учун эса фақат пул топиб келишнинг ўзи етмайди. Ота ўқиши ҳам керак. Ёзувчи Абдулла Қодирийнинг китоблари нега бунчалик машҳур? Нега бу китоблар бизни оҳанрабодек ўзига тортади? Чунки унинг китобларида бирон саҳифа йўқки, ўзбекона, миллий урф-одатларимиз табиийлигича санъаткорона сингдириб юборилган бўлмаса. Ёзувчи "Ўтган кунлар" ва "Меҳробдан чаён" романлари ҳақида шундай ёзиб қолдирган: "Бу икки китобни бир марта эмас, беш

миллийлик бизда яшаб турибди. Худога шукр! Тасаввур қилинг, биз ўзбошимчилик қилиб Кушмуш образини ҳозирги келинлардай елкалари, кўкрак қўллари яланғочлаб кинода яратганимизда биз шу фильмни юракдан берилиб қайта-қайта тўймай кўрармидик? Ёки бу фильм хорижда шунчалик маш ҳур бўлиб кетармиди?

Оилада йил - ўн икки ой қорин тўйдириш учун, кийиниш, безаниш учун, ётиб-туриш учун энг қимматбаҳо нарсалар муҳайё бўлса-ю, у уйда гул ўстирилмаса, китоб ўқилмаса - бу уй энг камбағал уй! Бу уйда энг қашшоқ фикрли одамлар яшайди, деб ҳисоблайман. Китоб ўқимаган, гулни ёқтирмаган, кетмон ушлашни билмаган ўзбек - ўзбекми?

Яна отанинг оиладаги меҳрибонлиги ва раҳбарлиги ҳақида.

Абдулла Қодирий ўзбекона одобни ширали тилимизга шунчалик ярашқили ва табиий сингдириб юборганки, "Ўтган кунлар"да шундай ёзади: - Қани, бек отаси кўрманани беринг-чи! - деди Ўзбекоим Кумушнинг имлаб.

Кумуш уялиб зўрағина салом берди ва Юсуфбек ҳожининг яқинига келиб бўйин эгди. Ҳожи қўли билан Кумушнинг елкасини қоқиб суйди ва Кумушнинг манглайига тегиш олган ўз қўлини ўпди. - Бизнинг Марғилонда ҳам шундай келинимиз бор экан-ку, биз билмай юрган эканмиз-да, - деб теварагига қараб қулинди ва қўлини дуога очди.

Қаранг-а! Ота-падари бузруквор келинга тик қараб туриб олиб очик қулиб эмас, балки теварака қараб қулинди.

Муҳтарам ўқувчим! Ўзбек бўлсангиз, айтинг, ўқоридаги романдан келтирилган парчани неча марта такрорлаб ўқисангиз ҳам тўймайсиз, яна ўқисангиз яна баҳра олаверасиз, шундай эмасми?

Кимматли ота-оналар, ака-ука, опа-сингил ва ойиқлонлар, илтимос, Қодирийни ўқинг, яна ўқинг, юракдан ўқинг!

Сайёра БЕКМИРЗАЕВА

БОЛА БИР НИҲОЛ...

Ҳомиладор аёл витаминга бой овқатларни еса, оилада унга яхши муомала қилинса, асаби бузилмаса ундан туғилган бола одобли, ақли бўлиб ўса бошлайди. Болага ёлғон гапирмаслик, унинг олдида бўлмағур гапларни гапирмаслик, ноҳоиз муносабатларга йўл қўймаслик зарур. Ахир "Куш уясида кўрганини қилади", дейдилар.

Айрим ота-оналар болани ўз йўқларига солиш, бирон ишни бажаришга ундаш учун уни пулга ўргатадилар. Бола энди рўзгордаги ишларни қилишдан олдин ота-онасидан пулини

талаб қилади. Ота ўғли билан фахрланиб, натижасини ўйламай, ўғли айтган пулини беради. Қўлига пул кирган боланинг кўнгли эса... У кўчадаги бебош болаларга эргашади. Улар билан сизгарет чека бошлайди. Аста-секин нашага ўтади. Пул топмаса ўғирликка қўл уради.

Мен бир оилани биламан. Оила бошлиғи яхши ҳунар эгаси эди. Болаларига ҳам ўз ҳунарини қўл билан ўргатди. Уларни мактабга ҳар кунни юбормасди. Чунки, ҳунари орқасидан қўл пул топарди. Ота-ўғиллар кечалари ҳам меҳнат қилардилар. Яна тонг отмасдан соат 5 да туриб, иш-

ланишига сабабчи бўлишмоқда. Бу ҳаракатлар оилаларнинг узоқ яшаб кетишидан кўра тезроқ ажрашиб кетишга сабабчи бўлмоқда.

Бугунги Европандан кириб келаётган баъзи беҳаё кийимлар уларнинг ахлоқи, дунёқараши ва турмуш тарзига мосдир эҳтимом. Лекин, биз ўзбеклар ўзга халқ беҳаёлигига эргашишимиз керакми? Ўзимизнинг узоқ-яқин даврлардан либосларимиз андозаларидан келиб чиқиб гўзал келин либослари ихтиро қила олаймизми? Муҳаббат билан ёндошилса бу ишининг уddасидан чиқадиغان аjoyиб дизайнерларимиз кўп.

Хайдар МУҲАММАД, шоир ва драматург.

"Ахлоқ-одоб репети-тори лозимми?" - 51-сон

ЭСЛАТМА: Қадимда ўзига тўқ, зиёли, шуурли ажаоаларимиз ўз фарзандларининг таълим-тарбиясини мураббийларга топширганлари бежиз эмас эди. Бола мураббий-репетиторга қанча эрта берилса, шунча яхши. Уни ахлоқ-одоё сари эгиб олиши шунча осон кечалаи.

Муаллиф: А. Қосимов

лардилар. Меҳнат қилишса яхши-ку, дейиш мумкин. Яхши, аммо ота болаларни нуқул ишлашга ундаб, уларнинг ички дунёси, ўй-хаёллари билан қизиқмаган-да.

Болалар улғайган, тарбиядаги кемтиклик намоён бўлиб қолди. Ўғилларидан бири наша чека бошлади. У опасини пичоқлаб ўлдириб қўйди. Тошкентдаги руҳий шифохонада даволанди. Охирида ўзини ўша ерда осиб ўлдириди...

Бола бир ниҳол. Уни парвариш қилсак, озуқа берсак, мева беради. Мақола муаллифи фикрига қўшилишаман. Ҳақиқатан оила шароити кўтарса, ота-она иш билан банд бўлишса, болани ахлоқ-одобдан сабоқ бериб, тарбиясини йўлга солувчи репети-торга бериш лозим, деб ўйлайман.

Ғайбулла АБДУЛЛАЕВ, Нафакдадаги ўқитувчи, Бухоро вилояти, Ғиждувон тумани

ТАБРИКЛАЙМИЗ

Аяжоним Зухра ЯКУБОВА!

Туғилган кунингиз билан табриклаймиз. Аллоҳдан сизга соғлиқ ва узоқ умр тилаймиз. Биз фарзандларингиз бахту камолини кўриш сизга насиб этсин!

Фарзандларингиз Наргуза Саъдуллаева ва кўёвнингиз Нурбек Шамсиев. Пастлаарғом тумани.

Меҳрибон қизимиз НОДИРАХОН!

21 ёшга тўлишинг билан табриклаймиз. Умрингнинг ҳар лаҳзаси гузал ва бахтга тўла бўлсин. Дунёга келган жажжи фарзандинг ўзингасек чиройли ва ақлали бўлсин! Кўёвиниқиз Ғайратбек билан кўша қариб юринглар.

Оила аъзоларинг номидан алаҳанг. Тошкент шаҳри.

Хурматлиқ ҒИЁС ака!

Туғилган кунингиз билан табриклаймиз. Умрингиз узоқ бўлиб, набиралар роҳатини кўриб юриш насиб этсин. Оила аъзоларингиз.

НАЗОКАТ опа!

Туғилган кунингиз билан табриклайман. Сизга соғлиқ-саломатлик, узоқ умр, бахт-саодат тилайман.

Сингаингиз Ирода

ГАВҲАРИМ ОТАМ-ОНАМ!

Азиз ва меҳрибон отажоним Шодмон ДУШАМОВ ва онажоним Сайёра БЕКМУРОВОДА!

Сизларга бўлган меҳру муҳаббатимни изҳор қилай десам, сўзларнинг олтин маржони ҳам камдек туюлади. 25 йилдирки аҳил, ҳаммамнинг ҳавасини келтириб яшайсизлар. Биз фарзандларингиз Бахтиёр, Нилуфар ва Хурриятлар сизлардан ибрат олгимиз келади. Хонадонимизнинг саришта бекаси, зукко онажоним, сиз 25 йилдирки ёш авлодга ингилзи тилидан сабоқ бериб келасиз. Келгусида ҳар биримизга сизлардек бахтли оила қуриб яшаш насиб этсин! Отажон ва онажон, сизларни жуда яхши кўрамыз. Таваллуд айёмларингиз билан кутлаб туганмас

Кутлов

соғлиқ тилаймиз. Уйимизнинг файзи, кўнглимизнинг қувончи, сунъан тоғларимиз бўлиб узоқ умр кўриб юринглар!

Фарзандларингиз: Нилуфар, Бахтиёр, Хуррият, жиянингиз Гуля, Навоий вилояти, Зарафшон шаҳри.

ТАТУдан ЖУРАХУЖАЕВА НАЖИБА АБДУНАБИЕВНАга 2004 йилда берилган 04Т265-сонли талабалик гувоҳномаси йўқолганлиги сабабли БЕКОР қилинади.

ТАТУ телекоммуникация факультети талабаси ХОДЖИНИЁЗОВ ЖАҲОНГИР САЙФУЛЛАЕВИЧга 2004 йилда берилган 04Т142-рақамли рейтинг дафтарчаси йўқолганлиги сабабли БЕКОР қилинади.

СОЧ-ОМАД ХАБАРЧИСИ

Бундан уч-тўрт йиллар олдин бир кунни тушимда соч кўрган эдим. Уч булак чуваланган кир соч ерда ётган эмиш. Мен ёнимда турган аёллардан сочларимни йиғиштириб қўймаганим учун жуда хижолат бўлаётган эмишман. Эртасига ўрнимдан оғир бўлиб ўйгондим. Кўнглим жуда нотинч ва безовта эди. Шу кунни узоқ ўлкада бир юмуш билан юрган уч дугона ниҳоятда хафа бўлди. Чунки мўлжаллаган ишимиз битмай бекорга ҳаракат ва харжларга тушиб, ниҳоятда аламзада бўлиб орқага қайтганмиз. Шунда ўйладимки, чуваланган соч йўлнинг берклиги экан.

Яқинда яна тушимга соч кирибди. Бирок бу сафар бутунлай бошқа кўринишда. Сочим шунақам узоқ ва қоп-

қора, бунинг устига чиройли ва ялтиллаб турган эмиш, кўзгуга қараганим сайин ўзимга ўзимнинг ҳавасим келаётган эмиш.

- Дурдон, мен энди сочимни кестирмайман, бунинг устига ўриб юраман, қара қанақа чиройли, - деб қизимга кўз-кўз қилаётган эмишман. Эрталаб ўрнимдан тетик бўлиб ўйгондим, кайфиятим ҳам жуда яхши эди. Шу кунни менга битта яхшилик бўлишини кўнглим сезиб турарди. Уйлаганимдек бўлди. Анчадан бери битмаётган бир ишим амалга ошиб, шу кунни жуда қувондим. Шунда соч одамга йўл бўлишини тушундим. Узоқ сочлар одамга йўлларининг очиклигидан, аксинча чуваланган соч эса омадсизликдан дарак берар экан.

Гулсара УБАЙДУЛЛА қизи

"Элита" усулидаги пардаларни тез, сифатли тикамиз ва ўргатамиз. Буюртма қабул қиламиз. Тел: 275-61-26 Дилдора (17 дан сўнг). 274-16-57, 449-35-31

Торт, пиширик, таом ва салатлар тайёрлашни тез ва арзон нархда ўргатаман. Тел: 170-18-86

Шайхонтоҳур туманидаги 13-мактабдан Искандарова Раъно Хуснутдиновнага 1989 йилда берилган 513886-сонли аттестат йўқолганлиги сабабли БЕКОР қилинади.

Шайхонтоҳур туманидаги 13-мактабдан Искандаров Жамолiddин Хуснутдиновичга 1984 йилда берилган 303832-сонли аттестат йўқолганлиги сабабли БЕКОР қилинади.

Қишлоқдаги Ботир тоғамнинг ажойиб уй кўрикчиси бор. Оппоқ, келишган, кўзлари ва овози жуда ўткир, юришлари ўзгача мағрур ва ўта шаддод, уришқоқ, боксёр хўрози бор. Энам тушликда тансиқроқ таом тайёрлаб келса, энасига илинади. Косада ошми, шўрва солиб аста мени имларкан, энамга ялинишга тушаман:

чўкиди бизни, - деб тоғамнинг орқасига ўтишибди лўли аёллар. Тоғам зўрга уларни ажратиб дарвозадан чиқариб юборибдилар. Гоҳида бизникига карта уйнагани келаганидан тоғамнинг афт-башараси қоп-қора бўлиб кўкариб турар, отам қулиб дерди:

— Ботирбой, бу дейман, товукларни эри сизни рашк қилиб урибди-да...а...

қайси... яхши...

Хўроз дарвозадан чиқиб кўчага қараб турар, сувга ўтган болами ёки онасининг орқасидан эргашиб чиққан болами, адабини роса берарди. Ҳатто велосипед минган болаларни ҳам олдиға солиб... Боксёрдан безор бўлган кўшнлар арзи-ҳол қилишиб кунора чиқишарди. Нима бўлди-ю, тоғам ўша хўрознинг бахридан ўтадиган бўлди. Ҳам ачинаш, ҳам хурсанд бўлиб, томошага бордик. Тоғам боксёрнинг

БОКСЧИ

— Энажон, жон эна. Бормайман.

Кўрқаман, ўша боксчи хўроздан.

Ана укам Бахтиёр олиб борсин.

— Имитхондан ўтолмайман,

деб айт. Ҳозир бошимга шапка,

кўлимга кўлқоп кийиб олайин,

кейин, -дейди укам ноилжликдан.

Гарчи ёз кунни бўлишига қарамасдан

укам бошига қалин шапкасини қўлиги билан бостириб

кийиб, қўлига кўлқопини кийиб олади.

Негаки, ўша тоғамнинг уй қоровули - оқ хўроз дарвозадан

кирган меҳмонни илиқ қутиб олишлари билан зўр сийлайди-да. Устингизга

чиқиб олиб, олдин икки қаноти билан юз ва кўллариингизга чунон ҳам урадики,

кейин тумшуги билан чўкиб, қизил хол босади.

Бизни-ку майли, баъзан янги кийим олиб кийган эгаларини ҳам кўзи

синашгунча раунднинг марказига кўяди. Кўпинча кечқурун боксчи уйига кириб

кетгач, момони бориб кўриб келамиз.

Кечки пиёзни йиғиш учун тоғамнинг бутун оиласи далага ишга кетишган. Тоғам эшак-аравада ҳар 20-30 минутда қоп-

да пиёзларни келтириб ҳовлисига ташлаб кета бошлаган. Уйда ҳеч кимнинг йўқлигидан фойдаланган икки лўли аёл

тўрва халтага истаганча пиёздан солиб кетмоқчи бўлиб туришганда дарахт те-

пасидан буларни кузатиб турган оқ хўроз уларга ташланади. Иккала хотиннинг ада-

бини беради. Лўли аёллар халтадаги пиёзларни тўкиб, кетмоқчи бўлиб тур-

ганида тоғам келиб қолибди.

— Хой ака, ўлар бўлсал, ўлиб бўлди.

Бу касофатнинг дастидан, эгаси йўқ экан, деб пиёзингиздан олгандик, роса

ҒАРОЙИБ

ХЎРОЗ

тумшуги ва панжаларини ювиб, "Бисмиллоҳ" дедю бўғзига пичоқ тортиди. "Ғий" деган овоз чиқиб кетди. У анчагина типирчилади. Тўсатдан тоғамнинг қўлидан чиқиб кетди-ю... Ҳали бунчалик ҳайратли воқеа кўрмагандик. Бошсиз хўроз ҳовлида юрган "севимли рафиқалари" ва кундош бўлмиш қизил бошли хўрозни қувиб кетди. Олдинда соғлом бош-кўзи бор хўроз қочар, орқасидан "Бошсиз боксёр" уни кўрқитиб олдиға солиб қуварди.

Гарчи кўзи, боши бўлмасада, у фақат ўша қизил хўрозни қуварди. Катта ҳовлини икки марта айланди. Қизил хўроз томга чиқиб, қутулди. Боксёр хўрознинг бўйни кўтарилди, шилқ этиб йиқилди. Ўшандан буюн бундай қизик, гаройиб воқеа шохиди бўлмаганман. Ҳозиргача бот-бот бу воқеани эслаб турамыз.

Зебинисо ҒАФФОРОВА

ЭРТА ТУР

Субҳидам турмак ато,
Тонгда турмак хато,
Сергак бўл! Ғафлатда ўтма,
Сийлагай ўзи Худо.
Хожат равондир тонг маҳал,
Ризқинг бутун, ишлар тузал.
Орифасан — ҳур фаришта,
Ишинг саранжом-саришта.
Эрта тур, ақли расо!
Ғафлатда ётмак пораво,
Дегайлар: қурсин тарбият!

«Oila va jamiyat» ўғитномаси

Ё борми бунда орият.
Ё қайда ўсган дейдилар,
Озор топар нафсоният.
Бевақт уйқудир пораво,
Ғафлатда ётар пораво.
Олам, одам ўткинчи, бил,
Вақтида касб корингни қил!
Чошгоҳда турмаклик хато,
Кемтик ризқ, кетгайдир сафо...
Ўқтамхон АБДУЛЛАЕВА

КҮЙ (21.03 — 20.04). - Ҳафта яхши воқеалар, қувончли ҳабарлар билан бошланади. Дам олиш кунларини оилангизга бағишласангиз зарар қилмайди.

СИГИР (21.04 — 21.05). - Соғлигингиз тўғрисида қайғурмасангиз бўлмайди. Майда харидлар, уй жиҳозлари ўрнини алмаштириш учун қулай ҳафта.

ЭГИЗАКЛАР (22.05 — 21.06). - Катта бир ишни охирига етказиб, мўмайгина даромад эгаси бўласиз. Умуман, ҳафта осуда ўтиши қутилмоқда.

ҚИСКИЧБАҚА (22.06 — 22.07). - Қўлингизга яхшигина пул тушади. Унинг бир қисмини турли тўловлардан қарзларингизни ёпиш учун ишлатганингиз маъқул.

МУНАЖЖИМЛАР

АРСЛОН (23.07 — 23.08). - Кейинги пайтлар сизни эгалаб олган тушқун кайфиятни «қувиш» пайти келди. Катъиятли бўлисангиз, ҳаммаси изга тушиб кетади.

БОШОҚ (24.08 — 23.09). - Кейинги пайтларда оила аъзоларингизга кам эътибор қаратаёсиз. Шу боис дам олиш кунларини улар билан ўтказишга ҳаракат қилинг.

ТАРОЗИ (24.09 — 23.10). - Шахсий ҳаётдаги муаммолар гирдобидан чиқолмай қолдингиз. Кўпни кўрган инсоннинг маслаҳатига мутожлик сезасиз.

ЧАЁН (24.10 — 22.11). - Шу кунларда ишларингиз «беш». Фақат ҳаволаниб кетиб, бошингизга қўниб турган омад қушини учириб юбормасангиз бўлгани.

БАШОРАТИ

ЎҚОТАР (23.11 — 21.12). - Ишингизни ўзгартиришингизга тўғри келиши мумкин. Чунки яқин дўстларингизга сизнинг ёрдамингиз зарур.

ТОҒ ЭЧКИСИ (22.12 — 20.01). - Бу ҳафтада сиздан талаб этиладигани босиқлик, асабийлашмаслик ва соғлиққа эътиборли бўлиш. Ишда ҳам, уйда ҳам вазият қандай бўлиши мана шунга боғлиқ.

ҚОВҒА (21.01 — 18.02). - Сиз анчадан бери орқага суриб келаётган кўп ишлар бор. Бу ҳафта ана шу ишларни яқунлаб олишга ҳаракат қилинг.

БАЛИҚ (19.02 — 20.03). - Шахсий ҳаётингизда ўзгариш бўлиши қутилмоқда. Ишхонада эса янги лавозим таклиф этишлари ҳам мумкин.

ОИЛА ВА ЖАМИЯТ	Шароб, май	Ким ... Уйини	Мульт- қахрамон	Кичик зовур	ОИЛА ВА ЖАМИЯТ	Рус қизлари исми	Тропик макка- жўхори	Порт- ловчи модда	Мансаб, мартаба	ОИЛА ВА ЖАМИЯТ	Ишта- хаси зўр мол	Жамол, рухсор	Рус қизлар исми	Ўғил бола исми	ОИЛА ВА ЖАМИЯТ	Ичимлик хили	Кимёвий элемент	Сунгит хайр	Дедал ўғли
Жиян (шева)	→	→	→	→	Яқин қарин- дош	→	→	→	→	Онанинг синглиси	→	→	→	→	Эна, момо	→	→	→	→
Ранж, озор	→				Ўғил бола исми (татар)	→				Миллат (жаргон)	→				Мева тури	→			
Манхур рассом	→				Тикувчи ашёси	→				... Мукержи (актёр)	→				Безор, безил- лаган	→			
Спиртли ичимлик	→				Ширин- лик	→				Абдал (акси)	→				Мева хили	→			
ОИЛА ВА ЖАМИЯТ	Давлат (Жан. Америка)	Хайвон аъзоси	Тадбир	...- чечак юриш	ОИЛА ВА ЖАМИЯТ	Туман (Тош. Вилоят)	Зиёли	Баланд иморат	Соғ- саломат	ОИЛА ВА ЖАМИЯТ	...-... кўл булар	Адо- латли	...-шира горонгу	... Капур (актёр)	ОИЛА ВА ЖАМИЯТ	Идиш тури	Ҳалифа- лардан бири	Куйма яхлит олтин	Рус қизлари исми
Янга, келинойн (шева)	→	→	→	→	Буви жуфти	→	→	→	→	Онанинг акиси	→	→	→	→	Уйлана- ётган йигит	→	→	→	→
Қул (антик давр)	→				Вафот	→				Бош маъбуд (Викинг)	→				Халқ, аҳоли	→			
Туркия пули	→				Бадий фильм	→				Чақа пул (қадим)	→				Қаноат	→			
Сигир (шева)	→				Куёш худоси (Миср)	→				...- Оқибат	→				Опера қўшиғи	→			
ОИЛА ВА ЖАМИЯТ	Фарзанд	Манхур рассом исми	Ўғил бола исми	Сассиқ ўғ	ОИЛА ВА ЖАМИЯТ	Гоят, роса	Мулла	Бутун- нинг қисми	Голли- вуд юлдузи	ОИЛА ВА ЖАМИЯТ	Селитра, аммиак	Довучча (синон.)	Суюқ ёғи	Ўрқачсиз туя	ОИЛА ВА ЖАМИЯТ	Араб давлати	АҚШ космик маркази	“Қизил елканлар” (муаллиф)	Сақла, авайла
Ўпич, мучча	→	→	→	→	Қарин- дош	→	→	→	→	Одам жиниси	→	→	→	→	Келинойн (шева)	→	→	→	→
Денгиз	→				Қиз бола исми	→				Хода, ёғоч	→				Сайёра	→			
Гул тури	→				Оид, таъла- луқли	→				Фол, одат	→				Банди, тутқун	→			
Араб ҳарфи	→				Богловчи	→				Уй хайвони	→				Эмил Зоя романи	→			

		8	4	6		1
5	1				6	2
	3	7	1			9
7			2		3	8
8	9			1		4
6		8		4		1
	5		3	7	4	
	8	9			1	2
	4			2	8	5

СУДОКУ

Мазкур японча бошқотирма мантиқий фикрлашга асосланган бўлиб, уни бажариш қийин эмас. Асосий шарт, бўш каттакларни 1 дан 9 гача бўлган сонлар билан шундай тўлдиркиш керакки, энгиз ҳам, бўйига ҳам рақамлар такрорланмаслиги керак. Шунингдек, алоҳида олиingan 9 каттакли кичик бўлакларда ҳам рақамлар қайтарилмаслиги талаб этилади.

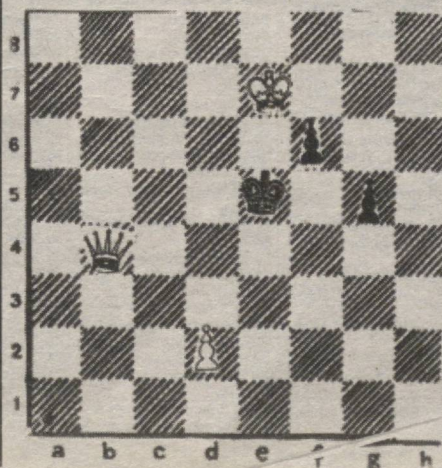
Шахмат тарихидан

ШАХМАТ ХАНГОМАЛАРИ

Фарбий Германиянинг Метъендор шахри фукароси 54 яшар Брунгильда Шпанингбург денгизчиларнинг рафиқалари учун махсус газета нашр эта бошлайди. У газетхонларга мурожаатномасида шундай деб ёзади: «Узоқ денгиз сафарига кетган севишли куёвни соғинганингизда дардингизга шахматдан яхшироқ даво йўқ».

Анвар ИНОКОВ,

Шахмат бўйича спорт усталигига номзод.

Икки юришда мот

ДУШАНБА 5

Хурматли телеомошбинлар!
Профилактика муносабати билан душанба, 5 февраль кунини "O'ZBEKISTON" теле-радиоканали ўз кўрсату-ларини соат 14.55 дан бошлайди.

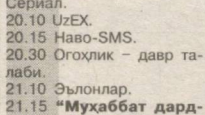
14.55 Кўрсатувлар дастури.
15.00 "Тахлинома".
15.45 "Ватанларвар".
"Болалар сайёраси":
16.45 "Эртақлар - яхшилик-ка етаклар".
17.00 "Ахборот".
17.10 ТВ анонс.
17.15 Олтин мерос.
17.20 "Сиз кутган учрашув".
18.00 "Оила ва жамият".
18.20 "Оханглар оғушида".
18.30 "Ошин". Телесериал.
19.00 "Азёло ўйини". Теле-лотерея.
19.15 "Молия ва банк хабар-лари".
19.20 "Дунё иқлими".
19.25, 19.55, 20.55, 21.30 Ўзлонлар.
19.30 "Ахборот" (рус тили-да).
20.00 ТВ анонс.
20.05 "ТВ шифокор".
20.10 "Оила ришталари". Теле-сериал премьераси.
20.50 "Дунё иқлими".
21.00 "Ахборот".
21.35 ТВ анонс.

21.40 "Янги оханглар".
22.00 "Икки тақдир". Теле-сериал премьераси (Хинди-стон).
22.45 "Қўшиғимсан, муҳаб-бат" (SMS. Овоз бериш).
23.00 "Олам ва одам" дасту-ри: "23, 5 даража бурчак. остида".
23.25-23.40 Тунги наволар.

5.55 Дастур очиличи.
6.00 ЯНГИ ТОНГ.
8.00 "Муҳаббат қаҳва-си". Сериал.
9.20 Journal.
9.40 2007 - Ижтимоий ҳимоя йили: "Матонат".
9.55, 12.55, 15.55 Иқлим.
10.00 Давр ҳафта ичида.
10.30 Ўрта сўнган юлдуз-лар.
11.00 Жаҳон киноси: "Сохланган Элла".
12.40 Ўсмирлар симфони-яси.
13.00 Давр.
13.15, 16.15 Тафаккур нури.
13.20 "Навоий". Видео-фильм.
14.00 ДаврА.
14.30 ЯНГИ КУН.
15.30 "Фан ҳақида 10 дақиқа".
15.40 Фазал мулки.

16.00 Давр.
16.20 Интерфутбол.
17.50 Нафосат олами.
18.00 "Олтин тулпор дуоибоди". Телесериал.
18.30 Дилрабо.
18.45 UzEX.
18.55, 21.55 Иқлим.
19.00 ДАВР.
19.30 "Қиш сонатаси". Сериал.
20.10 UzEX.
20.15 Наво-SMS.
20.30 Огоҳлик - давр та-лаби.
21.10 Ўзлонлар.
21.15 "Муҳаббат дард-лари". Сериал.
22.00 ДАВР.
22.30 "Саломея". Сери-ал.

17.50 Кўрсатувлар тартиби.
17.55 Мультфильм.
18.05 "Телекурьер - маркет".
18.30 "Пойтахт".
18.45 "Анонс".
18.50 "Гаддалупе".
19.30 "Музыка SMS".
19.50 "Саломат бўлинг" /рус/.
20.00 "Пойтахт" ахборот дастури /рус/.
20.15 "Анонс".
20.20 "Голливуд академия-си". Хужжатли фильм 1-қисм /рус/.
20.50 "Интервью" /рус/.
21.00 "Жозиб".
21.25 "Эслайсизми, ёдин-гиздами?".

21.30 "Пойтахт" ахборот да-стури.
21.45 "Анонс".
21.50 "Телекурьер - маркет".
22.10 "Аёл қалби".
22.30 "Пойтахт" ахборот да-стури /рус/.
22.45 "Анонс".
22.50 Кино: Жаҳон киноси дурдонаси. "Букри" /рус/.

7.00 "Бодроное утро".
8.00 "Версия". Инфор-мационно-аналитичес-кая программа.
8.30 "Болалар спорти".
8.50 "Зоопарк в обувной коробке". Сериал.
9.05 "Малахов +".
10.00 "Талкин". Инфор-мационно-таҳлилий кўрса-тув.
10.30 "Детективы".
11.00 "АВТОграф".
11.20 Бокс. Ўзбекистон чемпионати.
12.20 - 13.00 Биатлон. Жаҳон чемпионати.
18.00 Мультфильм.
18.10 "Ким нимага кодир?".
18.30 "Хабарлар" (рус. тилида).
18.50 Футбол шарҳи.
19.10 "Жди меня".
20.00 "Вести".
20.25 "Тет-а-тет".
20.35 "Любовь моя".

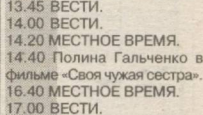
Сериал.
21.30 "Хабарлар" (ўзб. тилида).
21.50 Спортивный кино-зал: "Счастливчик Гил-мар".
Художественный фильм.
23.15 ПроФРИНГ.
00.05 "Тунингиз осуда бўлсин!"

07.00 "Премьера" (ўзб.).
07.25 Ўзбек наволари
08.00 "Премьера" (рус.).
08.25 "Сайлгох".
08.40 Ўзбек наволари
09.10 Док.фильм
"Ялла".
10.00 "Сунмас орзулар".
10.45 Мировые хиты
11.00 Кино-SMS.
Фильм-победитель прошлой недели.
13.00 Мировые хиты
14.00 Ўзбек наволари
15.00 Теленяня
15.45 Мировые хиты
16.30 Ўзбек наволари
17.30 Мировые хиты
18.00 "Премьера" (ўзб.).
18.25 Ўзбек наволари
19.00 "Премьера" (рус.).
19.25 Сериал
20.25 Мировые хиты
21.00 Ўзбек наволари
22.00 Комедия по по-недельникам "ОЦЕН-НИЙ МАРАФОН".
00.00 Миксер

5.00 "Доброе утро, Россия!".
9.00 Новости
9.05 "Малахов +".
10.00 "Вечный зов".
11.00 "Сестры по крови".
12.00 Новости (с субтитра-ми).
12.15 "Понять. Простить".
12.40 "Лолита. Без комплек-сов".
13.30 "Детективы".
14.00 Другие новости
14.25 "Контрольная закупка".
15.00 Новости (с субтитра-ми).
15.15 Криминальная Россия.
"Погружение в ад", 2-я се-рия.
15.50 "Любовь как любовь".
16.55 "Федеральный судья".
18.00 Вечерние новости (с субтитрами).
18.20 "Пять минут до метро".
19.10 "Жди меня".
20.00 "Сестры по крови".
21.00 Время
21.30 Лариса Удовиченко в ироническом детективе "Лю-бительница частного сыска Даша Васильева".
22.30 Расследование.
"Мурат Насыров. Две версии драмы".
23.30 Ночные новости
23.45 Точные новостности.
"Дети молний".
0.35 "Гении и злодеи".
Жюль Верн
1.05 X/ф "Канонерка".
3.00 Время
3.30 Фильм "Канонерка".
Продолжение

5.00 "Доброе утро, Россия!".
8.45 Ляля Черная в фильме "Табора уходит в небо".
10.50 ВЕСТИ.
11.00 ВЕСТИ.
11.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
11.50 "Аншлаг и Компания".
12.50 "Частная жизнь".
13.45 ВЕСТИ.
14.00 ВЕСТИ.
14.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
14.40 Полина Гальченко в фильме "Своя чужая сестра".
16.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
17.00 ВЕСТИ.
17.15 "Обреченная стать звез-дой". Телесериал.
18.15 ПРЕМЬЕРА. "Танго втроем". Телесериал.
19.00 Алексей Панин в теле-сериале "Ангел-хранитель".
20.00 ВЕСТИ.
20.45 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
21.05 "Спокойной ночи, малы-ши".
21.15 Маргарита Шубина в телесериале "Гражданин на-чальник-3".
23.15 "Дежурный по стране".
Михаил Жванецкий.
0.15 "ВЕСТИ".
0.35 "Честный детектив".
Авторская программа Эду-арда Петрова.
1.05 "Синемания".
1.40 "Дорожный патруль".
1.55 НОЧНОЙ СЕАНС. Кайл МакЛаклан и Элизабет Шу в триллере "Эффект спусково-го крючка" (США). 1996г.
3.25 Канал "Евроньюс" на русском языке.
4.45 ВЕСТИ.

начальник-3".
11.00 ВЕСТИ.
11.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
ВЕСТИ-МОСКВА.
11.50 Алексей Петренко, Владимир Гостюкин, Нико-лай Добрынин, Регина Мян-ник, Виктор Супрун, Вадим Андреев и Маргарита Шуби-на в телесериале "Гражданин начальник-3".
12.50 "Частная жизнь". То-кшоу с Владимиром Молча-новым и Ликой Кремер.
13.45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
14.00 ВЕСТИ.
14.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
ВЕСТИ-МОСКВА.
14.40 "Суд идет".
16.00 "Кулаги и партнеры".
16.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
ВЕСТИ-МОСКВА.
17.00 ВЕСТИ.
17.15 "Обреченная стать звез-дой". Телесериал.
18.15 ПРЕМЬЕРА. "Танго втроем". Телесериал.
19.00 Алексей Панин в теле-сериале "Ангел-хранитель".
20.00 ВЕСТИ.
20.45 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
21.05 "Спокойной ночи, малы-ши".
21.15 Маргарита Шубина в телесериале "Гражданин на-чальник-3".
23.15 ПРЕМЬЕРА. "Нюрн-бергский процесс. Послед-нее сражение".
0.15 "ВЕСТИ".
0.35 Григорий Пек в комедии "Чужие деньги" (США).
2.30 "Дорожный патруль".
2.50 "Закон и порядок".
3.40 Комедийный телесери-ал "Война в доме" (США).
4.00 Канал "Евроньюс" на русском языке.
4.45 ВЕСТИ.

СЕШАНБА 6

5.55 Кўрсатувлар дастури.
6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!".
8.00-8.35 "Ахборот".
8.35 ТВ анонс.
8.40 Олтин мерос.
8.55 "Олам ва одам" дасту-ри: "23, 5 даража бурчак. остида".
"Болалар сайёраси":
9.20 1. "Ўйла, Изла, Топ!" Телемусобаха.
2. "Чангалзор китоби". Мультсериал.
10.25 ТВ анонс.
10.30 Д. Зокиров номида-ги халқ чогулгари оркес-трининг концерти.
10.50 "Молия ва банк ха-барлари".
10.55 "Дунё иқлими".
11.00 "Ахборот".
11.10 ТВ анонс.
11.15 ТВ шифокор".
11.20 "Оила ришталари". Телесериал.
11.55 "Дил таронаси".
12.00 "Ахборот" (инглиз тилида).
12.10 ТВ анонс.
12.15 Навоий ривоятлари. "Шоҳ Ғариб Мирзо". 1-қисм.
12.45 "Одамлардан бири".
13.05 "Икки тақдир". Теле-сериал.
13.45 Ватан ҳақида қўшиқ-лар.
13.55 "Дунё иқлими".
14.00 "Ахборот".
14.15 ТВ анонс.

14.20 "Олам ва одам" да-стури: "Кусто командаси-нинг сув ости саргузашт-лари".
15.10 "Дил таронаси".
15.20 "Интеллектуал ринг".
16.05 ТВ анонс.
16.10 "Шахсий фикр".
"Болалар сайёраси":
16.45 Эртақлар - яхши-ликка етаклар".
17.00 "Ахборот".
17.10 ТВ анонс.
17.15 Эски альбом.
17.20 ИИБ хабарлари.
17.35 "Оханглар оғушида".
17.50 "Рангин дунё".
18.10 ТВ анонс.
18.15 "Агар Сиз".
18.35 "Сизнинг адвокатин-гиз".
18.40 "Ошин". Телесериал.
19.10 "Банк ва мижоз".
19.20 "Дунё иқлими".
19.25, 19.55, 20.55, 21.30 Ўзлонлар.
19.30 "Ахборот" (рус тили-да).
20.00 ТВ анонс.
20.05 "ТВ шифокор".
20.10 "Оила ришталари". Телесериал.
20.50 "Дунё иқлими".
21.00 "Ахборот".
21.35 ТВ анонс.
21.40 "Ернинг муносиб эгасин топиш - долзарб масала".
22.45 "Қўшиғимсан, муҳаб-бат" (SMS. Овоз бе-риш).
23.00 "Олам ва одам" да-стури: "23, 5 даража бурчак остида".
23.25-23.40 Тунги наво-лар.

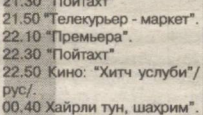

17.55 Дастур очиличи.
18.00 "Олтин тулпор дуоибоди". Телесериал.
18.30 Дилрабо.
18.45 ТВ-банк.
18.55, 21.55 Иқлим.
19.00 ДАВР.
19.30 "Қиш сонатаси". Сери-ал.
20.10 JOKER телелотереяси.
20.15 Наво-SMS.
20.25 Давр мавзуси.
20.40 KINOMANIYA.
21.10 Ўзлонлар.
21.15 "Муҳаббат дардла-ри". Сериал.
22.00 ДАВР.
22.30 "Саломея". Сериал.
23.55 - 00.00 Тафаккур нури.

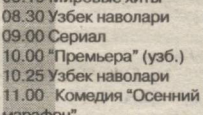
7.30 Салом, Тошкент!
8.35 "Гаддалупе".
9.20 "Телекурьер-маркет".
9.40 "Аёл қалби".
10.05 "Музыка SMS".
10.25 "Саломат бўлинг" /рус/.
10.35 "Интервью" /рус/.
10.50 - 12.30 Жаҳон киноси дурдонаси: "Букри" /рус/.
17.55 Мультфильм.
18.05 "Телекурьер-маркет".
18.30 "Пойтахт".
18.50 "Гаддалупе".
19.30 Музыка SMS.
19.50 "Соғинч".

20.00 "Пойтахт".
20.20 "Голливуд академия-си". Хужжатли фильм 2-қисм /рус/.
20.50 "Репортаж".
21.00 "Жозиб".
21.30 "Пойтахт".
21.50 "Телекурьер - маркет".
22.10 "Премьера".
22.30 "Пойтахт".
22.50 Кино: "Хитч услуби" /рус/.
00.40 Хайри тун, шахрим".

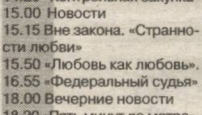
7.00 "Бодроное утро".
8.00 "Хабарлар" (рус).
8.20 Болалар спорти.
8.35 "Зоопарк в обувной коробке". Сериал.
9.05 "Малахов +".
10.00 "Хабарлар" (ўзб).
10.20 "Детективы".
10.50 Бокс. Ўзбекистон чем-пионати.
11.50 - 12.40 Биатлон. Жа-ҳон чемпионати.
18.00 "Болалар спорти".
18.15 Мультфильм.
18.30 "Хабарлар" (рус).
18.50 "Сам себе режиссёр".
19.35 "Баҳодирлар ўйини".
20.00 "Вести".
20.20 "Любовь моя".
21.10 "Спорт - менинг ҳаётим".
21.30 "Хабарлар" (ўзб. тили-да).
21.50 Историческое кино: "Троя". Художественный фильм.
23.10 Еврофутбол. Голланд-ия чемпионати. "ПСВ Эйнд-ховен" - "АЗ Алкмаар".

07.00 Марказ NEWS (ўзб.).
07.10 Ўзбек наволари
08.00 Марказ NEWS (рус.).
08.10 Мировые хиты
08.30 Ўзбек наволари
09.00 Сериал
10.00 "Премьера" (ўзб.).
10.25 Ўзбек наволари
11.00 Комедия "Осенний марафон".
13.00 Мировые хиты
13.30 Марказ NEWS (ўзб.).
13.40 Мировые хиты
14.30 Марказ NEWS (рус.).
14.40 Мировые хиты
15.00 Теленяня
15.45 Мировые хиты
16.00 "Спецрепортаж".
17.20 Мировые хиты
17.00 "Топ-20".
17.45 Мировые хиты
18.00 Марказ NEWS (ўзб.).
18.10 Ўзбек наволари
18.40 Мировые хиты
19.00 Марказ NEWS (рус.).
19.10 Сериал
20.10 "Сайлгох".
20.25 Ўзбек наволари
21.00 "Великолепная се-мёрка".
21.30 Ўзбек наволари
22.00 Худ.фильм "КОН-СТАНТИН".
00.15 миксер

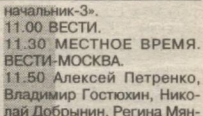

11.00 "Сестры по крови".
12.00 Новости
12.10 "Понять. Простить".
12.40 "Без комплексов".
13.25 "Детективы".
14.00 Другие новости
14.25 "Контрольная закупка".
15.00 Новости
15.15 Вне закона. "Странно-сти любви".
15.50 "Любовь как любовь".
16.55 "Федеральный судья".
18.00 Вечерние новости
18.20 "Пять минут до метро".
19.10 "Пусть говорят".
19.55 "Сестры по крови".
21.00 Время
21.30 Детектив "Любитель-ница частного сыска Даша Васильева".
22.30 "Подлинная история Анки-пулеметчицы".
23.30 Ночные новости
23.45 Искатели. "Потерянная свобода".
0.35 Ударная сила. "Плаз-менная атака".
1.25 X/ф "Отцы и сыновья".
3.00 Время
3.30 Триллер "Отцы и сы-новья". Продолжение
3.40 Виталий Соломин, Се-мон Фурман, Виктор Сухо-руков в комедии "Пленники удачи".

5.00 "Доброе утро, Россия!".
8.45 "Василий Лановой. Чувство цели".
9.45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
10.00 Алексей Петренко, Владимир Гостюкин, Нико-лай Добрынин, Регина Мян-ник, Виктор Супрун, Вадим Андреев и Маргарита Шуби-на в телесериале "Гражданин

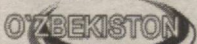

начальник-3".
11.00 ВЕСТИ.
11.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
ВЕСТИ-МОСКВА.
11.50 Алексей Петренко, Владимир Гостюкин, Нико-лай Добрынин, Регина Мян-ник, Виктор Супрун, Вадим Андреев и Маргарита Шуби-на в телесериале "Гражданин начальник-3".
12.50 "Частная жизнь". То-кшоу с Владимиром Молча-новым и Ликой Кремер.
13.45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
14.00 ВЕСТИ.
14.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
ВЕСТИ-МОСКВА.
14.40 "Суд идет".
16.00 "Кулаги и партнеры".
16.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
ВЕСТИ-МОСКВА.
17.00 ВЕСТИ.
17.15 "Обреченная стать звез-дой". Телесериал.
18.15 ПРЕМЬЕРА. "Танго втроем". Телесериал.
19.00 Алексей Панин в теле-сериале "Ангел-хранитель".
20.00 ВЕСТИ.
20.45 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
21.05 "Спокойной ночи, малы-ши".
21.15 Маргарита Шубина в телесериале "Гражданин на-чальник-3".
23.15 ПРЕМЬЕРА. "Нюрн-бергский процесс. Послед-нее сражение".
0.15 "ВЕСТИ".
0.35 Григорий Пек в комедии "Чужие деньги" (США).
2.30 "Дорожный патруль".
2.50 "Закон и порядок".
3.40 Комедийный телесери-ал "Война в доме" (США).
4.00 Канал "Евроньюс" на русском языке.
4.45 ВЕСТИ.

начальник-3".
11.00 ВЕСТИ.
11.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
ВЕСТИ-МОСКВА.
11.50 Алексей Петренко, Владимир Гостюкин, Нико-лай Добрынин, Регина Мян-ник, Виктор Супрун, Вадим Андреев и Маргарита Шуби-на в телесериале "Гражданин начальник-3".
12.50 "Частная жизнь". То-кшоу с Владимиром Молча-новым и Ликой Кремер.
13.45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
14.00 ВЕСТИ.
14.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
ВЕСТИ-МОСКВА.
14.40 "Суд идет".
16.00 "Кулаги и партнеры".
16.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
ВЕСТИ-МОСКВА.
17.00 ВЕСТИ.
17.15 "Обреченная стать звез-дой". Телесериал.
18.15 ПРЕМЬЕРА. "Танго втроем". Телесериал.
19.00 Алексей Панин в теле-сериале "Ангел-хранитель".
20.00 ВЕСТИ.
20.45 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
21.05 "Спокойной ночи, малы-ши".
21.15 Маргарита Шубина в телесериале "Гражданин на-чальник-3".
23.15 ПРЕМЬЕРА. "Нюрн-бергский процесс. Послед-нее сражение".
0.15 "ВЕСТИ".
0.35 Григорий Пек в комедии "Чужие деньги" (США).
2.30 "Дорожный патруль".
2.50 "Закон и порядок".
3.40 Комедийный телесери-ал "Война в доме" (США).
4.00 Канал "Евроньюс" на русском языке.
4.45 ВЕСТИ.

ЧОРШАНБА 7

5.55 Кўрсатувлар дастури.
6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!".
8.00-8.35 "Ахборот".
8.35 ТВ анонс.
8.40 Олтин мерос.
8.55 "Олам ва одам" дасту-ри: "23, 5 даража бурчак остида".
"Болалар сайёраси":
9.20 1. "Олтин тож". Теле-йини.
2. "Чангалзор китоби". Мультсериал.
10.20 ТВ анонс.
10.25 ИИБ хабарлари.
10.40 "Банк ва мижоз".
10.50 "Сизнинг адвокатин-гиз".
10.55 "Дунё иқлими".

11.00 "Ахборот".
11.10 ТВ анонс.
11.15 "ТВ шифокор".
11.20 "Оила ришталари". Теле-сериал.
11.55 Олтин мерос.
12.05 "Ягона оилада".
12.25 Навоий ривоятлари. "Шоҳ Ғариб Мирзо". 2-қисм.
13.00 ТВ анонс.
13.05 "Икки тақдир". Теле-сериал.
13.45 Ватан ҳақида қўшиқ-лар.
13.55 "Дунё иқлими".
14.00 "Ахборот".
14.15 ТВ анонс.
14.20 "Олам ва одам" дасту-ри: "Кусто командасининг сув ости саргузаштлари".
15.10 "Дил таронаси".
15.15 "Оддий ҳақиқатлар". Ток-шоу.
16.10 "Ернинг муносиб эгасини топиш - долзарб масала".

"Болалар сайёраси":
1. "Бизнинг кутубхона".
2. "Эртақлар - яхшиликка етаклар".
17.00 "Ахборот".
17.15 Олтин мерос.
17.20 "Эркин иқтисодиёт".
17.40 "Таълимга эътибор - калажакка эътибор".
18.00 "Оханглар оғушида".
18.10 "Бир асар тарихи".
18.40 "Ошин". Телесериал.
19.10 "Омад зарлари". Теле-лотерея.
19.15 "Молия ва банк хаба-рлари".
19.20 "Дунё иқлими".
19.30 "Ахборот" (рус).
20.05 "ТВ шифокор".
20.10 "Оила ришталари".
21.00 "Ахборот".
21.40 Эркин мавзу.
22.00 "Икки тақдир".
23.00 "Олам ва одам" дасту-ри: "23, 5 даража бурчак остида".

6.00 ЯНГИ ТОНГ.
8.00 "Муҳаббат қаҳваси".
8.40 ТВ-банк.
8.50 Нафосат олами.
9.00 Давринг боласи.
9.15 Шоҳсупа.
9.35 Эврика.
9.50 Болалар табассуми.
10.00 ДАВР.
10.15, 13.15 Тафаккур нури.
10.20 Телемат: "Девона". 1-қисм.
11.15 KINOMANIYA.
11.50 "Муҳаббат дардла-ри". Сериал.
13.00 Давр.
13.20 "Навоий". Видео-фильм.

14.00 "Қиш сонатаси".
14.30 ЯНГИ КУН.
15.30 "Фан ҳақида 10 дақиқа".
15.40 Фазал мулки.
16.00 Давр.
16.15 Давринг боласи.
16.30 Огоҳлик - давр тала-би.
17.10 Таълим ва тараққиёт.
17.30 Истикбол тинсоллари.
17.40 "Мейёр - соғлиқгарови".
18.00 "Олтин тулпор дуоибоди". Телесериал.
18.30 Дилрабо.
18.45 Каталог.
19.00 ДАВР.
19.30 "Қиш сонатаси".
20.10 Спорт-лото.
20.15 Наво-SMS.
20.35 "Ташаббус-2007".
20.50 Автопатруль.
21.15 "Муҳаббат дардла-ри". Сериал.
22.00 ДАВР.
22.30 "Саломея". Сериал.

7.30 Салом, Тошкент!
8.35 "Гаддалупе".
9.20 "Телекурьер-маркет".
9.40 "Соғинч".
9.55 "Премьера".
10.10 "Музыка SMS".
10.30 "Репортаж".
10.40 "Нима учун?".
11.25 Кино: "Хитч услуби".
17.55 Мультфильм.
18.05 "Телекурьер-маркет".
18.30 "Гаддалупе".
19.30 "Музыка SMS".
19.50 "Мисли гаҳвар".
20.00 "Пойтахт".
20.20 "Коллизия".
21.00 "Жозиб".
21.30 "Пойтахт".
21.50 "Телекурьер-маркет".
22.10 "Юртим жамоли".
22.30 "Пойтахт".
22.50 Кино: "Омадсизлар".

7.00 "Бодроное утро".
8.20 "Болалар спорти".
8.35 "Зоопарк в обувной коробке". Сериал.
9.05 "Малахов +".
10.20 "Детективы".
10.50 Бокс.
11.50 "Ровесник".
12.10 "Кучли бешлик".
15.55 Футбол. Ўзбекистон-Тожикистон.
17.50 Мультфильм.
18.20 Футбол. Ўртоқлик уч-рашуви. Ўзбекистон-Озар-байжон.
20.25 "Тет-а-тет".
20.35 "Любовь моя".
21.30 "Хабарлар" (ўзб).
21.50 "Троя". X/ф (2-қисм).
23.10 Еврофутбол. "Чарль-тон" - "Челси".

TV-MARKAZ

07.00 Марказ NEWS (узб.)
07.10 Узбек наволари
07.35 «Премьера» (рус.)
08.00 Марказ NEWS (рус.)
08.10 Микст-концерт
09.00 Серил
10.00 Узбек наволари
10.45 Мировые хиты
11.00 Худ. фильм «Константин»
13.15 Мировые хиты
13.30 Марказ NEWS (узб.)
13.40 «Юлдузли пайшанба»
14.10 Узбек наволари

14.30 Марказ NEWS
14.40 Мировые хиты
15.00 Теленяня
15.45 Мировые хиты
16.00 «Сайилгох»
16.15 Узбек наволари
17.45 Мировые хиты
18.00 Марказ NEWS (узб.)
18.10 Узбек наволари
19.00 Марказ NEWS (рус.)
19.10 Серил
20.10 Узбек наволари
21.00 «Миссия неповторима»
21.30 Мировые хиты
22.00 Киноколлекция «ЗАВТРАК У ТИФАНИ»
00.10 Миксер

5.00 «Доброе утро»
9.00 Новости
9.05 «Малахов+»
10.00 «Вечный зов»
11.00 «Сестры по крови»
12.00 Новости
12.10 «Понять. Простить»
12.40 «Без комплексов»
13.25 «Детективы»
14.00 Другие новости
14.25 «Контрольная закупка»
15.00 Новости
15.15 Вне закона. «Ночь перед Крещением»
15.50 «Любовь как любовь»
16.55 «Федеральный судья»
18.00 Вечерние новости
18.20 «Пять минут до метро»

19.10 «Пусть говорят»
19.55 «Сестры по крови»
Многосерийный фильм
21.00 Время
21.30 Лариса Удовиченко в ироническом детективе «Любительница частного сыска Даша Васильева»
22.30 «Жизнь на свалке. Люди, которых нет». Документальный фильм
23.30 Ночные новости
23.45 Джордж Клуни, Джон Траволта, Шон Пенн в фильме «Тонкая красная линия»
2.40 Евгения Козырева, Всеволод Сафонов в фильме «Пять дней, пять ночей»
3.00 Время
3.30 Фильм «Пять дней, пять ночей». Продолжение

5.00 «Доброе утро, Россия!»
8.45 «Юрдины»
9.45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ
10.00 Алексей Петренко, Владимир Гостюхин, Николай Добрынин, Регина Мянник, Виктор Супрун, Вадим Андреев и Маргарита Шубина в телесериале «Гражданин начальник-3»
11.00 ВЕСТИ.
11.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
11.50 Алексей Петренко, Владимир Гостюхин, Николай Добрынин, Регина Мянник, Виктор Супрун, Вадим Андреев и Маргарита Шубина в телесериале «Гражданин

начальник-3»
12.50 «Частная жизнь». Ток-шоу с Владимиром Молчановым и Ликой Креммер.
13.45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ
14.00 ВЕСТИ.
14.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
14.40 «Суд идет»
16.00 «Кулагин и партнеры»
16.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
17.00 ВЕСТИ.
17.15 «Обреченная статья звездой». Телесериал.
18.15 ПРЕМЬЕРА. «Танго втроём». Телесериал.
19.00 Дарья Повереннова, Анатолий Руденко, Жанна

Эппле и Алексей Панин в телесериале «Ангел-хранитель»
20.00 ВЕСТИ.
20.45 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКОВСКАЯ ОБЛАСТЬ.
21.05 «Спокойной ночи, малыши!»
21.15 «Опера. Хроники убойного отдела». «Падение в преисподнюю». «Протечка»
23.15 ПРЕМЬЕРА. «Нюрнбергский процесс. Казнь». 0.15 «ВЕСТИ»+
0.35 Петр Зайченко в комедии «Дайси». 2004г.
2.20 «Дорожный патруль»
2.40 «Горячая десятка»
3.30 «Закон и порядок»
4.20 Телесериал «Взгляды»

ПАЙШАНБА 8

5.55 Курсатувлар дастури.
6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.35 «Ахборот».
8.35 ТВ анонс.
8.40 Олтин мерос.
8.45 «Олам ва одам» дастури: «23, 5 даража бурчак остида»
«Болалар сайёраси»:
9.10 1. «Кувноқ стартлар». Телесериал.
2. «Чангалзор китоби». Мультсериал.
10.15 ТВ анонс.
10.20 «Табаррук замин»
10.50 «Молия ва банк хабарлари»
10.55 «Дунё иқлими»
11.00 «Ахборот»
11.10 ТВ анонс.
11.15 «ТВ шифокор»
11.20 «Оила ришталари». Телесериал.
11.55 «Дил таронаси»
12.00 «Ахборот» (инглиз тилида)
12.10 ТВ анонс.
12.15 Навоий ривоятлари.
«Бир матла тарихи»
12.40 «Рангин дунё»
13.00 ТВ анонс.
13.05 «Икки тақдир». Телесериал.
13.45 Олтин мерос.
13.55 «Дунё иқлими»
14.00 «Ахборот»
14.15 ТВ анонс.
14.20 «Олам ва одам» да-

стур: «Кусто командасининг сув ости саргузаштлари»
15.10 «Дил таронаси»
15.20 «Оталар сўзи - ақлнинг кўзи» хазинасидан.
«Болалар сайёраси»:
16.20 1. «Болалар дунёси»
2. «Эртақлар - яхшиликка етаклар»
17.00 «Ахборот»
17.10 Эски альбом.
17.15 «Имконият»
17.35 «Шифокор қабулида»
17.55 ТВ анонс.
18.00 «Конун химоясида»
18.20 «Умр мазмуни»
18.40 «Ошин». Телесериал.
19.10 «Оханглар оғушида»
19.15 «Сизнинг адвокатингиз»
19.20 «Дунё иқлими»
19.25, 19.55, 20.55, 21.30 ЭЪЛОНЛАР.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 ТВ анонс.
20.05 «ТВ шифокор»
20.10 «Оила ришталари». Телесериал.
20.50 «Дунё иқлими»
21.00 «Ахборот»
21.35 ТВ анонс.
21.40 «Одамлардан бири»
22.00 «Икки тақдир». Телесериал.
22.45 «Қўшиғимсан, муҳаббат» (SMS. Овоз берди)
23.00 «Олам ва одам» дастури: «23, 5 даража бурчак остида»
23.25-23.40 Тунги наволар.

5.55 Дастур очишти.
6.00 ЯНГИ ТОНГ.
8.00 «Муҳаббат қаҳваси». Серил.
8.40 Автопатруль.
9.00 Давринг боласи.
9.15 У ким? Бу нима?
9.35 Спорт-старт.
9.45 Болажон.
9.55, 15.55 Иқлим.
10.00 Давр.
10.15, 13.15 Тафаккур нури.
10.20 Телетат: «Девона». 2-қисм.
11.35 Давр мавзуси.
11.50 Хазина.
12.05 «Оила тилсими». А. Қаҳор.
12.25 ТВ-анонс.
12.30 «Муҳаббат дарахлари». Серил.
13.00 Давр.
13.20 «Навоий». Видео-фильм.
14.00 «Қиш сонатаси». Серил.
14.30 ЯНГИ КУН.
15.30 «Фан ҳақида 10 дақиқа»
15.40 Фазал мулки.
16.00 Давр.
16.15 Давринг боласи.
16.30 Ватанпарвар.
17.30 Чемпион силари.
17.50 Ёшлар адабиёти.
18.00 «Олтин тулпор дунобади». Телесериал.
18.30 Дилрабо.
18.55, 21.55 Иқлим.
19.00 ДАВР.

19.30 «Қиш сонатаси». Серил.
20.10 Ватаним!
20.15 Наво-СМС.
20.35 Портретта чизилар.
20.50 Бу шундай бўлган эди.
21.10 Ёллонлар.
21.15 «Муҳаббат дарахлари». Серил.
22.00 ДАВР.
22.30 «Саломея». Серил.

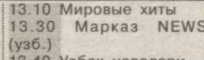
7.30 «Салом, Тошкент!»
8.35 «Гаддалупе»
9.20 «Телекурер-маркет»
9.40 «Мисли гахлар»
9.55 «Юртим жамол»
10.15 «Музыка SMS»
10.35 «Интервью»
10.50 «Омдасизлар»/рус/.
17.55 Мультфильм.
18.05 «Телекурер-маркет»
18.30 «Пойтахт»
18.50 «Гаддалупе»
19.30 «Музыка SMS»
19.50 «Иқтисод - ревью»
20.00 «Пойтахт»
20.20 «Тошкент ва тошкентликлар». Бевоисита мулоқот.
21.00 «Жозиб»
21.30 «Пойтахт» ахборот дастури.
21.45 «Анонс»
21.50 «Телекурер-маркет»
22.10 «Келажакка интилиб»
22.30 «Пойтахт» ахборот дастури/рус/.
22.45 «Анонс»
22.50 Кино: «Қўтарасига арзон»/рус/.
00.25 - 00.30 «Хайри тун, шахрим».

7.00 «Бодро утро»
8.00 «Хабарлар» (рус)
8.20 «Болалар спорти»
8.35 «Зоопарк в обувной коробке». Серил.
9.05 «Малахов +»
10.00 «Хабарлар» (узб)
10.20 «Детективы»
10.50 Бокс. Ўзбекистон чемпионати.
11.50 Теннис.
12.50-13.30 Биатлон. Жаҳон чемпионати.
18.00 «Болалар спорти»
18.15 Мультфильм.
18.30 «Хабарлар» (рус тилида)
18.50 «Мониторинг»
19.10 «Шарқ яққаурашлари»
19.25 «Доҳанинг олтин кўёши». Ўзбектефилм.
20.00 «Вести»
20.20 «Любовь моя». Серил.
21.10 Футбол мундиал.
21.30 «Хабарлар» (узб)
21.50 «Беллашув»
22.50 Еврофутбол. Уртуклик урашуви. Франция-Аргентина

TV-MARKAZ

07.00 Марказ NEWS (узб.)
07.10 Узбек наволари
08.00 Марказ NEWS (рус.)
08.10 «Сайилгох»
08.25 Узбек наволари
09.00 Серил
10.00 Мировые хиты
10.30 Узбек наволари
11.00 Киноколлекция «Завтрак у Тифани»

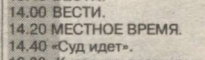

13.10 Мировые хиты
13.30 Марказ NEWS (узб.)
13.40 Узбек наволари
14.30 Марказ NEWS (рус.)
14.40 Мировые хиты
15.00 Теленяня
15.45 Мировые хиты
16.20 Узбек наволари
17.00 «Великолепная семёрка»
17.30 Мировые хиты
18.00 Марказ NEWS (узб.)
18.10 Узбек наволари
19.00 Марказ NEWS (рус.)
19.10 Серил
20.10 «Спецрепортаж»
20.30 «Премьера» (узб.)
21.00 «Юлдузли пайшанба»
21.30 Узбек наволари
22.00 Кино «МИЛЛИЙ ХАВФСИЗЛИК»
23.40 Миксер

5.00 «Доброе утро»
9.00 Новости
9.05 «Малахов +»
10.00 «Вечный зов»
11.00 «Сестры по крови»
12.00 Новости
12.10 «Понять. Простить»
12.40 «Без комплексов»
13.25 «Детективы»
14.00 Другие новости
14.25 «Контрольная закупка»
15.00 Новости
15.15 Вне закона. «Опасный рейс»
15.50 «Любовь как любовь»
16.55 «Федеральный судья»
18.00 Вечерние новости
18.20 «Пять минут до метро»
19.10 «Пусть говорят»
19.55 «Сестры по крови»
21.00 Время

21.30 «Любительница частного сыска Даша Васильева»
22.30 «Человек и закон»
23.45 «Судите сами»
0.50 Хоккей. Сборная России-Сборная Финляндии
2.45 Серил «Дефективный детектив»
3.00 Время
3.30 Серил «Дефективный детектив». Продолжение

5.00 «Доброе утро, Россия!»
8.45 «Полусухой закон. Схватка со Змием»
9.45 ВЕСТИ.
10.00 «Опера. Хроники убойного отдела»
11.00 ВЕСТИ.
11.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
11.50 «Опера. Хроники убойного отдела»
12.50 «Частная жизнь»
13.45 ВЕСТИ.
14.00 ВЕСТИ.
14.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
14.40 «Суд идет»
16.00 «Кулагин и партнеры»
16.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
17.00 ВЕСТИ.
17.15 «Обреченная статья звездой». Телесериал.
18.15 «Танго втроём». Серил.
19.00 Алексей Панин в телесериале «Ангел-хранитель»
20.00 ВЕСТИ.
20.45 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
21.05 «Спокойной ночи!»
21.15 «Опера. Хроники убойного отдела»
23.15 ПРЕМЬЕРА. «Дворожье. Вызов судьбы»
0.10 «Зеркало»
0.30 «ВЕСТИ»+
0.50 Х/ф «Коттебель». 2003г.
3.00 «Дорожный патруль»
3.15 «Закон и порядок»
4.00 Телесериал «Взгляды»

ЖУМА 9

5.55 Курсатувлар дастури.
6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.35 «Ахборот».
8.35 ТВ анонс.
8.40 Олтин мерос.
8.50 «Олам ва одам» дастури: «23, 5 даража бурчак остида»
«Болалар сайёраси»:
9.15 1. «Цирк, цирк, цирк»
2. «Баҳром ва Дилором». Мультфильм.
9.45 ТВ анонс.
9.50 «Алишер Навоий». Ўзбектефилм.
10.50 «Сизнинг адвокатингиз»
10.55 «Дунё иқлими»
11.00 «Ахборот»
11.10 ТВ анонс.
11.15 «ТВ шифокор»
11.20 «Оила ришталари». Телесериал.
11.55 Навоий ривоятлари.
«Лутфий ва Навоий»
12.25 ТВ анонс.
12.30 «Назм ва наво»
13.05 «Икки тақдир». Телесериал.
13.45 «Зиллол». Фольклор қўшиқлари.
13.55 «Дунё иқлими»
14.00 «Ахборот»
14.15 ТВ анонс.
14.20 «Олам ва одам» дастури: «Кусто командасининг сув ости саргузаштлари»
15.10 «Дил таронаси»
15.20 А. Навоий асар. «Искандар». А. Худайтов номидаги Ўзбек давлат драма театрийанг.

спектаки.
«Болалар сайёраси»:
16.40 «Эртақлар - яхшиликка етаклар»
17.00 «Ахборот»
17.10 ТВ анонс.
17.15 2007 йил - Ижтимоий химоя йили. «Саломатлик дастури»
17.35 «Хазрат Навоий». 1-қисм.
17.55 «Минг бир ривоят»
18.00 «Хидоят сари»
18.20 «Хазрат Навоий». 2-қисм.
18.40 «Ошин». Телесериал.
19.10 «Оханглар оғушида»
19.15 «Бизнес янгиликлари»
19.30 «Ахборот» (рус)
20.05 «ТВ шифокор»
20.10 «Оила ришталари»
21.00 «Ахборот»
21.40 «Бекат»
22.05 «Икки тақдир»
23.00 «Сўнги совға». Б/ф

5.55 Дастур очишти.
6.00 ЯНГИ ТОНГ.
8.00 «Муҳаббат қаҳваси»
9.40 Чемпион силари.
9.40 Давринг боласи.
9.15 Болалар табасуми.
9.20 Истикбол тимсоллари.
9.30 Хазина.
9.45 Ёшлар адабиёти.
10.00 Давр.
10.15, 13.15 Тафаккур нури.
10.20 Интерфутбол.
12.05 «Оила тилсими». А. Қаҳор.
12.30 «Муҳаббат дарахлари». Серил.

13.00 Давр.
13.20 «Навоий». Видео-фильм.
14.00 «Қиш сонатаси»
14.30 ЯНГИ КУН.
15.30 «Фан ҳақида 10 дақиқа»
15.40 Фазал мулки.
16.00 Давр.
16.15 Давринг боласи.
16.30 Истикбол тимсоллари.
16.45 «Ташаббус-2007»
17.00 Илдиш ва япроқ.
17.20 Бу шундай бўлган эди.
17.40 Солиқ хизмати.
17.50 Давр-репортаж.
18.00 «Олтин тулпор дунобади». Телесериал.
18.45 Сифат белгиси.
19.00 ДАВР.
19.30 «Қиш сонатаси»
20.10 Спорт-лото.
20.15 Наво-СМС.
20.40 Дунё таомлари.
21.15 «Муҳаббат дарахлари». Серил.
22.00 ДАВР.
22.30 «Саломея». Серил.

7.30 «Салом, Тошкент!»
8.35 «Гаддалупе»
9.20 «Телекурер-маркет»
9.40 «Келажакка интилиб»
9.55 Мультфильм «Букрининг сир»
10.45 «Музыка SMS»
11.05 «Иқтисод - ревью»
11.20 - 12.55 Кино: «Қўтарасига арзон»/рус/.
17.55 «Афиша»/рус/.
18.05 «Телекурер-маркет»
18.30 «Пойтахт»
18.50 «Гаддалупе»
19.30 «Музыка SMS»
19.50 «Саломат бўлинг».

20.00 «Пойтахт»
20.20 «Коллизия»
20.50 «Репортаж»/рус/.
21.00 «Жозиб»
21.30 «Пойтахт»
21.50 «Телекурер-маркет»
22.10 «Маърифат фидойилари»
22.30 «Пойтахт» ахборот дастури/рус/.
22.50 Кино: «Шанхайлик шоввоз»/рус/.

7.00 «Бодро утро»
8.00 «Хабарлар» (рус)
8.20 Болалар спорти.
8.35 «Зоопарк в обувной коробке». Серил.
9.05 «Малахов +»
10.00 «Хабарлар» (узб)
10.20 «Детективы»
10.50 Бокс. Ўзбекистон чемпионати.
11.50 Снукер.
12.50-13.30 Биатлон. Жаҳон чемпионати.
18.00 «Болалар спорти»
18.15 Мультфильм.
18.30 «Хабарлар» (рус)
18.50 «Заповедники Узбекистана». Документальный фильм.
19.05 «Поле чудес»
20.00 «Любовь моя». Серил.
21.10 «Жаҳон спорти юлдузлари»
21.30 «Хабарлар» (узб)
21.50 Семейное кино: «Чествование». Художественный фильм.
23.40 Авторалли буйича жаҳон чемпионати.

TV-MARKAZ

07.00 Марказ NEWS (узб.)
07.10 Узбек наволари
08.00 Марказ NEWS (рус.)
08.10 «Топ-20»
09.00 Серил
10.00 Узбек наволари
11.00 Кино «Миллий хавфсизлик»
12.40 Мировые хиты
13.00 Узбек наволари
13.30 Марказ NEWS (узб.)
13.40 Узбек наволари
14.30 Марказ NEWS (рус.)
14.40 Узбек наволари
15.00 Теленяня
15.45 Мировые хиты
16.15 Узбек наволари
17.00 «Миссия неповторима»
17.30 Мировые хиты
18.00 Марказ NEWS (узб.)
18.10 Мировые хиты
19.00 Марказ NEWS (рус.)
19.10 Серил
20.10 «Сунмас орзулар»
20.50 Мировые хиты
21.00 «Премьера» (рус.)
21.25 «Сайилгох»
21.35 Узбек наволари
22.00 Х/ф «И ГРЯНУЛ ГРОМ»
00.00 Миксер

TV-MARKAZ

11.00 «Сестры по крови»
12.00 Новости
12.10 «Понять. Простить»
12.40 «Без комплексов»
13.25 «Детективы»
14.00 Другие новости
14.25 «Контрольная закупка»
15.00 Новости
15.15 Вне закона. «Танец с ножами»
15.50 «Любовь как любовь»
16.55 «Федеральный судья»
18.00 Вечерние новости
18.20 «Пусть говорят»
19.05 «Поле чудес»
19.55 «Сестры по крови»
21.00 Время
21.25 «Розыгрыш»
22.25 Х/ф «Дом летающих кинжалов»
0.35 Х/ф «Моя девочка 2»
2.20 Серил «Дефективный детектив»
3.00 Время
3.25 Серил «Дефективный детектив». Продолжение
4.10 «Что? Где? Когда?»
5.10 «100 миллионов за колесо». Д/ф

5.00 «Доброе утро, Россия!»
8.45 «Мой серебряный шар. Грейс Келли - принцесса Монако». Ведущий - Виталий Вульф.
9.45 «Мусылмане»
10.00 «Опера. Хроники убойного отдела». «Счастливики»
11.00 ВЕСТИ.
11.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
11.50 «Опера. Хроники убойного отдела». «Слезы драки»
12.50 «Хабарлар»
13.00 «Маленькие комедии»

13.00 «Городок». Дайджест. Развлекательная программа.
13.30 «Вся Россия»
13.45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
14.00 ВЕСТИ.
14.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
14.40 «Суд идет»
16.00 «Кулагин и партнеры»
16.40 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
17.00 ВЕСТИ.
17.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
17.40 ПРЕМЬЕРА. «Танго втроём». Телесериал.
18.40 Дарья Повереннова, Анатолий Руденко, Жанна Эппле и Алексей Панин в телесериале «Ангел-хранитель»
19.40 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
20.00 ВЕСТИ.
20.45 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКОВСКАЯ ОБЛАСТЬ.
21.05 «Спокойной ночи, малыши!»
21.15 «Юрмала». Международный фестиваль юмористических программ.
23.10 Лев Дуров, Александр Мохов, Антон Андронов, Виктор Павлов, Сергей Гармаи и Андрей Ташков в остросюжетном фильме «Беспредель». 1989г.
1.15 Джоди Фостер, Мэттью МакКонахи и Джеймс Вудс в фильме Роберта Земекиса «Контакт» (США). 1997г.
4.00 «Дорожный патруль»
4.15 «Закон и порядок»
5.05 Канал «Евроньюс» на русском языке.

ШАНБА 10

O'ZBEKISTON

5.55 Кўрсатувлар дастури.
6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
8.00-8.35 "Ахборот".
8.35 ТВ анонс.
8.40 Олтин мерос.
"Болалар сайёраси".
8.45 "Олтин тож". Телевизион ўйин.
9.20 "Шифокор қабулида".
9.40 "Муслика дунёси".
10.00 1. "Рангинкамон". 2. "Дилдар".
10.40 "Минг бир маслаҳат".
11.00 "Соналар мактаби".
11.20 "Оила ришталари". Телесериал.
11.55 "Дил таронаси".
12.00 "Заковат".
13.00 ТВ анонс.
13.05 "Икки тақдир". Телесериал.
13.45 Олтин мерос.
13.55 "Дунё иклими".
14.00 "Ахборот".
14.15 ТВ анонс.
14.20 "Одам-амфибия". Бадий фильм.
15.50 Ватан ҳақида қўшиқ.
"Болалар сайёраси".
16.00 1. "Уйла, Изла, Тон!" Телемусобака.
2. "Эртақлар - яхшиликка етаклар".
17.00 ТВ анонс.
17.05 "Олтин бешик".
17.35 "Одами эрсанг".
17.55 "Оҳанглар оғушида".
18.05 "Саломатлик сирлари".
18.25 ТВ анонс.
18.30 "Меҳр кўзда".
19.10 "Сизнинг адвокатингиз".
19.15 "Суперлото". Телелотерея.

19.20 "Дунё иклими".
19.30 "Ахборот" (рус тилида)
20.05 "ТВ шифокор".
20.10 "Оила ришталари".
21.00 "Ахборот".
21.40 "Кўнгли қўшиқ истаиди".
22.05 "CINEMA.UZ".
22.30 "Қўшиғимсан, муҳаббат" (SMS, Своя берис).
22.45 "Роузлар изтироб". Бадий фильм.

5.55 Дастур очилиши.
6.00 ЯНГИ ТОНГ.
8.00 "Муҳаббат қаҳваси".
8.40 Таълим ва тараққиёт.
9.00 Даврининг боласи.
9.15 Бола тилидан.
9.45 Солиқ хизмати.
10.00 Давр.
10.15, 13.15 Тафаккур нури.
10.20 Жаҳон киноси: "Илдам қадам".
12.05 Меъёр - соғлиқ гарови.
12.25, 13.55 ТВ-анонс.
12.30 "Муҳаббат дардлари".
13.00 Давр.
13.20 Ватаним!
13.30 Дунё таомлари.
14.00 "Қиш сонатаси". Сериал.
14.30 ЯНГИ КУН.
15.30 Давр-репортаж.
15.40 Учинчи кунгирок.
16.00 Давр.
16.15 Даврининг боласи.
16.30 "Қувноқ оёқчалар". Мультфильм.
18.20 Каталог.
18.30 Дипрабо.
18.55, 21.55 Икким.
19.00 ДАВР.
19.35 Наво-SMS.
19.50 Қилни қирқ ёриб.

20.35 Мўйқалам сеҳри.
21.10 "Дилроз". Нишон Қори.
21.40 "Айланай".
22.00 ДАВР.
22.30 Миллий кино: "Роузлар жанги".

TOSHKENT

7.25 Кўрсатувлар тартиби.
7.30 "Салом, Тошкент!"
8.35 "Гаддалупе". Телесериал.
9.20 "Телекурьер-маркет".
9.45 "Дилкаш наволар": Н. Абдуллаева.
10.10 "Мазрифат фидойилари".
10.25 "Саломат бўлинг".
10.35 "Муслика SMS".
11.00 "Афиша"/рус/.
11.10 Мультфильм: "Астрикс ва Виксингтон"/рус/.
12.30 "Репортаж"/рус/.
12.30 - 14.15 Кино: "Шанхайлик шоввоз"/рус/.
17.50 Кўрсатувлар тартиби.
17.55 "Афиша".
18.05 "Телекурьер-маркет".
18.25 "Анонс".
18.30 "Пойтахт" ахборот дастури.
18.45 "Гаддалупе". Телесериал.
19.25 "Муслика SMS".
19.45 "ИИБ хабарлари".
20.00 "Пойтахт" ахборот дастури/рус/.
20.15 "Анонс".
20.20 "Камин олдидан суҳбат"/рус/.
20.50 "Интервью".
21.00 "Жозиба".
21.30 "Пойтахт".
21.45 "Анонс".
21.50 "Телекурьер-маркет".
22.10 "Истеъдод".
22.30 "Пойтахт" ахборот дастури/рус/.
22.50 Кино: "Шанхайлик рицарлар"/рус/.
Хиндистон терма жамоалари.
14.25 - 15.15 "Проф-РИНГ".
18.00 "Болалар спорти".
18.15 Мультфильм.
18.30 "Версия".
19.00 "Спорт уик-энд".
19.40 "Тайм-аут".
20.00 "Вести".
20.20 "Келин-қуёв". Шоу дастури.
21.30 "Талкин". Информацион-таҳлилий кўрсатув.
22.00 Приключенческое кино: "Цена сокровищ".
Художественный фильм.
23.25 Еврофутбол. Германия чемпиони.

SPORT

7.30 "Хабарлар".
7.50 "Чужая планета". Документальный сериал.
8.40 "Хабарлар" (рус тилида)
9.00 "Бодрое утро".
10.00 Мультфильм.
10.20 "Смак".
10.55 "Военное дело".
11.15 Бокс. Ўзбекистон чемпионати.
12.15 Теннис. Дэвис кубог. Ўзбекистон - Хиндистон терма жамоалари.
13.15 "Зверинец".
14.00 Теннис. Дэвис кубог. Ўзбекистон - Хиндистон терма жамоалари.
15.00 - 15.50 Иктидор.
18.00 "Болалар спорти".
18.20 Мультфильм.
18.30 "Хабарлар" (рус тилида)
18.50 "Халқ ўйинлари".
19.10 "Стать ближе".
20.00 "Вести".
20.20 "Розыгрыш".
21.10 "Розыгрыш".
21.30 "Хабарлар" (ўзб, тилида)
21.50 "Ответные молнии". Художественный фильм.
23.35 Еврофутбол.

TV-MARKAZ

07.00 Марказ NEWS (ўзб)
07.10 Ўзбек наволари
08.00 Марказ NEWS (рус)
08.10 Мировые хиты
09.00 Ўзбек наволари
09.30 "Сайилгоҳ".
09.45 Мировые хиты
10.15 Ўзбек наволари
11.00 Худ. фильм "И гранул гром"
13.15 Мировые хиты

14.00 "Премьера" (ўзб)
14.25 Ўзбек наволари
15.00 Теленяня
16.20 Мировые хиты
17.00 Ўзбек наволари
18.00 Марказ NEWS (ўзб)
18.10 Мировые хиты
19.00 Марказ NEWS (рус)
19.10 Концерт "Шахноз ва дустлари".
21.00 Ўзбек наволари
21.30 Мировые хиты
22.00 Х/ф "МЯТЕЖНАЯ ДУША"

1

6.00 Новости
6.10 "Подлинная история Анки-пулеметчи".
7.00 Х/ф "Метель".
8.20 "Играй, гармонь любимая!".
9.00 "Слово пастыря".
9.15 "Здоровье".
10.00 Новости (с субтитрами)
10.20 "Смак".
10.55 Спецрасследование. "Мурат Насыров. Две версии драмы".
12.00 Новости (с субтитрами)
12.15 Премьера. Римская история. "Безумие Нерона".
13.15 "Зверинец".
14.00 Дунё хити
14.25 "Контрольная закупка".
15.00 "Доктор Курпатов".
15.55 Х/ф "Детсадовский полицейский".
18.00 Вечерние новости.
18.15 "Их разыскивает милиция".
18.45 "Новые песни о главном".
19.45 Х/ф "Властелин горы".
21.00 Время.
21.20 Х/ф "Неномальная".
23.05 "Высшая лига".
0.15 Европейский хоккейный тур. Сборная России-Сборная Швеции. Передача из Швеции.
2.15 Х/ф "Двойная рокировка-3".
4.20 "Что? Где? Когда?".
5.15 "Дефективный детектив".

PTU

6.00 "Доброе утро, Россия!".
8.00 ВЕСТИ.
8.10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКОВСКАЯ ОБЛАСТЬ.
8.20 "Военная программа" Александра Сладкова.
8.45 "Утренняя почта".
9.20 "Субботник".
10.00 "Вокруг света".
11.00 ВЕСТИ.
11.10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
11.20 "Сто к одному". Телеигра.
12.15 "Комната смеха".
13.15 "Клуб сенаторов".
14.00 ВЕСТИ.
14.20 РОДНОЕ КИНО. Галина Польских, Алексей Жарков, Петр Вельяминов и Татьяна Пельтер в детективе "Ночное происшествие". 1980г.
16.00 "Национальный интерес". Ток-шоу Дмитрия Киселева.
16.55 "Формула власти". Абдалла ибн Абдель Азиз Аль Сауд - король Саудовской Аравии.
17.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА. НЕДЕЛЯ В ГОРОДЕ.
18.00 ПРЕМЬЕРА. Музыкальный конкурс "Секрет успеха".
19.00 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
19.30 "Честный детектив".
20.00 ВЕСТИ.
20.20 "Субботний вечер".
22.15 ДЕНЬ ПАМЯТИ А.С. ПУШКИНА. ПРЕМЬЕРА. Сергей Безруков, Анна Снаткина, Виктор Сухо-руков, Евгений Стычкин, Андрей Ильин, Борис Плотников, Сергей Николенко и Инна Макарова в фильме "Пушкин. Последняя дуэль". 2006г.
0.25 ПРЕМЬЕРА. Калиста Флокхарт в фильме "Хрупкая" (Испания). 2005г.
2.30 Хейден Кристиensen в фильме "Жизнь как дом" (США). 2001г.
5.00 Канал "Евроноос".

ЯКШАНБА 11

O'ZBEKISTON

5.55 Кўрсатувлар дастури.
6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
8.00-8.35 "Ахборот".
8.35 ТВ анонс.
8.40 Олтин мерос.
"Болалар сайёраси".
8.45 "Билмасвой ва Барабас". Мультфильм.
10.00 "Саломатлик сирлари".
10.20 "Оила ришталари". Телесериал.
10.55 ТВ анонс.
11.00 "Дам бу дамдир".
11.45 "Хажвия бисотидан".
12.05 "Янги оҳанглар".
12.30 "КиноТеатр".
12.50 "Кейт ва Лео". Бадий фильм.
14.45 "50х50". Ток-шоу.
15.35 Ватан ҳақида қўшиқ.
15.45 "Хиддий ўйин".
16.40 ТВ анонс.
"Болалар сайёраси".
16.45 1. "Олтин тож". Телевизион ўйин.
2. "Топилмалар идораси". Мультфильм.
17.50 "Оҳанглар оғушида".
18.00 "Қалпоқ". Ҳажвий кўрсатув.
18.30 ТВ анонс.
18.35 "Интеллектуал ринг".

19.20 "Дунё иклими".
19.25, 20.00, 20.55, 21.40 ЭЪЛОНЛАР.
19.30 "Тахлилнома" (рус тилида)
20.05 "Оддий ҳақиқатлар". Ток-шоу.
20.50 "Дунё иклими".
21.00 "Тахлилнома".
21.45 ТВ анонс.
21.55 "Кўхна оҳанглар".
22.10 "Хаммаси яхши бўлади". Бадий фильм.
23.40-23.55 Тунги наволар.

6.55 Дастур очилиши.
7.00 "Қиш сонатаси". Сериал.
9.30 Болалар давраси.
10.00 ВАТАНЛАРВАР.
11.00 Journal.
11.20 Комедия: "Ўрдақўл воқеаси".
12.25 ТВ-анонс.
12.30 "Муҳаббат дардлари".
15.00 Сифат белгиси.
15.10 Рузгор мактаби.
15.30 Ҳазил мулки.
15.50 Ринг қироллари.
16.40 Чемпион сирлари.
17.00 Жаҳон киноси: "Хайт пулти".
18.30 Дипрабо.
19.00 Давр ҳафта ичида.
19.30 "Ошўфта". Эркин Худойкулов.
20.00 KINOMANIYA.
20.30 "Ўрмон аҳли". Мультфильм-премьера.
22.00 Хинд киноси: "Паринита".

TOSHKENT

7.30 "Салом, Тошкент!"
8.35 "Гаддалупе". Телесериал.
9.20 "Телекурьер-маркет".
9.40 "ИИБ хабарлари".
10.00 "Интервью".
10.10 "Афиша".
10.20 "Истеъдод".
10.45 Кино: "Ўтган кунлар".
12.35 "Муслика SMS".
13.00 Мультфильм: "Иним айик-2"/рус/.
14.10 "Камин олдидан суҳбат"/рус/.
14.40 Кино: "Шанхайлик рицарлар"/рус/.
16.30 "Жозиба".
16.50 "Телекурьер-маркет".
17.10 "Саргузаштлар ороли".
17.35 Кино: "Ягона ўзин". 1-2 қисмлар/Хиндистон/.
20.30 "Шунақа гаплар".
20.50 CINEMA.UZ.
21.20 "Туризм ҳақида"/рус/.
21.50 "Мэверик" Б/ф /рус/.

SPORT

7.30 "Хабарлар".
7.50 "Қувноқ стартлар".
8.30 "Хабарлар" (рус тилида)
8.50 Мультфильм.
9.00 "Бардам бўлинг".
10.00 "Табасум".
10.10 "Непутевые заметки".
10.30 "Пока все дома".
11.20 "Ералаш".
12.00 "Рахибингиз гротмейстер".
12.25 Бокс. Ўзбекистон чемпионати.
13.25 Теннис. Дэвис кубог. Ўзбекистон - Хиндистон терма жамоалари.
14.25 - 15.15 "Проф-РИНГ".
18.00 "Болалар спорти".
18.15 Мультфильм.
18.30 "Версия".
19.00 "Спорт уик-энд".
19.40 "Тайм-аут".
20.00 "Вести".
20.20 "Келин-қуёв". Шоу дастури.
21.30 "Талкин". Информацион-таҳлилий кўрсатув.
22.00 Приключенческое кино: "Цена сокровищ".
Художественный фильм.
23.25 Еврофутбол. Германия чемпиони.

TV-MARKAZ

07.00 Марказ NEWS (ўзб)
07.10 Ўзбек наволари
08.00 Марказ NEWS (рус)
08.10 Концерт "Шахноз ва дустлари".
09.50 Мировые хиты
10.00 "Сунмас орузлар".
10.45 Ўзбек наволари
11.00 Х/ф "МЯТЕЖНАЯ ДУША"
14.00 Ўзбек наволари
15.00 Теленяня
16.20 Мировые хиты
16.30 "Премьера" (рус)
16.55 Мировые хиты
17.30 "Юлдузи пайшанба".
18.00 Марказ NEWS (ўзб)
18.10 Ўзбек наволари
18.30 "Сайилгоҳ".
18.45 Мировые хиты
19.00 Марказ NEWS (рус)
19.10 Мировые хиты
20.00 Ўзбек наволари
21.00 "Топ-20".
21.45 Мировые хиты
22.00 Кино - SMS:
1. "БЕССМЕРТНЫЕ".
2. "ОРУЖЕЙНЫЙ БАРОН".
3. "НА ПЕРЕПУТЬЕ".
Миксер

1

6.00 Новости
6.35 Приключенческий фильм "Малыш-каратист-2".
8.35 Служу Отчизне!
9.10 "Умники и умники".
10.00 Новости
10.10 "Непутевые заметки" с Дмитрием Крыловым
10.30 "Пока все дома".
11.20 Воскресный "Ералаш".
12.00 Новости (с субтитрами)
12.15 Премьера. Живой мир. "Планета Земля".
13.15 "Кумиры". Элина Быстрицкая
13.55 "Три любви Любови Орловой". Документальный фильм
15.00 Александр Абдулов, Сергей Гармаш, Сергей Николенко в комедии "А поутру они проснулись".
16.50 "Звезды в интересном положении".
18.00 "Времена" с Владимиром Познером
19.00 Премьера. Алиса Фрейндлих, Станислав Говорухин в детективе "Женская логика".
21.00 Воскресное "Время". Информационно-аналитическая программа
21.45 Премьера. Холли Берри, Пенелопа Крус в триллере "Готика".
23.35 "Секс-символы". Документальный сериал
0.40 Европейский хоккейный тур. Сборная России-Сборная Чехии. Передача из Швеции.
2.40 Лейтенант Коломбо в детективе "Звено в преступлении".
4.00 "Что? Где? Когда?".

PTU

5.45 К 105-ЛЕТИЮ ЛЮБОВИ ОРЛОВОЙ И 60-ЛЕТИЮ СОЗДАНИЯ ФИЛЬМА. Николай Черкасов, Фаина Раневская, Ростислав Плитт и Рина Зелёная в комедии Григория Александрова "Весна". 1947г.
7.30 "Студия Здоровья".
8.00 ВЕСТИ.
8.10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
8.20 "Сельский час".
8.50 "Диалоги о животных".
9.20 Андрей Болтнев и Валерий Стожарик в приключенческом фильме "Джокер". 1991г.
11.00 ВЕСТИ.
11.10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
11.20 "Городок". Дайджест. Развлекательная программа.
11.50 "Сам себе режиссер".
12.45 "Смехопанорама Евгения Петросяна".
13.15 "Парламентский час".
14.00 ВЕСТИ.
14.20 "Фитиль №119". Сатирический телесериал.
15.10 РОССИЙСКАЯ НАЦИОНАЛЬНАЯ КИНОПРЕМИЯ "ЗОЛОТОЙ ОРЕЛ". ПРЕМЬЕРА. "Капитанская дочка". Мультфильм. 2006г.
15.40 "Смеяться разрешается". Юмористическая программа.
17.35 СДЕЛАНО В РОССИИ. Ольга Погодина и Александр Дьяченко в фильме "Женская интуиция".
20.00 "ВЕСТИ НЕДЕЛИ" с Сергеем Бриллиным.
21.00 "Специальный корреспондент".
21.25 Игорь Верник в фильме "Женская интуиция-2". 2005г.
0.05 Эдди Мерфи в комедии "Шоу начинается" (США). 2002г.
2.00 Триллер "Гипноз" (Испания).
3.55 СЕРИАЛ ДЛЯ ПОЛУНОЧНИКОВ. Телесериал "Встреча выпускников" (США). 2005г.

ШЕЪРИЯТ ДАФТАРИДАН

Ушбу шеърлар Ўзбекистон Мустиқил босма оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликларини қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фонди тавсияси билан чоп этилмоқда.

Шоира фарзандлари даврасида

ОПА-СИНГИЛЛАР
Уч опа-сингил эдик,
Харирдай кўнгил эдик.
Бир узукнинг уч кўзи,
Осмоннинг уч юлдузи.

Онамизга суюнчи,
Уч болиш, уч сунчиқ.
Кўп эмас кўйлагимиз,
Мўл эди тилагимиз.

Шоҳиду гувоҳ эдик,
Бир камзилу бир этик.
Уч қиз кўрардик баҳам,
Уруш этди бошини ҳам.

Эсди осуда нафас,
Ясан-тусан кун келди.
Гулзорга пиёз эмас,
Ўсмаю гул экилди.

Бир кўз очиб юмгунча,
Кафтдай очилди гунча.
Дилда қолмади армон,
Ошилди уч тоғ, довон.

Болалик қолиб кетди,
Йигитлар олиб кетди.
Учиб кетдик ҳар томон,
Бўм-бўш қолди ошён.

Уччовлон уч ўчоқда -
Гулхан ёқдик уч ёқда.

ОҚИБАТ
Бир онанинг кўз ёшларидан сўнг
ёзилган шеър
Ўғил ўстирасиз, ўстирасиз қиз,
Сабр қосасида орзу лабо-лаб...
Неча бор осмонни яёв кезасиз,
Ою юлдузларни эртаққа жойлаб.

Райҳон сувларини қуйиб бошидан,
Меҳр уммонидан чўмилтирасиз.
Шаббодат ўтдики елтиб қошидан -
Дея тонгга қадар тек мўлтирайсиз.

Ясатиб қўясиз мисли қўйирчоқ,
Исириқ ҳидидан олам бўлар маст.
Сук билан олишар гўё кўзгунчоқ,
Ер-қўкка ишонмай қўймайсиз бирпас.

Кумушдек келини этиб тасаввур,
Гоҳ емай, гоҳ ичмай тузасиз туғун.
Хаёлингиз бўлиб хассос мусаввур,
Отабек кўёвни чизасиз бугун...
Чоп-чоп юмуш билан ўтади ҳаёт,
Амалган молларга тўлади сандиқ.
Афсуским, қўллардан бирида, ҳайҳот,
Юракда сезасиз илк бора санчик...

Сочингиз айланар оппоқ рўмолга,
Қидириб қоласиз кўзга ойнакни.
Энди дош бермайсиз аёз, шамолга,
Қўлдан туширасиз баъзан чойнакни.
Аммо қўтлуг кўнга келасиз етиб,
Бахти бор қайнона, дер кичик, катта.
“Ойшжон” сўзидан сиз эриб кетиб,
Белга куч-қувватни олмасиз қайта...

II
Ўғ-и-и-и!!
Тогдай садо тарар оналар қалби
Дунёда келганда ўғиллар той-той...
Дерларким, ўғиллар - кексалик алти,
Келинлар қўлидан чой ичамиз, чой...

Кимдир қобил бўлур, кимдир ноқобил,
Қондош ҳам, жондош ҳам ношудларга ёт,
Осмондан тушгандек сакрайди ўғил,
Ким азиз - хотинми ё сут берган зот...

Не афсус, бўронда синган шох мисол
Танадан узилса умидлар бели,
Ё онам, ё мени дейсан, танлаб ол, -
Эрини судраса дўзахга келин...

Ўзлингиз номини аяса сиздан,
Меҳрга кундошлик қайраса қаҳр,
Оғуни тайёрлаб энг аччиқ сўздан,
Ширин ошингизни қиларкан таҳир.

Роҳатмас, излайсиз сабр-бардошини,
Қирқ битта жонингиз бермайд қидам,
Узоқдан теккан тош ёраркан бошини,
Сотиб олган каби ўзингга ситам.

Келин “совунига кир ювган” она
Бадарга этилса уйдан бир кун,
Кай очик мазорга бўлур равона,
Яхшиси, устига йиқил, эй гардун!!!

Ким туққан нокаси, кимлар яратган,
Бормикан онаси, борми раббийси.
Инсофу иймонга чапна қаратган
Инсонми, шайтонми - ким мураббийси?

Бу қайтар дунёни қайтариб бўлмас,
Унутманг, келинлар, қилмаи-қидирмаи.
Сиз ҳозир эрингиз чўнтагиндан маст,
Турмуш туширмасин бошингизга мушт.

Она юрагига йиғилмасин қон,
Сизларни ютмасин гуноҳ ботқоғи.
Волиданг қўлларин беш намоз чоғи
Ўпмоққа тиз чўккин, сажда қил, ўғлон.

III
Эй ўғил, туғилсанг, ўғилдек туғил,
Белинда камаринг бўлсин мардона.
Оқибат ботиға сен ҳайкал қўйил,
Сенинг борлигингдан яшарсин ОНА!

БОЛАМ ВА ҚАЛАМ
Бир қўлимда болам, бир қўлимда қалам,
Иккисиза баробар онам.
Болам билан қалам ташласин қадам,
Иккисиза баробар ёнаман.

Қалам ором топса, уйғонур болам,
Болам ухлаганда қалам уйғотур.
Шеър дариди тавғатмас, бирпас бермас дам,
Тўққиз ой, тўққиз кун бир шеър ўйлатур.

Ташвиш, ҳаяжонда улғаяр болам,
Ҳаёт лаззатини тўйиб суради.
Қанча билим талаб - ишлайди қалам,
Бола меҳнатини меҳрин сўрайди.

Туғилган шеър мавжиги сизгайдил дилга,
Боламнинг юзидан ўтиб яшнаймам.
Қўлдаги қаламим кирмаси тилга,
Қоғоздай гижимлаб дилни гашлайман.

Оналик - шунақа,
Оналик қийин.
Шеър ҳам фарзандим, арзанда болам.
Аммо...

Болам йиғлаганда ижод бир тийин,
Қоғазим устида қолади қалам!

Гулчехра Жўраева

НИМА? НЕГА? НИМА УЧУН?

КОН ДЕГАНДА НИМА ТУШУНИЛАДИ?

Минераллар табиий кўринишда ва кўп миқдорда учрайдиган жой **кон** деб аталади.

Конлар ер сиртига яқин жойда ҳам бўлиши мумкин. Бундай жойлардан фойдали қазилмалар очик усулда қавлаб олинади. Аммо уларнинг аксарияти анча чуқурда жойлашган бўлади. Бундай ҳолатда эса махсус шахталар қавлаш воситасида қазилма бойликлар жойлашган қатламгача тушиб борилади. Ер остидаги конларда ишлайдиган касб эгалари **шахтёрлар** деб аталади.

ФОЙДАСИЗ ЖИНС НИМА?

Конлардан қазиб олинаётган минераллар камдан кам ҳоллардагина соф тарзда учрайди. Аксарият ҳолатларда улар туپроқ, тош каби материаллар билан бирикма ҳолида бўлади. Минераллар билан бирикма ҳрсил қилган бундай материаллар фойдасиз жинс деб аталади. Фойдали минералларни фойдасиз жинслардан тозалаш учун ювиш, филтрлаш каби жараёнлар бажарилади. Фойдасиз жинсдан тозаланган минерал эса **руда** деб аталади.

ВУЛКОН НИМА?

Вулкон Ернинг ички ҳароратининг акс эттишидир. Ҳар бир вулкон ичида юқори босим остидаги қайноқ суяқ жисм - **магма** бўлади. Босим ошиб кетган пайтда магма Ер қобиғидан ҳар қандай ёриқ ва заиф жойлардан фойдаланиб ташқарига интилади. У ташқарига чиққач, **лава** деб номланган қайноқ суяқ дарё ҳосил бўлади.

Лаванинг бундай Ер юзасига чиқиши **вулкон отилиши** деб аталади. Вулкон отилганда кўп миқдорда кул, тошлар, турли газлар атмосферага чиқарилади.

Ҳисоб-китобларга кўра Ер қуррасида 1000 га яқин фаол, яъни исталган пайтда отилиши мумкин бўлган вулконлар бор экан. Узоқ йиллар, аксарият асрлар давомида отилмаган вулконлар эса **ўлик вулконлар** деб аталади.

ВУЛКОНЛАР ҚАНДАЙ КўРИНИШДА БўЛАДИ?

Четдан қараганда вулкон конус шаклидаги тоғни эслатади. У аслида мана шу вулконнинг қайта-қайта отилиши натижасида Ер юзасига чиққан материалларнинг қотишидан ҳрсил бўлган. Конуснинг ичида лава оқиб чиқадиган йўл бўлиб, у **огиз** деб аталади. Оғизнинг энг тепаси эса **кратер** деб номланади. Вулконнинг фаоллиги тўхтаб, у “уйкуга кетганда” огиз ёпилади.

ВУЛКОНЛАР ҚАНДАЙ ОФАТ КЕЛТИРАДИ?

Вулконлар айниқса қутилмаганда отилиб, аҳолини хавфсиз жойга кўчириш имконияти бўлмаган пайтда катта зарар келтиради. Қайноқ лава ўз йўлида учраган ҳамма нарсани куйдириб кул қилиб кетади. Катта-катта ҳудудларни эса кул қоплайди. Масалан, эраимиздан аввалги 79 йилда Везувий вулкони отилиши натижасида қадимги Римнинг кўҳна шаҳарлари Помпей ва Геркуланум бутунлай вайрон бўлган. 1883 йилда Индоне-

зиянинг Кракатау оролидаги вулконнинг беҳосдан отилиши 36000 кишининг умрига зомин бўлди. 1985 йил Колумбияда рўй берган вулкон отилиши бир неча аҳоли пунктини ер билан яқсон этиб, 25 мингдан ортиқ одамнинг ўлимига олиб келди.

ГЕЙЗЕРЛАР НИМА?

Ер қаъридан жуда катта босим остида отилиб чикувчи қайноқ сув **гейзер** деб аталади. Гейзер ҳам худди вулкон каби Ернинг ички босимининг ташқарига чиқарилиш шакли ҳисобланади. Фақат бунда лавадан фарқли равишда иссиқ буғ ва сув отилиб чиқади.

Европанинг шимолидаги Исландия давлатида ҳаво йилнинг аксарият даврида совуқ бўлади. Бу ерда гейзерлар шунчалик кўпки, улардан отилиб чиқаётган сув махсус трубалар ёрдамида уйларни иситиш учун ишлатилади.

ЗИЛЗИЛА НИМА?

Ернинг ҳаракатланиши ёки тебранишга **ер қимирлаши**, ёки **зилзила** дейилади. Унинг сабаби қуйидагича. Ер қобиғи остидаги иссиқ босим меъридан ортиб кетгач, совуқроқ тоғ жинсларига таъсир этади. Натижада босим остида ана шу жинслар ёрилади. Мана шу ёрилиш тебранишга, яъни ер қимирлашига сабаб бўлади.

Зилзила натижасида ер ўз литосфераси ичидаги иссиқ босимдан қутилади.

ЗИЛЗИЛА МАРКАЗИ ҚАЕРДА БўЛАДИ?

Қаерда зилзила кучли ва фаол бўлса, уша жой ер қимирлашининг маркази ҳисобланади ва **эпицентр** деб аталади. Эпицентр тоғ жинси ёрилган жойнинг, яъни **гипоцентр**нинг остида жойлашган бўлади.

Ер қимирлаши маркази ер остида ҳам, океан қаърида ҳам бўлиши мумкин. Агар марказ сув остида бўлса, улкан тўлқинлар кўтарилиб, кўп нарсани ювиб кетади. Зилзиланинг кучини ўлчайдиган асбоб **сейсмограф** деб аталади.

ҚАЕРЛАРДА КўПРОҚ ЗИЛЗИЛА БўЛАДИ?

Аксарият зилзилалар, тўғрироғи уларнинг 80 фоизга яқини Тинч океани бўйларида содир бўлади. 15 фоизи эса Ўрта ер денгизининг шарқий қисми ва Осиё жанубида, қолган озгинаси эса бошқа жойларда бўлиб туради.

Ер қимирлашлари аксарият вулконлар фаоллиги қузатилмаган ҳудудларда кўпроқ бўлади.

ДАРМОН тайёрлади.

Мен шўх-шодон, ҳеч кимнинг дил изҳори қалб торимни ҳаттоки чертиб ўтмайдиган қиз эдим бир пайтлар. Бунинг устига анча ўжарлигим ҳам йўқ эмасди. Мақтанш эмасу, дугоналарим орасида энг чиройлилардан бўлиб ажралиб турардим. Оиламиз ҳам ўзига тўқ, ўқимишлилиги билан маҳалламизда алоҳида ҳурматга эга. Аммо шундай ўжаргина қиз қалби ҳам кўкларда эриётган муз томчилари сингари эриди. Айни ўйнаб-қулиб, ҳаётимдан мамнун кунларимнинг бирида менинг тақдиримга «у» кириб келди. Аввалига мен бу йигитга эътибор бермадим, бора-бора у мени ширин сўзлари, қулиб

кундан бошлаб, дадам мени сеvimли машинамдан ҳам худо қилдилар. Энди ҳар доим ёнимда битта назоратчи, дарсдан чиқишим билан ҳайдовчи (дадамники) мени кутиб турарди.

Хуллас шифохонада ўзимга келиб, кўзларимни очганимда бошимда не мўъжизаки, юрагимга қувонч берган, кейин эса қалбимга умид қадаб, кўзларимда ёш билан бедарак кетган инсон турарди. Хайрат мени ўзига қул қилганди ўшанда. Уни қучиб, хўнг-хўнг йиғладим. Таниш шифокор ёрдами билан ҳеч кимга билдирмай, гап-сўз кўтарилмай, шифохонадан чиқариб олишди. У эса нега бундай иш қилиб қўйганимни,

севгим гиналаримдан ҳам устунлик қилдим, унинг сўзлари юрагимдаги музни эритдим билмадим, хуллас мен уни кечирдим. Биз яна бирга эдик. Бизга ҳамма ҳавас қиларди. Менга «уни кечирма, мен сени бахтли қиламан», деган йигитлар ҳам кўп бўлди, «у билан гаплашма, мен уни севаман» деган қизлар ҳам. Лекин биз бир-биримизга тобора қаттиқроқ боғланиб борардик. Лекин барибир улар голиб бўлишди. Бир тўда йигитлар яна уни «Асалга яқинлашма» дея тепкилаб, касалхонага туширишди. «У сени касалхонада эканлигингни эшитиб, бошқа биров билан юрибди», деди унинг ошиқ қизлари менга. Хул-

та унинг дийдорига тўяман, сўнг эса унга бахт тилаб, олийгоҳда ўқишимни давом эттираман, деб ўйладим ва айтилган жойга йўл олдим. У менга беғубор жилмайиб турарди, у шу қадар чиройли бўлиб кетган эдики... Унинг бағрида фақатгина кўз ёш тўкардим холос. Кейин у бирдан оёқларим тагига ўзини ташлаб, кечирим сўради. Уни тургазиб, аллақачон кечирганимни, энди ҳаммаси ортда қолганини айтиб, унга чексиз қайғу билан бахт тиладим. Кейинчалик фарзандларимизга ўз исмларимизни қўйишимизни айтдим. У эса тўйни тўхтатишини, мени ҳеч кимга

ТЎҒРИ ЙЎЛНИ КЎРСАТИНГ АЗИЗЛАР...

турган кўзлари билан ўзига ўргатиб олди. Энди мен усиз бир дақиқа ҳам яшай олмадим. У ҳам мени еру қўкка ишонмас, доим ёнимда бўлар эди. Ортимдан эргашган ошиқларим ичидан уни саралаб топгандим. У менинг эътиборимга эришганидан бахтиёрлигини бот-бот такрорларди. Хуллас ҳаётимдан мамнун, энг бахтиёр жуфтлик эдик назаримда. Аммо менинг кўзларим бироз хира кўрар эди. Биламан, бу қиз бола учун айб саналади. Лекин шундай бўлса-да, мен ҳаётимни алдовлар эвазига қуришни истасамдим ва бу ҳақда минг истиҳола билан унга айтдим. У буни тўғри қабул қилди. Бизнинг бахтиёр кунларимиз шу зайлда давом этарди...

Бироқ шундай кунларнинг бирида у тўсатдан ғойиб бўлди. Мен бу ходисадан тамоман адо бўлдим. Ахир ҳар бир куним, ҳар бир дақиқам у билан ўтган бўлса, бу айрилиққа қандай дош берай? Ниҳоятда қийналиб кетгандим. Уни ўйлаб сиқлаверганимдан қон босимим ошадиган бўлиб қолди. Борган сари бу айрилиқ қалбимни изтироб уммонига чўктириб борарди. Унинг эса дарағи чиқмасди. Оиласидан сўрашга эса менинг юзим чидамасди. Уни кўзларим нигорон бўлиб кута-кута чарчадим. Сўнгги пайтларда ундан батамом умидимни узгандим ва ана шу қалбимдаги умидсизлик менинг ҳаётимни бутунлай барбод қилди. Мен уни бу дунёдан излаб топмагач, у дунёдан қидириб топишга қарор қилдим ва ўз жонимга қасд қилдим. Аммо «у» қаби ўлим ҳам мендан юз ўтгирди. Ана шу дақиқалардагина мен ҳаётимда энг мудҳиш хатога йўл қўйганимни англаб етдим. Хатоимни тушунганимда кеч эди, анча кеч эди... Арзиманган нараса учун ўз ҳаётимни барбод қилишим оғир, жонимга қасд қилиб, омон қолишим бундан-да оғир эди мен учун. Шу

менга бир нараса бўлса қандай яшашини айтиб, кўзларидан ёш томчиларди. Кетишининг сабаби эса қуйидагича экан: Уни бир тўп безори йигитлар уриб қонга белаб, кетишибди. Сўнг зудлик билан пойтахтга оғир аҳволда олиб кетилган. Узоқ вақт беҳуш, гапиришга-да ярамай қолган. Шунинг учун бу ҳақда мени бохабар этолмаган. Танасидаги чандиқ ва битмаган жароҳат излари исбот қиларди буни. Аммо мен модомики, сен менинг ўлимим эвазига қайтиб келар экансан, кет, қачонки ўлганимдагина қайтиб келасан, ахир сен менинг олдимга шу сабаб келгансан-ку, дея уни ҳайдадим. Лекин у менинг ортимдан шарпан сингари юрар, «Мени кечир» деган сўзни тинмай такрорларди. Начора,

энди столга ўтирувдим қўл телефоним жиринглаб қолди. Нотаниш рақам...

— Алло, - дедим. Ҳеч ким индамайди.

— «Алло», - дедим яна бир марта ҳаҳл аралаш,

— Алло, Асалим, бугунги байрамнинг билан табриклайман, - деган овоз келди у ёқдан. Юрагим кинидан чиқиб кетганга ўхшарди назаримда. Ўқиб, йиғлаб юбордим. Қулоқларим остида унинг маҳзун ва ёқимли овози янгради. Худди ҳозир алоқа узилиб қолади, яна уни йўқотиб қўядигандекман. Бироз гаплашдик. У мендан бир жойда гаплашиб олишимизни сўради. Рози бўлишга бўлибману, кейинроқ унинг энди ўзганики эканлиги ёдимга тушибди. Ҳечқиси йўқ, сўнгги мар-

бермаслигини айтганида, мен рози бўлмадим. Ахир, бизни деб яна бир қиз бахтсиз бўлиб қолишини истасамдим. Йўқ, у барибир айтганини қилди. Тўй бўлмайдиган бўлди. У қиз бошқага турмушга чиқди. Биз эса яна бирга қолдик. Мана шунча азоб-укубатлар, изтироблар ва қувончлар билан муҳаббатимизнинг 6 йиллигини қарши олдик. Чин муҳаббат синовлар эвазига мустаҳкамланади, деган сўз рост экан... Мен ҳозир нуфузли олийгоҳда ўқийман, келажақда ўқишни давом эттирмақчиман. Бироқ унинг маълумоти йўқ. Ҳеч қаерда ўқимайди. Лекин ажойиб ҳунари бор. Бемалол бир оилани боқишга қурби етади. Энди эса менинг ота-онам бизга қарши. Улар учун албатта унинг маълумоти бўлиши шарт. Ҳали бизнинг олдимизда бу азоблар ҳам бормиди? Нима учун? Ахир шунча ишқ ўтида тоблаганинг етмасмиди, Аллоҳим? У бундан кейин ҳам ўқимайди. Бунга унинг илоҳи ҳам йўқ. Лекин биламан, ота-онам ҳам менинг орзу-ҳавасимни кўрай деб вояга етказишяпти. Мен ҳеч қачон уларнинг гапларини икки қилолмайман. Лекин... Аниқ билмайманку-я, лекин унинг онаси ҳам бизнинг турмуш қуришмизга норозироққа ўхшайди. Мен ота-онамни норози қилиб, кураша олмайман. Айни дамда мени ардоқлаган, ҳар нимадан азиз кўрган инсонимдан ҳам кечолмайман. Нима қилай, қай йўлни танлай? Севган инсонимни бахтли қилайми ёки ота-онамнинг ҳурмати, обрўси учун ундан воз кечайми?

Илтимос, шундай оғир кунимда мендан ҳолис маслаҳатингизни дариг тутманг, менга тўғри йўлни кўрсатинг, азизлар! Мактубларингизни интизорлик билан кутиб қоламан.

АСАЛ, Навоий

КИМ АҲМОҚ?

Касбим геолог. Шу туфайли ҳам 2-3 ойлаб сафарда бўлишга тўғри келарди. Ёз кунларидан бирида ҳамкорим Тошпўлат уйига бориб келди-да, туюққанча: «Қаранг, икки аҳмоқ бир бўлиб, тўйни ароқсиз ўтказишибди», - деди. Аниқлаштирсам, гап қайнотаси билан унинг ўғли ҳақида бораётган экан.

Тошпўлат аёлимнинг курсдошига уйланганида тўйида бўлган эдим. Тўйга қиз томон бўлиб бориб, у ерда қувё томон бўлиб қолганман. Ҳатто аёлларни қўвнинг уйига олиб келишдек мушкул ишни зиммамага олгандим. Шу боисдан ҳам унинг қайнотаси қандай одам эканлигини бироз билиб олгандим.

Қайнотасини «аҳмоқ» дейиши, гўё Тошпўлат ўз отасини «аҳмоқ» дейётгандек туюлди менга ва: «Қани ўтиринг, ким аҳмоқлигини билиб оламиз?», деганимни билмай қолдим.

Орамизда шундай суҳбат бўлиб ўтди:

— Қизини воёга етгунча тарбиялаб, уни сизга ҳада қилган одамни бундай ҳақоратли сўз билан аташга қандай журъат қилдингиз? Ахир сиз улардан умрбод миннатдор бўлишингиз ҳам қарз, ҳам фарз эмасми?

— Ҳа, шундай.

— Мусулмонмисиз?

— Мусулмонман, Оллоҳга шукр.

— Мусулмон одамга ароқ ичиш мумкинми?

— Сиз ҳам ичасиз-ку!..

— Мени қўйиб туриг. Оллоҳ ҳаммага биттадан бош бериб, қилган яхшилигига ҳам, ёмонлигига ҳам жавоб берадиган қилиб яратган. Ўзингиз учун жавоб бериг. Мусулмон одамга ароқ ичиш мумкинми?

— Маън этилган.

— Тўйингизга борганимда ўртага чиқиб сўз олган бир киши: «тўй-қорихайр», деган фикрни айтган эди. Буни мен ҳалол меҳнат орқасидан, оллоҳ йўлига қилинган худойи деб тушунгандим. Сиз ўша кун 300га яқин одамни хурсанд қилиш

ниятида яшиқларда ароқ ташиб, ичириб қўйган эдингиз.

— Сиз ҳам ароқ қўйсиз-ку!..

— Мени қўяверинг. Гап сиз тўғрингизда кетаяпти. «Бу қилган ишингизнинг маъносини биласизми? «Э Оллоҳ, менга ароқ ичишни маън қилган эдинг, мана у юзта банданга ароқ ичириб қўйдим», деганингиз эмасми?

— ...

— Энди ким «аҳмоқ» экан? Қайнотангизни, ёки сиз?!

Тошпўлат кетмоқчи бўлиб ўрнидан турди.

— Сиз билан гаплашса, шунақа аҳмоққа чиқариб қўясиз...

— Мардлик билан тан олиш ўрнига, ярим жавоб билан тан олганингизга ҳам раҳмат.

Тошпўлат ўзини ушлаб олиб: — Боғладингиз! - деди.

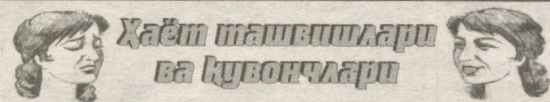
ШУКУР АРИПОВ, техника фанлари номзоди.

Мана, беш йилдирки, бу хонадонда тинчлик йўқ. Собиржон Гулнорани калтаклагани-калтаклаган. Шўринг кургур ора кунда онасиникига кетиб қолади.

Кунларнинг бирида маҳалламизда, "Собиржон уйлари-миш", деган гап тарқалди. Тўғриси айтсам, бу гапларга ишонгим келмади. Нега дейсизми, чунки уларнинг икки ўғил ва бир қизи бор эди-да. Кейинчалик миш-мишлар тўғри бўлиб чиқди.

Ажрашиб, кейин уйланиш ўрнига Собиржон шу каталакдек ҳовлига иккинчи хотинини етаклаб келди. Гулнора кўзларига ишонмас, худди туш кўраётгандек паршон аҳволга тушиб қолганди.

Собиржон ўдағайлаб кетди:

Ҳаёт ташвишлари ва қувончлари

га бир сават нонни кўйганча кириб келаркан, кизчасининг юм-юм йиғлаётганини кўриб, сўзсиз саватни супагага қўйди-да, Лолага юзланди. Бироздан сўнг:

- Тинчликми, дадаси? - деди ажабланиб.

Ғазаби қайнаб турган Собиржон Мадинага тарсаки тортиб юборди.

- Вой, шў-ри-и-и-и!

Гулнора қизига талпинди.

- Гўдакда нима айб? Нега урасизлар?!

Мадина биғиллаганича бармоғини биғиз қилиб ойисига Ло-

Кеча келган дугонамни уйига кузатдим-у, зинадан чиққунча қиладиган ишларимни режалаштирдим: идиш-товокларни саранжомлаб, уйларни тартибга келтира-

пайпоқ эса худди менга: "Эгамни топиб бўлсан", дегандек хунобимни оширар эди.

Шу пайт телефон жиринглади. Югура солиб олдим-да, эримга саволлар ёғдириб, кеч келишининг сабабига ойдинлик киритмоқчи бўлдим.

- Онаси, мени йўқлабсанми, тинчликми? - деган эди:

- Яна бугун кеч келасизми, яна мажлиси, яна текширишми,

- Ойи, укамни боғчадан олиб келайми? - деди каттам.

- Ҳа, боравер, олиб кел ўзинг, - дея жавоб бердим.

Хуллас, кеч кирди. Овқат ҳам қилмадим, режалаштирилган ишлар ҳам қолиб кетди. Соат 8 лар чамасида эрим кириб келди.

- Манзур, қўлимдагини олсанг-чи, кўрмайсизми? Тура қол энди.

"ПАЙПОҚ" РАШКИ

(Воқеий ҳангома)

Мен эса гоҳ у кишининг пайпоғига, гоҳ ердаги пайпоққа қараб-қараб қўярдим. Тўғри, ўзиники, кийимда ҳам ўзгариш йўқ. Атир ҳиди ҳам таниш. У киши нимани қачон кийишини ўзим яхши биламан-ку, демек, ҳеч нарсасида ўзгариш йўқ. Лекин, лекин барибир кўнглим ғаш эди.

Тонг отди. Болаларни ҳам ўзи кийинтириб, ўзи олиб кетди. Мен эса ҳали ҳам тўшақда ўша пайпоқ муаммоси билан овора эдим. Ҳушим ҳам, тушим ҳам ўша пайпоқда эди.

Шу пайт телефон жиринглади, гўшақни хушламни кўтардим. Кўнглим эса "ҳозир, яна қаергадир кетишини айтади", дерди.

- Манзур, бу мен-

ман, танидингми? - деган таниш товуш эшитилди.

- Ҳа, Хилола, сеннимсан. Яхши этиб бордингми? Уй-ичинг тинчмикан? Тинчликми?

- Ҳа, раҳмат. Кечирасан, ўша кунни шошганимдан уйларида пайпоғим қолиб кетибди. Бир четга олиб қўйсанг. Тагин эринг қўриб, мени айб қилиб юрмасинлар. Иссик деб ечибману, қолдириб келаверибман, кечирасан, дугона...

У тарафдан дугонам гапирар, бу ёқда эса ердаги пайпоқ "боғладимми!" деганича турарди.

Дилбар НОРМУРОВА, Термиз шаҳри.

ЯНГИ АЯ

- Намунча, қотиб қолдинг? Таниш, бу менинг хотиним. Иسمى Лола.

Оқ-сарикдан келган, озгингина, сочлари қора, замонавий кийинган аёл кўринишидан Гулнорадан анча ёшга ўшарди. Гулнорани совуқ тер босди. Титраётган қўлларини Лолага чўзаркан, "келинг", деди бўғик овозда. Ҳаммаси мана шу кундан бошланди.

Ота-онаси "ажраш", деганларига қарамай Гулнора: "Болаларимни етим қилмайман, нима бўлса пешонамда бори-ни кўраман", - деди-да, кундоши билан бир ҳовлида яшай бошлади...

Гулноранинг ошхонада қўй-маланиб юрганини кўрган Лола унинг тепасига келди-да:

- Гулнора опа, овқатни бугун мен пиширсам майлими?!

- деб туриб олди.

- Вой, Лолахон, ҳар кунги қилиб юрган ишим, ўзим қилавераман;

- Нима, менга ишонмаяпсизми? - лаб бурди Лола.

- Йўғ-е, нега энди.

Тўғриси айтсам, биз аёллар икки кундошнинг аҳиллигини кўриб, ёқа ушлардик. Аммо бу аҳиллик узокқа чўзилмади...

Бир кун ичкаридан ўқдек отилиб чиққан Лола ҳовли ўртасида дугоналари билан аргимчоқ ўйнаётган Мадинага бақира кетди:

- Қани, Мадина, бу ёққа кел. Қани олган пулларини?

- Қанақа пул, Лола опа?

Уйиндан ажралган Мадина иккинчи ойисига кўзларини жовдиратиб такрор-такрор шу саволни беради.

- Кечаги кунни сумкамни кавлаётганингни кўргандим. Пулларимни топиб бер!

Ишдан қайтган Собиржон Лоланинг ваҳоҳатини кўриб, дарвоза тагида бироз туриб қолди.

- Нима, нима бўлди, ўзи? Тинчликми? - шошиб сўраркан бир Лолага, бир қизи Мадинага қараб оларди.

- Пулларим йўқ, айтинг, қизингиз топиб берсин!

Собиржон Мадинага ақин келиб, тирсагидан тутди:

- Ойингнинг пулларини сен олдингми?

- Йўқ, олганим йўқ, дедим-ку, дадажон.

Дарвоза очилиб, юзи олмай қўзгарган Гулнора боши-

лани кўрсатиб, алланамалар деб гўнғиллади.

- Гулнора опа, пулларим йўқ. Кеча Мадина сумкам яқинида юрвди.

Гулнора тиз чўқди-да, кизининг ёноқларини сийпалай бошлади.

- Сенга айтвудим-ку, ойингнинг қармонларига тегма, уйга кирма, деб. Нима қилиб қўйдинг?

Лола ҳам худди шу гапни қутиб тургандек гапирди:

- Собир ака, мен сизга бошида: "Ажрашинг, болаларингиз билан бир ҳовлида яшолмайман", дегандим-ку! Бугун пулимни, эртага тақинчоқларимни, кейин ҳамма-ҳамма нарсамни ўғирлайди бу ўғри болаларингиз.

Гулнора сапчиб ўрнидан турди:

- Кундош дўст бўлмайди, деб тўғри айтишган экан,-деди-ку, болаларни етаклаганча онасиникига кетиб қолди. Собиржон ҳам уларнинг кетидан чиқиб кетди. Уйга алламаҳалда маст-аласт ҳолда кириб келди. Бирок уйда Лола йўқ эди.

Эрталаб турган Собиржон уйни ўғри ургандек шип-шийдам бўлиб қолганини кўриб, кўрқиб кетди.

- Лола!.. Лола!.. - деб бақирарди ҳолос. Кейин билса, хотини нарсаларини тун ярида машина топиб, юклаб кетган экан.

Орадан ойлар ўтди. Собиржон Гулнорадан кечирим сўраб борса ҳам қайтмади. Бир кун қаттиқ бетоб бўлиб ётиб қолди.

Тушидан чўчиб уйғонган Гулнора онасининг ҳай-ҳайлашига ҳам қарамай, болаларини етаклаб уйига қайтди. Дарвозадан қираркан, Собиржонни зинада маст ҳолда чалқанча ётганини кўриб, кўрқиб кетди. Болалари билан бир амаллаб уйга олиб қираркан, ҳаммасини унутиб, фарзандларининг отаси, ўзининг суянчиги бўлмиш Собиржонга парвона бўлди.

Собиржон ўзига келгач, яна ҳамма жамулжам бўлганини кўриб, севиноб кетди:

- Болаларим, ҳаммамиз бир-гамиз!

- Дадажон, энди ичмайсиз-а, энди анги ая олиб келмайсиз-а? - дерди Мадина дадасига жавдираб.

- Ҳа, она қизим, энди унақа қилмайман, мени кечиринглар.

Райхона АБДУСАЛОМОВА, Андижон шаҳри.

ман, сўнг бозорга бориб келаман. Бугун бир қўлбола ош пиширайки, дадамиз хурсанд бўлсин. Хуллас, ўз уйларим билан бўлиб уйга кирдим. Шу пайт ўғлимнинг: "Ойи дарсимни қиламан, қарашасизми?" деган товуши эшитилди. "Ҳозир" дедиму, гапириб турган телевизорни ўчирмоқчи бўлдим. Шу пайт ерда ётган бегона пайпоққа кўзим тушди. "Ие, бу кимники бўлдикин?!" деган савол лоп этиб миямга урилди. Икки-уч кундан буён ишдан кеч қайтаётган эримнинг туриши кўз олдимга келди-ю, кўнглим бир нима сезгандек телефонга ёпишдим. Кўзим пайпоқда-ю, қўлим гўшақда, тилим гапиришга шайлана-япти-ю, миямда хавотирлар гужон эди. Гўшақдан "Ким керак?" деган савол фикримни бўлди. Котибадан эримни сўрадим. "У киши марказга иш билан чиқди-лар. Келсалар нима деб қўйи?" деди. Мен эса гўшақни аччиқ билан жойига қўйдим. Ҳеч нарсасга қўлим бормай, уй ичида юра бошладим. Хавотирли кўнглим "бўш келма!" дегандек: "Ҳа, ҳаммаси аён, ҳаммаси равшан бўлди. Менга бошқача гаплар айтиб, ўз кўнглини шод айлаб юрган эканлар-да! Ҳах шошмай турсин", дедиму, тап этиб ўзимни диванга ташладим. Узимча ҳўжайинимга нималар дейишни, агар яна "мажлисда эдим", деса бундай важларга нималар дейишни режалаштира бошладим. Ердаги бегона

балки комиссия келгандир? Ишқилиб, аёл кишининг рўмолини боғлаб келманг тагин, - дедиму, дағ-дағ титрай бошладим. Лабим-лабимга тегмай саволлар бера бошладим.

- Манзур, тинчликми, қандай рўмол, нималар деяпсан, ахир?

- Ҳа, яна сўрайсиз, уйдаги бегона пайпоқ қаердан келди, бўлмаса? - дея хўнграб йиғлаб ҳам юбордим.

- Эй, жинни бўлдингми, нима бало?

- Ҳа, мен жинни, мен галварс, - дедиму, гўшақни олиб қўйдим.

Ёстиққа бошимни буркаб йиғлайвердим.

ЎЙЛАМАЙ БОССАНГ ОЁҚ...

Бундан қирқ йиллар олдин қўшни туманлик Ғайрат бизнинг туман милиция бўлимига ишга келди. У ҳамма ташкилотларга кириб, ишчи-хизматчилар билан танишиб чиқди. У шунда телефон станциясида ишлаётган бир гўзал қизга қўзи тушиб, бу ерга тез-тез келадиган бўлиб қолди.

У Бахтигулнинг навбатчилик туналари албатта, бу ерга келиб қизга муҳаббат изор қиларди. Бахтигул содда қишлоқ қизи бўлганлиги сабабли ҳам йигитнинг гапларига ишонарди. Меҳр кўзда деганларидек, Бахтигул ҳам Ғайратни кўрмаса соғинар даражада севиб қолди. Ғайрат ўз мақсадига эришганидан мамнун эди. У қизнинг қўйини пуч ёнғоққа тўлдириб, алдаб-судлаб нафсини қондирди.

Орадан кунлар, ойлар ўтди. Ғайрат Бахтигулга совчи юбормас, аксинча, бу қиздан узоклашарди. Бахтигул кеч бўлса-да, орқаваротдан сулолтира бошлади. Билдики, Ғайратнинг хотини, болалари бор экан. Киз нима қиларини билмай, ҳайрон бўлди. Бу вақтда Ғайрат Бахтигулдан анча узоклашган, ўзини олиб қочиб юрарди.

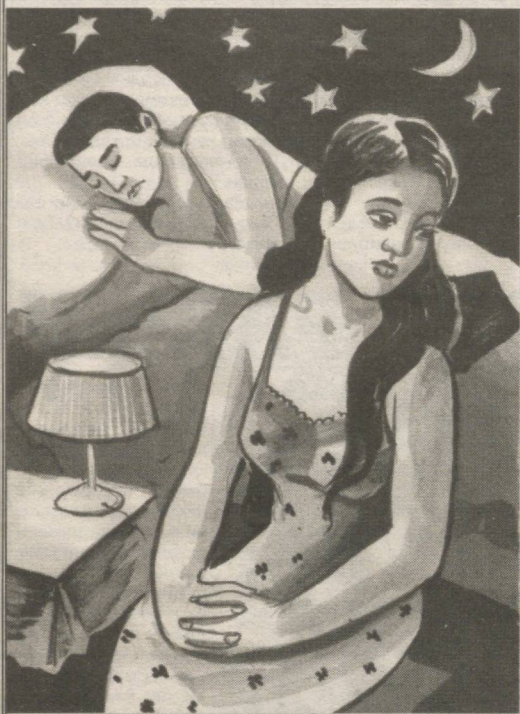
Бахтигул Ғайратни судга берди. Бу иш суд мажлисида кўрилди. Ғайрат "Менинг хотин-болаларим бор, бунга уйланмайман", деб туриб олди. Суд мажлиси ишни эртага қолдириб ҳаммага жавоб берди. Улар уйларига кетдилар. Бахтигул кечаси билан ухламай нима қиларини билмай, элу хешлар олдида обрўси тўкилганини, ота-онасининг юзини ерга қаратганини ўйлаб, охир шундай қарорга келди.

"Мени бир умрга бадном этиб, ота-онамнинг юзини ерга қаратган шахс кўр бўлиши керак. Ҳа, уни кўр қиламан", деб бир шиша сирка олиб суд идорасига борди. Шу ерда Ғайрат билан учрашиб сиркани унинг кўзларига селип юборди. Суд идораси бир пасда тўполон бўлиб, Ғайратни касалхонага олиб кетдилар.

Шу билан Ғайрат икки кўзидан ҳам айрилиб, кўр бўлиб қолди. Бахтигул эса шу ернинг ўзида қамоққа олинди. Бу воқеани анча пайтларгача ҳар ким хар хил баҳолади: кимдир Бахтигулни қораласа, кимдир оклади. Ҳар не бўлганда ҳам қиссадан ҳисса шуки:

Ўйламасдан гар боссанг оёқ, Синар азиз бошингга таёқ.

Раззоқ ҲАКИМҲИЙ, Навоий вилояти, Қизилтепа шаҳри

эмас, насиб этган эмас. Бир дақиқа, ўн дақиқа, бир неча ўн дақиқа қўшилишдан вужудга келган тўлғоқлардан сўнг жуфтларнинг роҳат-малоҳат топиши шу вужудларнинг тантанаси бўлади. Шу тантананда бир гал эмас, бир кун эмас, бир йил ҳам эмас, йиллар жўш урган туйғу бахт, деб аталади. Жуфтлар эса чинакамга бахтиёр мақомига эга бўлади. Вужуд муҳаббатининг шодийнаси шудир... Минг афсуслар бўлсинки, никоҳланган келин-куёвларнинг, бориники, эр-хотинларнинг ҳаммасининг ҳам қисмати шундай мақом ололмайди.

вафолик, адишасизлик у билан бирга бўлишга йўл қўймади. Кўз очиб кўрган эри Тўрабек эса унга тобора ёқмай қолди. Унга қанча ачиниш қарамасин, ўтган ширин кунларини қанча эс-ламасин, охири оқибат иш ажралишга етиб келди. Тўрабек ҳам хотинидаги бу ўзгаришларни анчадан бери сезиб келарди. Нима қилсин! Кўнгил масаласи ўта но-зик, ўта жиддий масала бўлса! Уни мажбуран забт этиб бўлмаса... Хотин кишини қаттиқ ушлаб, қаттиқ назоратга оладиган бўлсанг, бирда бўлмаса бирда шароит туғилиши билан бева-фолик қилиши ҳеч гапмас! Нега шундай экан-а! Улар ими-жимида ажрашиб кетдилар.

Орадан икки ой ўтди. Гулнор кўпдан бери учрашиб юрган ўша Қаҳрамон исмли йигитга турмушга чиқади. Улар бахтли ҳаёт кечириб, бола-чақали бўлиб кетишди. Вужуд

Лекин нуқсонни йўқотиш мумкинлигини, чораси бор эканлигини у аниқ айтиб бера олмайди. Косметологларга - пардозшунос врачларга мурожаат этишни тавсия қилиш билан чегараланади. Орадан қанчадир кунлар ўтган Бахтиёр косметологга ҳам учрашади. У ҳам тайинли гап қилмайди. Буни тузатиш анча пул туришини, шунда ҳам тери майин бўлиб кетиши гумонлигини айтиди. Ўзини омадсиз санаган куёв нима қиларини билмай, боши қотиб қолади. Шундагина у хотини тўйга қадар ўзига қўл теккизтирмаганлигининг сабабини фаҳмлайди. Демак, у ўзидаги бу нуқсонни бекитган. Кимлар ўз нуқсонини бекитмайди, дейсиз! Энди нима қилиш керак. Хотини шу вақтгача уни хурсанд қилиб қондириб келаятган бўлса... Шу камчилиги, деб ундан юз ўгириш инсофданми? Қолаверса, бўйида бўлган бўлса... 5-6 ойдан сўнг фарзандли бўлсалар...

Куёв атрофлиқа ўйлаб кўради. Ҳар хил ҳаёлларга боради. Дили оғрийди. Ички дард-алам, йигитлик из-зат-нафси қинайди. Кимдан мас-лаҳат олсин. Ким унга нажот қўлини узатсин. Умуман, бунга даво борми?

МУҲАББАТДАН

Биласизми азизлар, қалб муҳаббати бошқа, вужуд муҳаббати бошқа. Бу гапимга ажабланидиган ёки эътироз билдирадиганлар мени кечирсинлар. Менинг назримда буларнинг бири ўспиринлар, нари борса, ёшлар қалбиди пайдо бўлади. Ўзидан дарак берадию, шиддат билан қалбни бўйсундириб, уни ларзага солади. Иккинчиси тўйдан кейин, яъни келин-куёв вужудлари синашга бўлганидан кейин, қиз аёл, йигит эркак нашидасини тотиб кўрганидан сўнг юзага келади.

Биринчиси инсон қалбини энг нозик туйғулар, энг гўзал ҳислар, энг қизгин, энг эҳтиросли орзуларга тўлдирди. Бу пайтда киши севгилисини, баъзан, бир бутун ҳолида севса, баъзан, айрим-алоҳида жиҳатлари: кўз қарашлари, қош-қовоқлари, юз-ёноқлар, лаб-қулғичлари ва қадди-бастини ётирганидан севади: дид-фаросати, ақл-идроқи, меҳр-оқибати ва севгилисидagi ўзи илғаб қолган бир қатор бошқа жиҳатларини ёқтириб қолганидан севади. Биринчи муҳаббат - қалб муҳаббати шудир.

Иккинчиси танани яйратади, вужудга ором беради. Бунда ҳаёлот эмас, амалиёт ҳукмрон бўлади. Бунда инсон биринчи муҳаббатидигидек, ўтда ёнавермайди, қўйиб юравермайди, балки ҳузур қилади, ҳаловат топади. Буниси ҳаёт муҳаббати, вужуд муҳаббати кимлардир иккинчи муҳаббатдир.

Шунинг учун ҳам буниси ҳаёт муҳаббатидирки, унда кўнгил топишганлар бир ёстикқа бош қўйган бўладилар. Бу ёстик эса умр ёстигидир. Умр ёстиги тўшак бошда туради. Тўшак эса ҳаёт тўшагидир. Тўшак жуфтларнинг чимилдикча ва чимилдикдаги гўр, аммо бебош туйғуларини ўз бағрида камолга етказиши, чечакларга буркайди. Фарзандларингга шу ўринда тамал тоши қўйилади. Ҳа, азизлар, ёстик-тўшак инсон, деб аталмиш буюк мавжудотга берилган, унгагина насиб этган сирли, роҳатихон оромгоҳ. Бошқа бутун олам мавжудотларига у берилган

Эрлар билан хотинлар ўрта сида жинсий яқинлашув муаммолари талайгина. Бунини кўпчилик эшитади, билади. Мен эшитган бир қисса қаҳрамони Гулнора исмли қиз. Тўрабек исмли ёстикдоши билан қўшилганда ҳаммаси яхши, ҳаммаси рисолаларда, рўзномаларда ёзилгандай кечади. Демакки, жинсий ҳаётнинг бор лаззатини татийди.

Кунлар кетидан ойлار ўтиб боради. Бир кун келадикки, жуда ҳам шундай эмас, деган ҳаёл Гулноранинг миёсига ўтириб қолади. Бундай ўйлаб қараса, унинг танасига, вужудига аллақандай инсоний ҳис-туйғу, эҳтирос етишмаётганини сеза бошлайди. Орадан кўп ҳам вақт ўтмай, у жуфтининг танасидан, бағридан, баданидан, бўсасидан, қолаверса, уни силаб-сийпаб ардоқловчи қўлларидан ҳам тўла мазмунда қониқиб ҳосил қилмай қўйганини пайқайди. Ўзи ҳам эрини эркалаб, силаб, ардоқлай дейди, аммо бу уринишлари сохта бўлиб чиқаверади. У эридан совий бошлайди. Қўри-надики, Гулнор ёстикдошини севган эди, энди сева олмаяпти. Ёшлик жозибаси, ёшлик эҳтироси жўш уриб кетиб, шунчаки, жинсий алоқага киришади ва шунчаки, ёшлик ҳаваси, майли билан қониқиб ҳосил қилади. Яхшиямки, қониқиб, манфаатланиш ҳосил қилади...

Шу туфайли ва бошқа бир қатор оилавий муаммолар сабабли у эри билан бирга сал кам бир йил яшайди. Лекин ўзидан ўтганини ўзи билади. Жуфтларнинг ҳаёти ўзи шунақа. Фақат ўзлари билади... Ойлар, йиллар эса ўтиб бораверади. Гулнор шундай кайфиятда, ички ҳасратда руҳан эзилиб юраркан, кунларнинг бирида бир йигит билан танишиб қолади. У йигит нечундир, нимаси биландир унга ёққандай бўлади.

Ҳа, азизлар, аёл киши бўладими, эркакми - ишқий муносабатларда эр-хотин ўртасида носозлик ёки камчилик бўлар экан, улар беихтиёр ўзларига муносиб жуфт бўла оладиган жинсга эътибор берадиган бўлиб қоладилар. Гулнор ҳам бу ақидадан бенасиб бўлмади. 5 ой чамаси ўша йигит билан гоҳ-гоҳ учрашиб юрди. Бироқ, ор-номус, бе-

СЎЗЛАСАК...

муҳаббати рўшнолик кўрди. Демакки, ҳаёт муҳаббати тантана қилди! Инсон ҳаётида қандай воқеа содир бўлмайди, дейсиз!..

Бахтиёр исмли бир йигит Мастура билан дўконда учрашиб, танишиб қоладилар. Бир-бирларини ёқтириб қолган йигит-қиз вақти келиб тўй-томшалар билан ўйин-кулгуда турмуш қурадилар. Шу пайтгача ўзига бўлажак куёвининг қўлини теккиздирмайди. Фақат, "ярашиш" кечасидагина уни ўзига яқинлаштиради. Бунини йигит-қизнинг андишасидан, деб тушунади ва унинг бу ахлоқини ифбатликка жўяди. Шу боис уни тобора ҳурмат қилиб, кўнгли ортгандан ортиб боради. Улар "ярашган" кечаси Бахтиёр ўзи ёқтириб ўйланган Мастуранинг баданидаги антиқа бир нарсадан ҳайрон қолади.

Яъни, хотинининг териси тиканли, нинаси бордай туюлади. Қўл теккизса, уни силаб-сийпалай, деса қўлига, қучоқлай, бағрига босай, деса баданига тикансимон тошмалар ботади. Бироқ, бунини келиндан сўрамайди, юзига солгиси келмайди. "Балки, янгилашган бўлмай, эрта-индин булар йўқолиб кетар", деган истихолога боради. Кунлар кетидан тунлар ўтаркан хотинининг баданида ҳеч қандай ўзгариш бўлмайди. Яхши кўриб олган умр йўлдошининг терисидagi дағал тошмалар ўзгармай тураверади. Бир кун Бахтиёр жазм қилиб Мастурадан: "Баданинг нега бунақа", деб сўраган эди: "Бу қизларда бўладиган ҳодиса. Бир кун келиб баданим ипакдай силлиқ бўлиб кетади", - деган жавобни олади. Бахтиёр эса бунга ишонади. Тунги ишрати билан юпаниб юраверади. Хотинининг бадани эса ҳа деганда силлиқлашиб кетмайди. Шундан кейин дўхтирга маслаҳатга боради. Дўхтир, бундай тиканли бадан эгалари бўлишлигини, ундайларни "товуқ бадан" ёки "ғоз бадан" деган атамалар билан таърифлашларини тушунтиради.

Бўлса у қайда? Қанақа?

Ўйлай-ўйлай охири Бахтиёр тикани, деб гулни кесиб ташламай, хотини билан бирга яшаб кетишга, қўша қариб, одамлардай ували-жували бўлиб кетишга қарор қилади. Аллоҳдан энди у шунини сўрайди. Нима, у Мастуранинг қўйиб, бошқа қизга ўйланса, у бекунсон, беайб, оппоқ чиқади, деб ким айта олади. Бахтиёр шуларни фикр қилиб ҳам хотинига ҳеч қандай сир бой бермай очилиб, сочилиб юради. Умр йўлдошининг айбини юзига солиб, унга дақиқ бермаганидан ўзи хурсанд бўлади. Негаки, уни мотга олиб, қалбини дарз кетказиб кейин тилёғламалик қилиш мунофиқлик эканини у яхши англади эди. Текширув, аниқлов ишларини ҳам хотинига айтмай қилганидан ўзи қувонди... Тўғри-да, эр-хотин ўртасидаги айбномаларни ташқарига ёки баъзиларга ўхшаб кўчага олиб чиқиш ақлдан эмас, албатта Бахтиёр бунини яхши тушунар эди. У бир пайтлар эшитган - эр-хотин ўртасидаги айбномалар, норозиликлар ётоқхондан ташқарига чиқмаслиги, мабодоки, ажрашиб кетсалар, бу эр энди биронининг эри, бу хотин энди биронининг хотини бўлишини унутиб қўймаслик кераклигини у ёдига сақлаб келган эди...

Бахтиёрнинг бу муҳаббати қалб муҳаббати ҳам, вужуд муҳаббати ҳам бўлмади. Унинг бу муҳаббати умр савдосида ақл тогган эрининг ақл ҳукми бўлиб қолди...

Дарвоқе, ҳаётда бир дунё эр-хотинлар мана шу ақл ҳукмига итоат этиб қўшганлари билан қўша қариб, неча-неча йиллардан бери бирга яшаб келмоқдаларки, буларнинг ҳаёти ҳам кўп ёшларга ўрнак бўлса арзийди... Чунки бунинг заминига тоза наслининг фидойилик уруғи қадалган бўлади. Қаранг, оилани сақлаб қолишда фидойилик ўта муҳим мардлик экан.

Азимжон ҚОСИМОВ

ЧИЛОНЖИЙДА ВА ЖИЙДАДА НИХОН ҲИКМАТЛАР

Чилонжийда қадимдан сеҳсиёт неъмат сифатида қадрланади. Ибн Сино бу мевадан ўпка, кўкрак огриги, буйрак ва пешоб пуфаги хасталиқларини даволашда фойдаланган.

Табиблар мевасидан тайёрланган давлани зикр қилганда, йўтал, чечак, камқонлик, иккетарни тўхтатиш, огрикчи қолдирувчи, қон босимини пасайтирувчи омил сифатида тавсия этишган. У ичак жароҳатида ҳам яхши даво ҳисобланади.

Мевалари ва баргларида тайёрланган 10 фоизли дахлама диуретик ҳосиятига эга. Қон босими юқори (гипертония) бўлган беморлар чилонжийда мевасидан истеъмол қилганларида кайфиятлари бир қадар яхшиланади, бош ва юрак атрофидаги огриклар йўқолади, қон таркибидаги холестерин миқдори камаيда. Демак, чилонжийда хавфли парижонхотирлик (атеросклероз) хасталигида ҳам яхши даво ҳисобланади. Меваси таркибида **В₁, В₂, С витаминлари, органик кислоталар, минерал тузлар, ошловчи моддалар, аминокислоталар, пектин, мойсимон кислоталар сақлайди. Шу билан бирга, темир, кальций, магний, рух сингари микро-унсурлар мавжуд. Ундаги рутин қон томирларини кенгайтиради, уларнинг деворчаларини мустаҳкамлайди.**

Чилонжийда юқори қон босим бўлганда, жигар огрикларида, ҳорғинликда малҳам бўлади. Меваси қон тўхлатувчи, қон тозаловчи, соч тўкилиш олдини оловчи, ўстирувчи, майинлик бахш этувчи восита сифатида қўлланилади.

Киши бронхит хасталигига чалинганда мевасидан кунига 10-20 нардан 2-3 марта истеъмол қилиши тавсия этилади.

Агар чилонжийдани нок, арпабадиёнга аралашти-

риб, малҳам тайёрланса, шифоси янада самарали бўлади. **Уй шароитида чилонжийда дахламасини тайёрлаш учун 20 грамм майдаланган меваси 20 мл. қайноқ сувга солинади ва 1 соат мобайнида дахлаб қўйилади. Кунига уч маҳал 3 қошиқдан таомдан олдин ичилади.**

Хабарларга кўра, чилонжийданинг янги ҳосияти аниқланибди. Жумладан, асаб тизимига ижобий таъсир этиб, тинчлантирар, уйқуни маромига келтирар экан. Иштаҳага барака беради. Юрак деворлари хужайраларини химоя қилиш ҳамда кислород билан тўйинтириш хусусияти бор. Ошқозон (меъда)га таъсир этиб, ярани битиради, яъни эпителий тўқималарини яхшилайди. Томоқ огригини, кўрқувга қарши, эм бўлади. Унинг қайнатмаси гепатит ва жигар церрозида транс аминазани нормал қилади. Электромангнит нурдан химоя қилишда наф келтиради. Хомиладор аёлларнинг қорин огригида фойда қилади. Озиқ-овқат сановатида ҳам қўлланилади.

Шунингдек, чилонжийда пардоз-андозда ҳам ишлатилади. Чилонжийда бадан қизиши ва чанқоқчи босади, буйрак, қовқуқ дориди даво бўлади. Қоринни юмшатади, кўкрак ости аъзолари доридарида нафлидир.

Ошқозон учун унинг меваси огрик қилади, секин ҳазм бўлади, ел ҳосил қилади, лекин егандан кейин танада мевасидан аъло модда ҳосил бўлади ва кераксиз, зарарли моддаларнинг йўқ бўлишига замин тайёрлайди.

Чала пишган меваси истеъмол қилинса, ични қотиради, данаги майдалаб ейилса, ичаклар яллиғланишига шифо бағишлай-

ди. Дарахти пўстлогини обдон эзиб, кукун ҳолига келтириб, йирингли ва сувли яралар ичи шу кукун билан тўлдирилса, йиринг ва рутубатдан тозалайди. Чилонжийда дарахтини аралашганда чиққан қипиғи суяк синиши ва суяк силжислариди шифо бағишлайди.

Шуниси диққатга сазоворки, чилонжийда барглари ҳам шифобахш экан. **Барглари аъзои танадаги қичималарда эм бўлади. Бунда унинг баргини сувда қайнатиб, ўша сув-**

ни доқа орқали ўтказиб, кунига 150 мл.дан ичиб турилса бартараф қилади. Мабо-до, бу қайнатма тахир, аччикроқ бўлса, унга озроқ шакар қўйилади.

Чилонжийдани сирка (уксус)га аралаштириб тайёрланса, бу малҳам теридаги доғларга фойда қилади. Шунингдек, тутиш керакки, чилонжийдани кўп истеъмол қилинса, миани сусайтиради. Бу зарарлар давоси учун асал ва жинсий қувватни оширадиган дорилардан фойдаланилади.

Чилонжийдани бир кунда бир марта истеъмол қилиш миқдори 50 граммдир.

О милкор ота-боболаримиз жийда пишганида унинг ҳосилини йиғиб, қиш фаслига ғамлаб қўйишади. У янги ҳолатда узоқ сақланади. Меваси таркибида қанд, оксил, ёғ, органик кислоталар, ошловчи, бўёвчи моддалар, калий тузлари ва фосфор бор. Дармондорилардан В₁, В₂, РР, Е каби-лар жо бўлган. Баргида эса С дармондориси (аскорбин кислотаси) мавжуд.

Жийда пўстлогини ва баргидан тери ошлашда фойдаланилади. Елими ҳам фойдали. Буюк аллома Ибн Сино жийда меваси ҳақида шундай ёзади:

«...Ҳар қандай оқаётган нарсани тўхтатади. Кишининг ички аъзоларига қуйилаётган сафрони йўқотади... Иссиқдан бўлган йўталга фойдалидир. Қусишни тўхтатади. Жийда кўп сийишга қарши фойдалидир...»

Жийда меваси дахламаси болалардаги ич кетиш, нафас йўллари, меъда-ичак касалликларида тавсия этилади. Унда бўшлиғи ва қувват ато этувчи, хурсандчилик келтирувчи ҳосият бор. Бош огригига шифодир.

Ошқозон (меъда)га қувват беради, химоя қувватини оширади, мустаҳкамлайди. Бу аъзога зарарли хилтларнинг тушиши ва бегона моддалар қуйилишининг олдини олади. Ичакларнинг ички девориди пайдо бўлган яллиғланишга яхши наф келтиради. Пешоб томчиллашининг олдини олади.

Жийда гулини хидлаш киши вужудида тетиклик ва ғайрат уйғотиб, мия ва юракка қувват беради. Жийда гули дахламаки

нафас олиш қийинлиги, ўпка жароҳатида наф беради. Меъда ва жигарнинг қувватини оширади, тикилмаларни очади. Сарик касалида, ҳароратдан қалтирашни, тортишиш дардини даф этади.

Жийда барги яра ва жароҳатларга қўйиб боғланса, йирингни тозалаб, битишига тезлашувчи таъсир қилади. Радикулит, ревматизм (бод), подагра каби хасталикларда озорланаётган жойга қўйилса эм бўлади. Шу билан бирга, жийда ёғи ҳам бўғим ва пай огрикларига даволиги билан ажралиб туради. **Жийда ёғини олиш учун унинг барги то эзилиб пишгунча ўсимлик ёғида қайнатилади, сўнгра сузилиб, баргининг қолдиқлари олиб ташланади. Бу жийда ёғи юқоридаги хасталикларда суртилса шифо бағишлайди.**

Жийда ёғи сочи ўстиради. Мевасиди дармон-дорилар кўп бўлганлиги учун камқонликда бўй ўстиришда, тери қазғокланишида тавсия этилади. Жийда мевасидан «пшантин» номли дори воситаси олинади. У йўғон ичак ва огиз бўшлиғи шамоллашига нафли.

Аъзои-танага ижобий таъсир кўрсатадиган, бўй ўсишига ёрдам берадиган омил жийда мевасидир. Бунинг учун мевасининг 500 грамм 4 литр қайноқ сувда 20 дақиқа қайнатилади. Сўнгра 3 ош қошиқдан 3 маҳал 2 ой мобайнида ичилади.

«Асалнинг ози ширин» деганларидек, жийда мевасини истеъмол қилишнинг меъёри бор. Бир кунда жийда мевасидан бир марталик ейиш миқдори 50 нардан ошмаслиги даркор.

Мирзамир МИРЗАШАРИПОВ, доришунос.

РАНГГА ҚАРАБ ТАШҲИС

Одамнинг қайси ранглари маъқул кўришига қараб унинг характерини ва қайси касалликларга мойиллигини аниқлаш мумкин экан.

1. КЎК РАНГ: ХАММА ДАРДЛАР АСАБДАН.

Бу рангни одатда хушмуомала, қарама-қаршилиқлардан четда юрувчи, шу билан бирга стрессларга таъсирчан одамлар ёқтирашади. Улар кўпроқ тинч ва беташвиш ҳаётга мойил бўлишади, чунки асаблари жуда нозиклиги билан ажралиб туришади. Баъзида қатъиятсиз ҳам бўлади. Оқибатда семир-иб кетиш, спиртли ичимликларга ружу қўйиш ҳолатлари кузатилади. Кўк ранг-ни хуш кўрувчиларда қон-томир тизими, аллергия ва бошқа турдаги тери касалликлари тез-тез учраб туради.

2. ЯШИЛ РАНГ: ОШҚОЗОН ВА ЮРАКНИ АСРАНГ.

Қатъиятли, интилувчан, ўзини идора қила оладиган одамлар бу рангни хуш кўрадилар. Улар атрофларидаги ҳамма нарсани назоратда ушлаб туришга интиладилар, ҳиссиётларига ҳам эрк бермайдилар. Характеридаги айнан шу жиҳатлар «яшиллар»да юрак касалликлари кўп учрашга сабаб бўлади. Қолаверса, бу ранг қон босимининг пасайишига ҳам олиб келади. Мабо-до, ўзингизда яшил рангга мо-

йиллик сезиб қолсангиз, юрагингиз ва қон босимингизни текширтириб кўринг. «Яшил»ларни кўпроқ ошқозон яраси, овқат ҳазм қилиш тизими ва кўз касалликлари безовта қилади.

3. ҚИЗИЛ РАНГ: ҚОН БОСИМИНГИЗ МЕЪЁРИДАМИ?

Бу ранг агрессия ва қизиконлик тим-соли дейиш мумкин. Уни кўпроқ ҳаракатчан, оптимист, тиниб-тинчимас, кутилмаган, ғайритабиий ҳислар ишқибози бўлган одамлар ёқтирашади. Кучли зўриқ-иш, ҳамма соҳада биринчи бўлишга интилиш уларга панд беради. Қизил ранг қон босимининг ошишига ва асабнинг таранглашуви сабаб бўлар экан. Қизил ранг ишқибозлари орасида гипертония, асаб таранглашуви, сурункали чарқоқ билан органлар кўп учраши кузатилади.

4. САРИҚ ВА ОЛОВРАНГ: ЖАРОҲАТЛАРДАН САҚЛАНИНГ.

Бу рангни ёқтирадиганлар, одатда бамисоли шум бола сингари бўлишади, ҳаётда ғайриоддий ҳолатларга тушишдан завқланишади. Улар фаол, бироз ўзига бино қўйган, хушмуомала, воқеа-ходисаларга сал жоқироқ муносабатли бўлишади. Ички назоратнинг

етишмаслиги ва энгил табиатлилик уларга панд беради. Соғлиқларига эътиборсиз бўлганлари боис асосан жароҳат ва юқумли касалликлардан, бронхит, астмадан азият чекишади.

5. БИНАФША РАНГ: ЎПКА ВА ТЕРИ КАСАЛЛИКЛАРИДАН АЗИЯТ ЧЕКАСИЗ.

Бинафша рангни севувчилар кўпроқ хоҳишлари билан имкониятлари мос келмаслигидан қийналишади. Оқибатда ўзига ишонсизлик, ҳаракатларда қатъиятсизлик пайдо бўлади. Бундай киши-ларнинг ўпкаси нозик, нейродермитга, асаб тизимиди бузилишлар оқибатидаги астмага мойиллик кучли бўлади. Бинафша рангни ёқтирувчиларда арте-риал қон босимининг юқорилиги, юрак, жигар хасталиклари ҳам учрайди.

6. ЖИГАР РАНГ: СИЗНИНГ ДАРДИНГИЗ БЎҒИМЛАР ОҒРИШИ ВА ВАҲИМАДИР.

Мазкур рангни танлайдиганлар ваҳимакашлик, бўлар-бўлмас нарсалардан қўрқиш каби одатларга мойил бўлади-лар, руҳий зўриқишларни енгишлари, танг вазиятларда тўғри ечим топишлари қийин кечади. Улар у қадар кири-шимли эмаслар, ҳис-туйғуларни эмин-эркин баён этолмайдилар. Ваҳимакаш-

ликлари боис аксарият асаб тизими касаллиқларини бошдан кечира-дилар. Уларни бўғимлар ва бел огриги ҳам безовта қилади.

7. ҚОРА РАНГ: РУҲИЙ ЗЎРИҚИШ ТАЪСИРИДА...

Ўз ўйлари ва ҳис-туйғуларини бир маромга соломлай қийналадиган-

лар, воқеликнинг, нарсаларнинг амалдаги тартибини номаъқбул ҳисоблайдиганлар шу рангни танлай-дилар. Қора рангга ишқибозлик ин-соннинг сурункали руҳий зўриқиш таъсирида яшаётганлигидан далолат беради. Шунингдек, бу рангга ўғар, эҳтиросли, инфаркт ва кардионеврозга олиб келиши мумкинлигини бил-ганлари боис ўз ҳиссиётларига кўпам эрк беравермайдиган кишилар ҳам маъқул кўришади.

8. КУЛ РАНГ: ИММУНИТЕТНИ ОШИРИНГ.

Бу рангни танлаш ўзини ташқи таъсирлардан сақлашга, ҳамма нарсадан узоқлашиб, фақат ўз ўй-хаёллари, таш-вишлари билан яшашига интилишни англатади. Уни кўпроқ меҳнаткаш, аммо киришимсиз одамлар ёқтирашади. Улар болаликдан турли касаллиқ-ларга, иммунитет(организмининг турли касалликларга қаршилик қобилияти) сустлиги боис тез-тез шамоллашга мойил бўладилар.

ДАРМОН тайёрлади.

102 - Булар менинг учала кизим, бахтли оиламдан эсдалик, - дея бир даста суратни тутқазди аёл.

- Ойлангиз ҳавас қилгудек... Аммо нега эсдалик, деган сўзни айтдингиз?

- Чунки, бахтли оиламиздан ҳозир фақат шу суратлар қолди ҳолос. Ота-си бизни ташлаб кетди. Катталарини узатгач, ҳозир ҳайҳотдек ҳовлида кенжа кизим билан яшаймиз.

- Ҳўжайинингиз бошқа оила қурдими?

- У қизидан ҳам ёшроқ корейс киз билан яшайпти. Бу суратларни қирқ бешини қоралаган аёлнинг «эрга тегаман», деганини бошқача тушунасиз, деган истиҳоло билан олиб келдим. Қизимни узатсам ёлғиз қолишдан чўчиб турибман.

- Бирор касбингиз борми?

- Ҳа, олий маълумотли мутахассисман. Агар илоҳи бўлса пойтахтга келиб яшамокчи эдим. Бошимга тушган кўргуликлардан узокроқ кетмокчи эдим.

103 - Бир вақтлар икки киз, бир ўғил ўсаятган бахтли бир оиланинг бекаси эдим. Аммо тақдирнинг бир зарбаси билан бахтимдан асар ҳам қолмади.

- Қандай бахтсиз ҳодиса содир бўлди?

- Турмуш ўртоғим бахтсиз ҳодиса туфайли оламдан ўтди. Ўшанда ҳали қирқ ёшга ҳам етмагандим. Қизларимни ўз тенгларига узатдим. Ёлғиз ўғлим ҳам катта йигит бўлиб қолди.

- Бирор жойда ишлайсизми?

- Ҳа, яхшиям касбим бор экан. Ҳартугул овунаман. Кейинги пайтда ёлғизликдан қийналиб кетдим. Мени бу ҳолатдан кутқарадиган яхши инсон билан танишиш ниятидаман. Тошкентликман, 44 ёшдаман. Табиатан ишонувчан, кўнгли бўш аёлман. Босиқ табиатли, камтарин ва кенг фикрли инсонларни қадрлайман. Ёши 50-55 лар атрофидаги мен каби ёлғиз, Тошкентда яшайдиган эркак билан танишсам дегандим.

- Буни ўзланингиз қандай қабул қиларкан?

- У мени ҳар қанақа ҳолатда тушунади. Қолаверса, турмушга чиқагидан бўлсам амакилари уни олиб кетмокчи. Чунки, олий маълумотли, яхши касб эгаси қилишмокчи. Менинг эса бунга имкониятим етмайди.

МАТЛУБА тайёрлади.

104 Ёшим 36 да. Чирчқ шаҳрида яшайман. Ўй-жойим бор, ёлғизман. Чирчқдаги заводлардан бирида механик бўлиб ишлайман. Хотиним билан ажрашганимга 10 йилдан ошди.

30 ёшгача бўлган ажрашган, лекин фарзанди йўқ аёл ёки турмушга чиқмаган киз бўлса уйланиб, бахтли қиламан. (Кайси вилоятдан бўлишининг аҳамияти йўқ.)

Манзили тахририятда.

Расулбек

«Оила» бўлимининг телефони:
133-04-50. БАСИРА

(Боши ўтган сонларда)

Тўртинчи мактуб

Биласанми, азизам! Баъзан ҳам-аламим тарқалгандай бўлиб, олдимда умид чироклари ёнгандай бўлади. Мени сен, онажоним, адажоним қаёққадир чорлаётгандай бўласизлар. Васлингизга етадигандай, дийдорингизни кўрадигандай бўламан. Бу сизларнинг имо-ишорангиздан эмасмикан? Бундай бўлмаса, у ҳолда сизларни кўнглим жуда-жуда кўмсаганидан... Инсон астойдил кўмсаган кишисини хаёлан кўргандай бўлади-ю. Мен ҳам сизларни соғинганман, кўмсайман. Бу ҳаётда тириклар кўнгли нималарни, кимларни истамайди, дейсан. Одам ақли бунинг илоҳи йўқлигини билиб турса ҳамки, муштоклик умид илнжлари сари уни етаклайверар экан...

Ўшбу мактубимда қисқача эса-да, шуни сенга айтмокчи эдим... Энди бўлса, хайр. Кейинги хатимгача. Аллоҳ сенинг ҳам руҳингни қувонтирсин...

ЗАВЖАМ РУҲИГА МАКТУБЛАР

Бешинчи мактуб

Азизам, аҳволинг қалай? Бизни соғинган руҳинг бардамми? Мен сенга ичимдаги гапларнинг жиндагини айтсам, дегандим. Руҳингни тушириб қўймасан, ахир...

Ўзингга маълумки, мен азалдан Камолиддин Раҳимовнинг ҳассос шоиримиз Ҳабибий шеърига куй басталаб айтган «Кўчамдан жонон ўтганда» кўшигини ёқтирдим. Баъзан сен ҳам уй юмушларини ташлаб, ёнимга келиб, маза қилиб бирга тинглар эдик. Сархуш дамларимда эса қанот ёзиб бирга рақсга ҳам тушиб кетардик, эсингдами?... Болаларинг буни билмас эди. Хатларимни ўқиб қолсалар, бизнинг пинҳон тутилган шунга ўхшаш ички-хиссий муносабатларимиздан ҳайрон бўлсалар керак. Мана эндиликда улар ҳам эр-хотин бўлиб қолишди. Яшириш навбати уларга келди, чоғи. Улар ўзларининг интим муносабатларини фарзандларидангана эмас, мендан ҳам яширишади. Бу ҳам табиий. Эр-хотин, дегани аслида ўзи шунақа. Шириндан-шакар мулоқотларини бошқалардан ҳаммаша яшириб юришади. Гапнинг индалло-сини айтганда, дунёда битта шириндан-шакар неъмат бор, қайсики, у ҳамма вақт бошқалардан яшириб келинади. У ҳам бўлса эр-хотин ва ошиқ-маъшукларнинг ишқий муносабати! Ҳамма эр-хотинларнинг, ошиқ-маъшукларнинг ҳам шунга ўхшаш яширадиган қизгин муносабатлари бўлсин... Қандай яхши! Аммо нега шундай экан? Нечун, ёстиқдошлар, ошиқ-маъшукларнинг барчасига хос бу инсоний кўнгли муносабатлари қанчалик чиройли, жозибали, ўтли бўлса, шунчалик бошқалардан сир тутилар экан? Билмадим. Балки бу - қачонлардир кизганиш туйғуларидан юзага келган юксак онг самараси бўлса-чи, яна билмадим...

Кўшиқни мен ўзинг борлигингдаёқ магнитофонга ёзиб олган эдим. Мана... сен... йўқсан... Лекин ўзим ёлғиз уни аҳён-аҳёнда қўйиб, эшитиб сени хотирлаб тураман. Кўшиқнинг сеҳрли таъсириллигини қара,

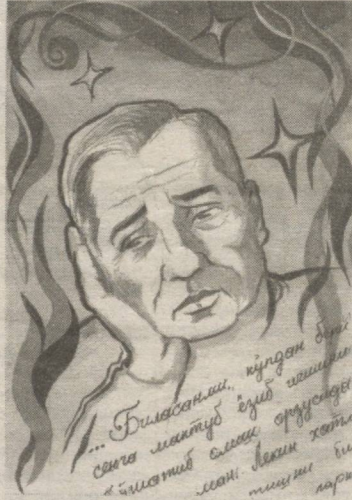
хаёл мени сен «томон» олиб кетади... Сени ёдимга солади. Сўзларинг, хати-ҳаракатларинг, аёллик имо-ишораларинг кўзим ойнасида гавдаланади... Жуда яхши рақсга тушар эдинг. Бу фақат менинг фикрим эмас, бошқа таниш-билишларнинг фикри ҳамдир. Ҳозир ҳам икки марта қўйиб тингладим. Учинчи марта сенга атаб қўйдим. Энди билсам, бу кўшиқни яхши кўришлим ва қолаверса табиатимга мос келиши бежиз эмас экан очигини айтсам, мен ёшлигимдан бошлаб кўча-қўйларда, айниқса, баҳор кезларида, баъзи хушрўй жононларга кўзим тушса (очик ёзаётганлигим учун мени кечир), уларнинг жозибасидан, чиройидан, асал-қандлигидан юрагим уриб кетиб, вужудим жунбушга келарди. Бу ҳолат менинг бузуқ эркак бўлганлигимдан эмас эди. Йўқ, бу камдан-кам одамларга насиб этадиган гўзаллиқни севишимдан, уни тушуна билишимдан, уларнинг нозик,

зик ва қалтис бўлган бўлса... «Мени «тескари» тушуниб қолсанг-чи?» - деб истиҳоло қилардим. Мен ахир ҳатто, кичида йўқ нарсадан ҳам мақтаниб, ёки оғзидан суви келиб хотинининг дилини вайрон қилиб юрадиган эркаклардан эмасман-ку. Буни ўзинг яхши биласан... Бироқ буларнинг барчаси сен борингда экан. Мана сен йўқсан, улар ҳам йўқ. Бўлса-да, мазмуну йўқ, таъсири йўқ...

Олтинчи мактуб

Дарвоқе, азизам, мен гоҳ-гоҳида сени «Ойшабону» деб қақирар эдим, эсингдами? Сенга бу ёқиб тушарди. Аммо мен ҳадеб «Ойшабону» деявермас эдим. Ўзим ҳам эъзозлаган бу номнинг сийқаси чиқиб кетмасин, деб ўйлардим. Бунинг ўрнига «барака топкур», деб юзланар; «ҳой, барака топкур», деб чорлар эдим. Мана, бу мактубимда ҳам сенга «Ойшабону», дея мурожаат қиламан, сен севингин, мен илҳомланай, деб...

Ўзинг биласан, келин тушган хонадоннинг катта-кичиклари, айниқса,

куёв жўра яхши бўлса, келин ҳам яхши, келин яхши бўлса бошқалар ҳам яхши. Бу - турмуш ҳақиқати. Яна бир ҳақиқат - «яхшилик»ни писанда қилмасликда. Ким ўз «яхшилиги»ни писанда қилса, бундай «яхшилик» заҳар-заққумга айланади. «Яхши» бўлиш учун эса энг муҳими оила аъзолари ҳам, келин ҳам фаросатли бўлиши керак. Фаросатли кишилар оиласи ҳамжихат, ҳамфикр, ҳамдард бўлади. Қайси оила мана шу уч мезонга мушарраф бўлса, шу оила тотув яшайди. Айтмокчи бўлган гапим, сен у дунёга рихлат қилганингдан кейин ҳам уйимизда тинчлик, ҳамжихатлик, тотувлик сақлаиб келаяпти. Сенга кўриш насиб этмаган кичик келининг ҳам катта келинларинг сингари маълумгина. Уй тутишни эплаб кетди. Таг-тахтли одамларнинг фарзанди-да. Ис-сиқ-совуғимдан, кир-чиримдан, ош-овқатимдан хабар олиб турибди. Ёқамда кирим йўқ, эгним тоза. Кўрпа-тўшагимиз оқликларни ҳамон ўзинг борингдагидек оппоқ.

Сенга ўхшаб фарзандларинг ҳам: «Яхши кийиниб юринг, адажон, дейишди. Мен эса ҳадеб яхши кийиниб кўчага чиқшини ўзимга эп билмай қолдим. Ҳозир эсласам, мен илгарилари сенинг фахрланишинг учун ҳам яхши кийинар эканман. Энди бундан ким фахрланади? Ўғилларинг, келинларингми? Улар ҳам фахрлана олмайдилар. Сабаби, «яримта» бўлиб қолган оталар зар чопонлар, антиқа энгиллар билан «бутун» бўлиб қолмас эканлар. «Бутун»ликни эрнинг умр йўлдоши белгилар экан. У бўлмагач, ялтир-юлтир кийимларнинг қадр-қиммати қолмас экан. Бинобарин, «яримта» ота билан фарзандларнинг фахрланишлари ҳам яримталигича қолар экан...

Энди... майли... хатимни мухтасар қила қолай. Яна, қадимидай гапга тушиб кетмай, тагин. Бошқа ёзадиган нарсаларим бор. Хайр, жоним... (Давоми бор)

Азизжон ҚОСИМОВ

Газетамиз саҳифаларидаги мазкур рамз билан белгиланган мақоалалар Ўзбекистон мустақил босма оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликлари қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фонди гранти доирасида тайёрланди.

Муассислар: Ўзбекистон Республикаси Хотин-қизлар қўмитаси, Болалар жамғармаси ва «Соғлом авлод учун» Халқаро жамғармаси

Фойдаланилмаган қўлэмалар тахлил қилинмайди, муаллифларга қайтарилмайди, ёзма жавоб берилмайди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмаҳонасида чоп этилди. Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41-уй. Босишга топшириш вақти - 20.00. Босишга топширилди - 20.00

E-mail: oilavajamiyat@rambler.ru
oilavajamiyat@mail.ru

БОШ МУҲАРРИР: ДИЛБАР САИДОВА

Бош муҳаррир: 134-86-91

Қабулхона: (тел. ва факс) 133-28-20

Бош муҳаррир ўринбосари: 134-25-46

Оила, табриклар, эълонлар: 133-04-50

Бўлимлар: 133-04-35, 134-25-46

Бухгалтерия: 132-07-41

МАНЗИЛИМИЗ:

Тошкент - 700000

Амир Темура кўчаси,

1-тор кўча, 2-уй.

«Олой» бозори ёнида.

Газета таҳририят компьютер базасида терилди ва саҳифаланди.

ҲОМИЙ: «Матбуот тарқатувчи» акциядорлик компанияси

ОБУНА ИНДЕКСИ - 176

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0169-рақам билан 11.01.07да рўйхатга олинган.

Буюртма Г - 132. Формати А-3, ҳажми 4 табоқ.

Адади - 14094

Саҳифаловчи — Ш. БАРОКОВ

Расом — Н. ХОЛМУРОВОД

Навбатчи — Д. ИБРОХИМОВ

Мусахҳиш — С. САЙДАЛИМОВ

1 2 3 4 5